

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้
สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

LEARNING MANAGEMENT PROCESS BY EMBEDDED FORMATIVE ASSESSMENT
FOR EDUCATION 21st CENTURY

ของ
นางบุญยาพร สารมะโน

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม
ทุนโครงการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2560 (ตุลาคม 2559 - กันยายน 2560)

1. ชื่อโครงการ

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) การจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้

สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ชื่อโครงการ (ภาษาอังกฤษ) LEARNING MANAGEMENT PROCESS BY EMBEDDED FORMATIVE

ASSESSMENT FOR EDUCATION 21st CENTURY

2. ผู้รับผิดชอบ

หัวหน้าโครงการวิจัย

อาจารย์บุญยาพร สารมะโน

คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม

โทรศัพท์มือถือ 089-8630625 Email : boonyaporn.b@gmail.com

สัดส่วนการทำงานวิจัย 100%

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจากการประเมิน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) เพื่อทดสอบความมีประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบและแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติทดสอบ t-test

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มี 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินและสิ่งที่ต้องการพัฒนา ขั้นตอนที่ 2 กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์แห่งความสำเร็จ ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบวิธีการเรียนรู้และกำหนดวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ขั้นตอนที่ 4 บูรณาการการประเมินร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขั้นตอนที่ 5 สะท้อนผลการประเมินเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ และขั้นตอนที่ 6 การใช้ผลการประเมินปรับปรุงผู้เรียน

2. ผลการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับ การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรากฏ ดังนี้

2.1 ก่อนการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้ และความสามารถในการประเมินของผู้เรียนไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้ และความสามารถในการประเมิน พบว่า หลังการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองใช้ทุกด้าน

2.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้ และความสามารถในการประเมินของผู้เรียนหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมทุกด้าน

2.4 นักศึกษากลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก

โดยสรุป การจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้ และความสามารถในการประเมินของผู้เรียนสูงขึ้น และทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สมควรที่จะนำไปใช้ในการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของผู้เรียนต่อไป

ABSTRACT

Learning management process by embedded formative assessment for education 21st century is concept aiming at their better learning and self-development based on the assessment. The purposes of the present research were 1) to develop a process for learning management process by embedded formative assessment for education 21st century 2) to trial and evaluate the effectiveness of learning management process by embedded formative assessment for education 21st century. The research instruments comprised interview forms, tests, and evaluation forms. The statistical methods used to analyze the collected data consisted of mean, standard deviation. The research hypotheses were tested using independent samples t-test.

The research findings are as follows:

1. Learning management process by embedded formative assessment for education 21st was six stages: 1) setting assessment objectives and development targets, 2) setting success indicators and criteria, 3) designing learning methods and assessing methods in order to meet the objectives, 4) integrating the assessment into the teaching and learning activity management, 5) reflecting the assessment results after a class unit, and 6) utilizing the assessment results to develop learner.

2. The results of the trial of learning management process by embedded formative assessment for education 21st with a preset statistical significant level of .05 are as follows:

2.1 Before the trial of learning management process by embedded formative assessment for education 21st, the learning achievement, Self – regulated, and assessing capabilities of the experiment group and the control group were not different.

2.2 The comparison of the learning achievement, Self – regulated, and assessing capabilities revealed that the experiment group had higher average score of all the aspects than before the trial of the developed assessment.

2.3 The comparison of the learning achievement, Self – regulated, and assessing capabilities also unveiled that after the trial the experiment group had higher average score of all the aspects than the control group did.

2.4 The opinion of the experiment group toward the overall and separated aspects of the developed assessment were at the “High” level.

Therefore, the development of learning management process by embedded formative assessment for education 21st resulted in the learner’ higher learning achievement, Self – regulated, and assessing capabilities. In addition, the learner had satisfaction of the learning management process by embedded formative assessment. Implication of the research is that the develop education quality.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
สมมุติฐานของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา	8
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน	13
ตอนที่ 3 ประเภทของการประเมิน	18
ตอนที่ 4 แนวคิดพื้นฐานของการกำกับตนเอง	23
ตอนที่ 5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self - Efficacy)	34
ตอนที่ 6 การรับรู้ความสามารถของตนเองกับการเรียนรู้	36
ตอนที่ 7 ความพึงพอใจในการเรียนรู้	37
ตอนที่ 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีและบริบททั่วไป	49
ระยะที่ 2 การทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมิน เพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21	52
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	54
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ตอนที่ 1 การนำเสนอแนวคิดทฤษฎีที่นำมาสังเคราะห์เป็นกระบวนการ จัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21	61

บทที่	หน้า
ตอนที่ 2 นำเสนอกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมิน เพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21	64
ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมิน เพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21	67
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
สรุปผล	72
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	86
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	87
ภาคผนวก ข ภาพกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจ การเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21	105
ประวัติย่อของผู้วิจัย	111

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประโยชน์ของการวัดและประเมินผลการศึกษาในด้านต่างๆ	12
2 ประเด็นคำถามหลักและคำถามย่อยในการประเมิน	14
3 กระบวนการของการประเมินความก้าวหน้า	20
4 กลยุทธ์ของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง	29
5 ผลการวิเคราะห์แนวคิดเพื่อใช้ในการสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21	62
6 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการ จัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	67
7 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการกำกับตนเองระหว่างก่อนและหลัง การใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	68
8 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการประเมินของผู้เรียนระหว่างก่อนและหลัง การใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	68
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อ กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษากลุ่มทดลอง	69

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ประเด็นคำถามหลัก และประเด็นคำถามย่อยของการประเมิน	15
2 กระบวนการของการกำกับตนเอง	24
3 การกำกับตนเองตามรูปแบบของทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคม	32
4 แผนภูมิการให้ผลตอบแทนก่อนการลงมือทำงานจะทำให้รู้สึกพอใจในการผลิตผลงาน	40
5 ผู้สอนและผู้เรียนได้ร่วมกันกำหนดขั้นตอนที่ 1-3	106
6 ผู้เรียนได้นำเสนอปัญหา อุปสรรคและประสบการณ์(งานเดี่ยว)	107
7 ผู้เรียนได้นำเสนอเนื้อหาบทเรียนที่ได้เลือกหัวข้อนำเสนอ(งานกลุ่ม)	108
8 นักศึกษาได้สรุปองค์ความรู้เป็น Mind Mapping ในการเรียนจบแต่ละหน่วย	109
9 ผู้สอนได้มีการแจ้งคะแนนงานและคะแนนสอบให้ผู้เรียนได้ทราบ	109
10 ผู้สอนได้ประเมินผู้เรียนเพื่อแก้ไข และให้ผู้เรียนประเมินผู้สอน	110

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องพัฒนาหุ้ญญารอบด้านให้มีศักยภาพมากที่สุด ในขณะที่การศึกษาไทยมุ่งพัฒนาเฉพาะปัญญา ไม่ได้พัฒนาอารมณ์ จิตใจ โดยธรรมชาติมนุษย์มีศักยภาพทั้งด้านดีและด้านชั่ว ด้านลบและด้านบวก การศึกษาต้องส่งเสริมศักยภาพด้านดีและพยายามลดศักยภาพด้านลบซึ่งการศึกษาของไทยมุ่งเรื่องการสอบจึงทำให้การเรียนการสอนมุ่งแต่ในด้านวิชา คือ จำได้ ตอบได้

นอกจากนี้ผู้เรียนต้องเรียนรู้การปรับตัวตลอดชีวิต เพราะโลกเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หากการศึกษาสามารถสอนให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และปรับตัวได้ผู้เรียนจะนำไปใช้ได้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่มจะทำให้ผู้เรียนฝึกทักษะการให้และรับ กระบวนการเรียนรู้ยุคใหม่ผู้เรียนต้องเป็นผู้สร้างมากกว่าผู้เสพ ผู้เรียนต้องฝึกให้ได้คือทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เรียนเฉพาะวิชาความรู้ อย่างเดียวไม่พอต้องพัฒนาไปสู่การเกิดทักษะคือทำได้ นำเอาความรู้ไปใช้ได้ การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ทักษะครบถ้วนจำเป็นต้องเปลี่ยนใน 4 ประเด็นคือ ประเด็นแรก ตัวมาตรฐานและการประเมินผล มาตรฐานการศึกษา การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ทักษะครบทุกด้านไม่เฉพาะด้านความรู้อย่างเดียว การประเมินผลต้องทดสอบด้านอารมณ์ นิสัย มิใช่เพียงเนื้อหาวิชาอย่างเดียวสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการมอบอำนาจการประเมินให้ครูเป็นผู้ดำเนินการ ประเด็นที่สองคือ หลักสูตรและการสอน เปลี่ยนบทบาทครูที่ เป็นผู้ถ่ายทอดไปสู่การที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำ เปลี่ยนจากการสอนมาเป็นผู้ออกแบบกระบวนการ โดยดูที่ศักยภาพของผู้เรียนและเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยให้กระบวนการเรียนรู้ดำเนินการ เป็นโค้ชและอำนวยให้ผู้เรียนเรียนรู้และเกิดทักษะ กระทำโดยไตร่ตรองและใคร่ครวญ จนเกิดการเปลี่ยนแปลง ประเด็นที่สามคือ การพัฒนาครู ต้องทำในห้องเรียน เรียนการทำหน้าที่ผู้สอนในห้องเรียนจัดการกระบวนการเพื่อให้ผู้สอนได้ฝึกและประเด็นสุดท้ายคือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ต้อง เปลี่ยนต้องมีอิสระจากความกลัว สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี บรรยากาศเอื้อจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็ว

สำหรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อหนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะจำเป็นต้อง เปลี่ยนใน 4 ประเด็นที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น Dylan William กล่าวไว้ในหนังสือ Embedded Formative Assessment ว่าปัจจัยที่สำคัญของการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับ Process มากกว่า Content คือ How teachers teach ไม่ใช่ What teachers teach คือครูเป็นโค้ช โค้ชด้วยเครื่องมือสองตัวคือ การประเมินตลอดเวลาว่าผู้เรียนเรียนรู้แค่ไหน แล้ว Feedback ให้ผู้เรียนคิดไปข้างหน้า ผู้สอนต้องฝึก

ทักษะ Coaching EFA (Embedded Formative Assessment) FFB (Formative Feedback) Measure Annual Net Gain สำคัญที่สุดคือผู้เรียนสามารถโค้ชกันเองและเกิดการเรียนรู้ที่ต่อกันเองได้ สอดคล้องกับ Alan November กล่าวไว้ในหนังสือ Who owns the Learning ในศตวรรษที่ 21 นิยาม Learn=work การเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือการเรียนจากสถานการณ์จริง ลงมือทำจริง ที่เรียกว่า Authentic Learning ในสถานการณ์นั้นจึงจะเกิดการเรียนรู้แบบรู้จริง (Mastery Learning) เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผู้เขียนหนังสือ How Learning works ได้สรุปงานทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างไร 7 ประเด็นคือหนึ่ง ต้องรู้ความรู้เดิมของผู้เรียน (Prior Knowledge) สองต้องเข้าใจเรื่องการจัดระบบความรู้ (K Organization) สามต้องเข้าใจเรื่องแรงบันดาลใจ (Motivation) สี่ต้องเข้าใจเรื่องการเรียนรู้แบบรู้จริง (Develop Mastery) ห้าต้องเข้าใจเรื่องการเรียนจากการปฏิบัติของผู้เรียนและได้รับการสะท้อนกลับจากครูและเพื่อน (Practice & Feedback) หกต้องเข้าใจเรื่องบรรยากาศและพัฒนาการของผู้เรียน (Student Development & Climate) และเจ็ดผู้เรียนต้องเข้าใจและปรับสไตล์การเรียนรู้ของตนเองได้ (Self-directed Learner) ส่วนขั้นตอนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จริงประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นที่ 1 ในเรื่องนั้นตนเองทำไม่ได้และไม่รู้ตัวว่าทำไม่ได้ไม่รู้ว่ามีเรื่องนั้นอยู่หรือเปล่า ขั้นตอนที่ 2 รู้ว่าตัวเองทำไม่ได้ รู้ว่าตัวเองไม่รู้ ขั้นตอนที่ 3 รู้ว่าตัวเองทำได้ แต่ต้องตั้งสติทำบ่อยๆ ขั้นตอนที่ 4 ทำได้โดยไม่รู้ตัวคือทำได้โดยอัตโนมัติ คือการเรียนรู้แบบรู้จริง (Mastery Learning) Dylan Wiliam เสนอให้ใช้การทดสอบหรือการประเมินในทางบวกต่อการเรียนรู้ โดยใช้แบบเป็นเนื้อเดียวกันไปกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและรวมทั้งการโค้ชผู้เรียนด้วย การประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Assessment) เป็นการยกระดับของผู้เรียนโดยเชื่อว่าการประเมินเพื่อพัฒนาที่ดำเนินการโดยผู้สอนในชั้นเรียนและดำเนินการอย่างถูกต้องเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning Outcome) (วิจารณ์ พานิช : 2557)

ในส่วนขององค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย หลักสูตร การเรียนการสอนและการประเมิน สำหรับการประเมินนั้นการประเมินความก้าวหน้า (Formative Assessment) คือการเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการประเมินผลในชั้นเรียน และมีผลต่อการออกแบบกระบวนการเรียนรู้มากยิ่งขึ้นมิใช่เป็นเพียงแค่การกำกับดูแลการเรียนรู้ของผู้เรียนเท่านั้น จากผลการวิจัยได้สะท้อนให้เห็นถึงการทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเพียงพอต่อความก้าวหน้าตามเป้าหมายการเรียนรู้ได้ตลอดทั้งปี (Stiggins, 2005: 324) การประเมินความก้าวหน้าต้องทำอย่างต่อเนื่องและประเมินแบบชั่วโมงต่อชั่วโมงมีความถี่ในการประเมินผลและสะท้อนผลมากขึ้น การประเมินความก้าวหน้าคือการใช้หลักฐานและข้อเสนอแนะเพื่อระบุว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง และสิ่งที่ผู้เรียนต้องทำต่อไปคืออะไรเพื่อให้เกิดวิธีการเรียนรู้ที่ดีที่สุดในการบรรลุวัตถุประสงค์ (Black et al., 2003 : 6) กอปรกลุ่มปฏิรูปการประเมินผล (Assessment Reform Group, 1999) Stiggins, Arter Chappuis และ Chappuis (2004) ได้เสนอแนวคิดของการประเมินความก้าวหน้าโดยเน้นจุดที่สำคัญในมุมมองที่แตกต่างกันไปคือ เป็นวิธีการสอนที่เน้นคุณค่าโดยเน้นการประเมินผลที่อยู่ในการเรียนรู้ โดย

มีหลักฐานการตีความเพื่อใช้ผลการประเมินโดยผู้เรียนและผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีวิธีการเรียนรู้ที่ดีที่สุด โดยมีจุดเน้นที่สำคัญคือ 1) จัดการเรียนการสอนให้เป็นแนวเดียวกันกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ 2) นิยามความต้องการการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงของผู้เรียนหรือกลุ่มของผู้เรียน 3) เลือกและประยุกต์ใช้วัสดุและแหล่งทรัพยากร 4) สร้างสรรค์ยุทธวิธีการสอนที่มีลักษณะที่ทำให้มีความแตกต่างกัน และเปิดโอกาสการเรียนรู้เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อขับเคลื่อนการเรียนรู้ของนักเรียนไปข้างหน้า 5) เตรียมการนำผลย้อนกลับทันทีเพื่อเป็นแนวทางการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างทันทีทันใด (ศตายุ เชื้อโชติ : 2556)

การประเมินเพื่อมอบอำนาจ (Embedded Formative Assessment-EFA) หรือการวางแผนการประเมินร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นตลอดเวลาหรือทุกขณะจิตในตัวผู้สอนและในขณะที่ผู้สอนทำหน้าที่ในชั้นเรียนและเกิดขึ้นตลอดเวลาที่ผู้เรียนเรียน การประเมินเพื่อการเรียนรู้เป็นการช่วยเปิดโอกาสการเรียนรู้ให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียน คิดร่วมมือช่วยกันพัฒนาการเรียนรู้ให้เต็มศักยภาพ การประเมินไม่ใช่การตัดสินคุณค่าอย่างเดียวนั้นแต่ยังเป็นการส่งเสริมให้รู้จุดที่ควรพัฒนาต่อไปของผู้เรียน การฝึกทักษะการประเมินมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ ไม่ใช่แค่หน้าที่ผู้สอนแต่ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมด้วยกันทั้งหมด ถ้าผู้เรียนได้ฝึกทักษะการประเมินผู้เรียนจะได้รู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนเองและเรียนรู้ด้วยตนเองได้

ผนวกกับในยุคสารสนเทศ (Information Age) การขับเคลื่อนโลกด้วยข้อมูลข่าวสาร การเกิดขึ้นของสังคมเครือข่ายสังคมออนไลน์ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ที่ข้อมูลข่าวสารปริมาณมหาศาลไหลสู่กันอย่างรวดเร็วกว่าสมัยก่อนอย่างมีนัยสำคัญ การติดตั้งระบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับผู้เรียนได้ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นจะทำให้ผู้เรียนได้ทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Learning Skills) และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learner) ได้แก่ 1) การตั้งคำถาม 2) การแสวงหาความรู้ 3) การสร้างความรู้ 4) การสื่อสาร และ 5) การตอบแทนสังคม การพัฒนาให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้สูงสุดจึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนและผู้เรียนที่จะร่วมกันในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

จากปัญหากระบวนการจัดการเรียนการสอนของการศึกษาไทยที่มุ่งเน้นเรื่องการสอบ จัดการเรียนการสอนเฉพาะด้านวิชาการหรือเนื้อหาความรู้ จำได้ ตอบได้ ไม่เน้นกระบวนการหรือวิธีการได้มาซึ่งความรู้ ผู้เรียนไม่ได้สร้างองค์ความรู้เอง ไม่เกิดทักษะการเรียนรู้ ประกอบกับการใช้การประเมินแบบตัดสินได้ตก (Summative Assessment) หรือสรุปรวม ซึ่งการประเมินดังกล่าวไม่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษนี้ สะท้อนผลผ่านการวิจัยว่าการประเมินความก้าวหน้า (Formative Assessment) และการประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ (Embedded Formative Assessment) เป็นการประเมินที่หนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นการประเมินแบบแนวราบคืนอำนาจในการประเมินให้ผู้เรียนที่จะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นการประเมินที่ต่อการออกแบบการเรียนรู้มาก มีการวางแผนการประเมินร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เป็นการประเมิน

เพื่อเปิดโอกาสการเรียนรู้ของผู้สอนและผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้จัดการเรียนรู้ที่สนับสนุนศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย กระบวนการประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ในชั้นเรียน คู่มือการใช้กระบวนการประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ในชั้นเรียน ที่สามารถประเมินและพัฒนาผู้เรียนไปพร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยตรวจสอบจากผลที่เกิดขึ้นจากผู้เรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) ของผู้เรียนหลังใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

2.2 ด้านความสามารถในการประเมิน (Assessing Capabilities) ของผู้เรียน

2.3 ด้านการกำกับตนเอง (self - regulated) ในการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.4 ด้านความพึงพอใจ (Satisfaction) ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ด้านวิชาการ ด้านนโยบาย ด้านเศรษฐกิจ/พาณิชย์ ด้านสังคมและชุมชน รวมถึงการเผยแพร่ในวารสาร จดสิทธิบัตร ฯลฯ และหน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานที่ปฏิบัติจริงเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์ และปัญหาในการพัฒนานักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม

2. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องของคณะศึกษาศาสตร์ นำไปประกอบการพิจารณาการกำหนดนโยบายวางแผน และดำเนินงานจัดกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคามอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

3. ผลงานวิจัยจะนำเสนอเป็นรูปบทความวิจัย นำเสนอต่อวารสารระดับนานาชาติที่มี Peer Reviews

4. สามารถนำไปกำหนดแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขปัญหาการดำเนินงานกระบวนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคามต่อไป

5. สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์เพื่อการวิจัยองค์กร สถาบันและประยุกต์ใช้ในปฏิรูปการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียน ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 4 ห้อง จำนวน 155 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียน ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้องเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง แล้วสุ่มแบบเป็นกลุ่ม (Cluster Random Sampling) คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 และกลุ่มควบคุมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบปกติ

3. ระยะเวลาและสถานที่ทำการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม

4. สารการเรียนรู้ที่ใช้ในการทดลอง มี 12 บท ประกอบด้วย

บทที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย

บทที่ 2 ประเภทของการวิจัยและขั้นตอนในการวิจัย

บทที่ 3 การเลือกปัญหาในการวิจัย

บทที่ 4 ตัวแปรและสมมุติฐานในการวิจัย

บทที่ 5 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 6 เครื่องมือและเทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูล

บทที่ 7 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 8 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติพื้นฐาน

บทที่ 9 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

บทที่ 10 การแปลผลและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 11 การเขียนรายงานการวิจัยและการประเมินผลการวิจัย

บทที่ 12 การวิจัยในชั้นเรียน

5. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 โดยตรวจสอบจากผลที่เกิดขึ้นจากผู้เรียน ดังนี้

- 5.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) ของผู้เรียนหลังใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้
- 5.2 ด้านการกำกับตนเอง (self - regulated) ในการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 5.3 ด้านความสามารถในการประเมิน (Assessing Capabilities) ของผู้เรียน
- 5.4 ด้านความพึงพอใจ (Satisfaction) ต่อบริการกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยการประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เรียนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้และความสามารถในการประเมิน สูงกว่าก่อนการทดลอง

2. นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เรียนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้และความสามารถในการประเมิน สูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุม

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถในการนำการประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในห้องเรียนโดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

1.1 คุณภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ก่อนการทดลองใช้ พิจารณาจาก

1.1.1 ความเหมาะสมของภาษาและความชัดเจนของขั้นตอนในรูปแบบตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

1.2.2 ความเที่ยงตรง ความครอบคลุม และความเป็นไปได้ของรูปแบบตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

1.2 คุณภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ระหว่างการทดลองใช้พิจารณาจากคุณภาพที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในเรื่องต่อไปนี้

1.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) ของผู้เรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2.2 ความสามารถในการประเมิน (Assessing Capabilities) ของผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการประเมินตนเองและประเมินเพื่อนโดยวัดจากแบบวัดความสามารถทางการประเมิน ของผู้เรียนในด้านการระบุ วิเคราะห์ เปรียบเทียบ สังเคราะห์ วางแผนการประเมิน การสร้างเกณฑ์การ ประเมิน ตัดสินคุณค่า และสรุปผลการประเมิน

1.2.3 การกำกับตนเอง (self - regulated) ในการเรียนรู้ของผู้เรียน หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมความคิด ความรู้สึก การตั้งใจ และการปฏิบัติในการปฏิบัติภาระ งานให้สำเร็จ ซึ่งวัดได้จากการทำแบบวัดการกำกับตนเองในการเรียนรู้

1.2.4 ความพึงพอใจ (Satisfaction) ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อ มอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 หมายถึง ในการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในชั้นเรียน ผู้เรียนมี ความคิดเห็นอย่างไรต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการ การศึกษาศตวรรษที่ 21 โดยวัดได้จากการสัมภาษณ์ การเขียนสะท้อนความรู้สึก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน

ตอนที่ 3 ประเภทของการประเมิน

ตอนที่ 4 แนวคิดพื้นฐานของการกำกับตนเอง

ตอนที่ 5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self - Efficacy)

ตอนที่ 6 การรับรู้ความสามารถของตนเองกับการเรียนรู้

ตอนที่ 7 ความพึงพอใจในการเรียนรู้

ตอนที่ 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน

ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา

1. ความหมายของการวัดและประเมินผล

1.1 ความหมายของการวัด (Measurement) นักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย เช่น ศิริชัย กาญจนวาสี (2534 : 82) ได้ให้ความหมายของการวัดไว้ว่า คือกระบวนการกำหนดค่าเป็นตัวเลขให้แก่สิ่งต่างๆ อย่างมีกฎเกณฑ์ การวัดสิ่งใดก็ตามจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ เครื่องมือ หน่วยการวัด และมาตราเปรียบเทียบ

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2539 : 5) ให้ความหมายว่า การวัดผล หมายถึง กระบวนการบ่งชี้ผลผลิตหรือคุณลักษณะที่วัดได้จากเครื่องมือวัดผลประเภทใดประเภทหนึ่งอย่างมีระบบ ดงนิยามที่ว่า การวัดผลคือ การกำหนดตัวเลขให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541 : 19 - 21) ให้ความหมายเกี่ยวกับการวัดว่าหมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขเพื่อแทนคุณสมบัติของสิ่งของหรือเหตุการณ์ใดๆ อย่างมีกฎเกณฑ์ที่เชื่อถือได้

อำนาจ เลิศขันธ์ดี (2542 : 6 - 7) กล่าวถึงการวัดผลว่า เป็นกระบวนการที่ได้มาตรฐานที่ต้องมีเครื่องมือของการวัดเป็นสิ่งที่กำหนดคุณลักษณะของสิ่งที่จะวัด (Objective) ผลที่ได้ออกมาจะเป็นปริมาณ (Quantity) ซึ่งก็คือจำนวนตัวเลข (Number)

Sax (1980 : 14) ได้ให้ความหมายของการวัดผลว่าเป็นกระบวนการในการกำหนดจำนวนให้แก่แต่ละสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มสิ่งของหรือบุคคลที่ต้องการวัด เพื่อบ่งชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของคุณลักษณะที่จะวัดของสิ่งของหรือบุคคลนั้นๆ

Kerlinger. (1986 : 391) ได้ให้ความหมายการวัดผลว่าเป็นการกำหนดจำนวนให้กับวัตถุหรือเหตุการณ์ตามเกณฑ์ที่วางไว้

Wiersma and Jurs. (1990 : 8) ได้ให้ความหมายของการวัดผลว่าเป็นการกำหนดจำนวนให้กับวัตถุหรือเหตุการณ์ตามกฎทำให้ตัวเลขมีความหมายเชิงปริมาณ

จากความหมายที่มีผู้ให้ความหมายไว้ข้างต้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์สรุปได้ว่าการวัดผลหมายถึง กระบวนการการกำหนดค่าให้แก่ปรากฏการณ์สิ่งต่างๆ อย่างมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน การวัดผลสิ่งใดจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ เครื่องมือ หน่วยการวัด และมาตราเปรียบเทียบ ผลที่ได้ออกมาเป็นปริมาณ (Quantity) ซึ่งก็คือจำนวนตัวเลข (Number) เพื่อแทนจำนวนหรือปริมาณหรือออกมาในรูปคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของวัตถุ บุคคลหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

1.2 ความหมายของการประเมินผล

การประเมินผลได้มีผู้ให้ความหมายของการประเมินผลหลายท่านดังต่อไปนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2534 : 82) ให้ความหมายว่า การประเมินผลคือกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐาน การประเมินจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับ “คุณค่า” ของสิ่งต่าง ๆ การประเมินสิ่งใดก็ตามจะต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูล การตีความหมาย และการตัดสินคุณค่า

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541 : 19-21) กล่าวถึงความหมายของการประเมินว่าเป็นกระบวนการใช้ดุลยพินิจ (Judgement) และ/หรือค่านิยมและข้อจำกัดต่าง ๆ ในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการเปรียบเทียบผลที่วัดได้กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เกณฑ์ที่กำหนดอาจเป็นเกณฑ์แบบสัมพัทธ์หรืออิงกลุ่มหรือเกณฑ์สัมบูรณ์ก็ได้

สมนึก ภัททิยธนี. (2541 : 3 - 4) ที่ให้ความหมายของการประเมินผลว่า การประเมินผล หมายถึง การตัดสินหรือวินิจฉัยสิ่งต่างๆ ที่ได้จากการวัดผล โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ผลจากการวัดความสูงของนายแดงได้ 180 เซนติเมตรก็อาจจะประเมินได้ว่า เป็นคนที่สูงมาก ผลจากการชั่งน้ำหนักของวัตถุชิ้นหนึ่งได้ 2 กิโลกรัม ก็อาจจะประเมินว่าหนัก-เบา หรือมาก-น้อย, ผลการสอบของนายดำได้ 25 คะแนน ก็อาจจะประเมินว่าสอบได้ - สอบตก หรือ เก่ง - ไม่เก่ง ซึ่งการประเมินผลมีประเด็นสำคัญ 3 ประการคือ 1) การประเมินผลต้องกระทำหลังจากได้วัดผลมาแล้ว 2) การประเมินผลต้องมีเกณฑ์เพื่อใช้ประกอบในการพิจารณาตัดสิน 3) เมื่อวัดผลแล้ว จะต้องทำการประเมินผลต่อไปจึงจะช่วยให้กระบวนการวัดผลและประเมินผลเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ไพศาล หวังพานิช (2545 : 13) ให้ความหมายว่า การประเมินเป็นกระบวนการกำหนดคุณค่า (Worth or Value) ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยข้อมูล (Data) และเกณฑ์การพิจารณา

ตัดสิน (Criteria) ในการประเมินสิ่งใดก็ตาม กระบวนการจะประกอบด้วย 1) ความต้องการในการประเมิน (อยากทราบสิ่งใด) 2) วัตถุประสงค์การประเมิน 3) สิ่งชี้วัดหรือตัวบ่งชี้ (Indicators) 4) เกณฑ์ (Criteria) 5) ข้อมูล (Data) 6) การตัดสิน (Judgement or Decision)

Ebel. (1986 : 14) ได้อธิบายความหมายของการประเมินผลว่าเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการประเมิน ซึ่งบางครั้งอาจพิจารณาจากผลที่ได้จากการวัดเท่านั้น เช่น คะแนนที่ได้จากการสอบ แต่ส่วนมากแล้วการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ จะพิจารณาจากผลที่ได้จากการวัดด้านต่าง ๆ และพิจารณาจากหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ตลอดจนมีการใช้วิจารณ์ญาณและความรู้สึกนึกคิดของผู้ประเมินมาประกอบการตัดสินใจด้วย

Gronlund. (1990 : 5-8) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่าเป็นกระบวนการอย่างมีระบบในการอธิบายถึงผู้เรียนว่า มีผลสัมฤทธิ์บรรลุตามจุดประสงค์ของการสอนอย่างไร โดยพิจารณาทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพประกอบในการตัดสินคุณค่าของผู้เรียน

จากความหมายของการประเมินผลที่มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านสรุปได้ว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐาน โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการวัด กระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐาน การประเมินจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับ “คุณค่า” ของสิ่งต่าง ๆ การประเมินสิ่งใดก็ตามจะต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูล การตีความหมายและการตัดสินคุณค่า กระบวนการจะประกอบด้วย ความต้องการในการประเมิน (อยากทราบสิ่งใด) วัตถุประสงค์การประเมินสิ่งชี้วัดหรือตัวบ่งชี้ เกณฑ์ ข้อมูล (Data) การตัดสิน

1.3 หลักการวัดและประเมินผล

คุณภาพของผลการวัด ขึ้นอยู่กับ คุณภาพของเครื่องมือวัด และ วิธีการวัด ส่วนคุณภาพของการประเมินผล ขึ้นอยู่กับสองปัจจัย คือ คุณภาพของผลการวัด และความเหมาะสมของเกณฑ์ในการตัดสินผลการวัด การเลือกเกณฑ์การประเมินที่ถูกต้องเหมาะสมจึงสำคัญเท่า ๆ กับความพิถีพิถันในการวัดทีเดียว จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการที่ผสมผสานเป็นเนื้อเดียวกับกระบวนการเรียนรู้ ที่มีเป้าหมายสูงสุดเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มิใช่เพียงการตรวจสอบการเรียนรู้ ดังคำกล่าวของ Stufflebeam ที่ว่า “Evaluation is not to prove, but to improve”

1.4 ทิศทางใหม่และมาตรฐานของการประเมินผู้เรียน

สุวิมล ว่องวานิช (2550 : 65-71) ได้กล่าวถึงระบบการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งเปรียบเทียบกับการศึกษาในสมัยก่อน มีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง เนื่องจากมีสาเหตุหลายประการที่ต้องเปลี่ยนไป ไม่ว่าจะเป็นด้านตัวบุคคล ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม นวัตกรรมและเทคโนโลยี และทางการเมือง จากการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาจึงทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาแนวคิดการประเมินผู้เรียนตามไปด้วย เพื่อให้สอดคล้องและถูกต้อง

ทิศทางใหม่ของการประเมินผู้เรียนนั้น ได้มีการกำหนดการศึกษาที่เน้นความสำคัญทั้ง ความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาและ ประเด็นหลักสำคัญต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการจัดการเรียนรู้ การประเมินผู้เรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาปรับปรุงผู้เรียนเกิดขึ้นในกระบวนการจัดการเรียนรู้เดียวกัน ซึ่ง หลักการประเมินผู้เรียนควรครอบคลุมองค์ประกอบ 3 P ได้แก่ ผลผลิต (Product) กระบวนการ (Process) และความก้าวหน้า (Progress)

ประเด็นหลักในการประเมินผู้เรียน คือต้องใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เน้นการพัฒนาการของผู้เรียน มีการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน การทำกิจกรรม และการทดสอบควบคู่กันโดยมี แนวโน้มของการประเมินผลการเรียนรู้ให้อยู่บนพื้นฐานของวิธีการที่ใช้ผลการปฏิบัติงานเป็นฐาน มีความ หลากหลาย และเป็นพหุมติ เช่น ความรู้ ทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ คุณธรรม จิตสำนึกต่อสังคม เข้า กับบริบทของท้องถิ่น และต้องวัดผ่านพฤติกรรม ผลงานที่เกิดขึ้นจากการเรียนวิชาต่างๆ ในชีวิต ประจำวัน ซึ่งการประเมินนั้นจะต้องทำให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดเวลา ทั้งนี้ในทาง ปฏิบัติพบว่าการประเมินตามสภาพจริงมักใช้แฟ้มผลงานเป็นแหล่งรวมข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับลักษณะ ผู้เรียน ทำได้ 2 แบบ ได้แก่ 1) แฟ้มผลงานที่นำเสนอผลงานเด่นที่ดีที่สุด 2) แฟ้มผลงานที่แสดงพัฒนา การความก้าวหน้า โดยยึดเกณฑ์การตัดสิน (Rubrics) ซึ่งต้องสร้างให้สะท้อนจุดแข็งและจุดอ่อนของงาน ของผู้ถูกประเมิน

1.5 สรุปรูปมาตรฐานการประเมินผู้เรียน

สุวิมล ว่องวานิช (2550 : 75-80) ได้สรุปรูปมาตรฐานการประเมินผู้เรียน ดังนี้

1. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) ช่วยให้เห็นใจว่า การประเมินผู้เรียนจะมีการปฏิบัติอย่างถูกต้องตามกฎหมาย สอดคล้องกับจรรยาบรรณ และนึ่งถึงสวัสดิ ภาพของผู้เรียนที่ถูกประเมิน รวมทั้งบุคคลอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบเนื่องจากผลการประเมิน
2. มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ (Utility Standards) ช่วยทำให้มั่นใจใน ประโยชน์ของการประเมินนักเรียน การประเมินนักเรียนที่มีประโยชน์ต้องให้ข้อมูลสารสนเทศ ตรงเวลา และมีบทบาทสำคัญในการนำไปใช้ประโยชน์
3. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) ช่วยทำให้มั่นใจว่า การประเมินนักเรียนสามารถนำไปใช้ได้ตามแผนที่กำหนด การประเมินที่มีความเป็นไปได้ต้องสามารถ นำไปปฏิบัติได้ มีการจัดการที่ดี และได้รับการสนับสนุนเพียงพอ
4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) ช่วยทำให้มั่นใจว่า การประเมินนักเรียนจะให้ผลการประเมินที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับการเรียนรู้และผลการปฏิบัติงานของ นักเรียน ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องจะนำไปสู่การแปลความหมายที่ถูกต้อง ให้ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล และทำให้เกิดการติดตามที่เหมาะสม

1.6 ประโยชน์ของการวัดและประเมินผลการศึกษา

ภัทรา นิคมานนท์ (2540 : 19–20) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดและประเมินผลการศึกษาว่าการประเมินผลมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะผลจากการประเมินจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูและนักการศึกษาในการปรับปรุงการเรียนการสอน การแนะแนว การประเมินหลักสูตร แบบเรียน การใช้สื่อการสอน ตลอดจนการจัดระบบการบริหารทั่วไปของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมนีก ภัททิยธนี (2541 : 9) นี กุฎาคาร (2542: 10-12) และ สมบูรณ์ ตันยะ (2545 : 19) ที่เห็นว่าประโยชน์ของการวัดและประเมินผลศึกษามีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 ประโยชน์ของการวัดและประเมินผลการศึกษาในด้านต่าง ๆ

ด้าน	ประโยชน์
ผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ช่วยให้นักเรียนได้ทราบว่าตนเองมีความรู้ ความสามารถเด่น – ด้อยเพียงใด 2. มีความสามารถอยู่ในระดับใดและหากมีข้อบกพร่องจะได้ปรับปรุงแก้ไข 3. ช่วยให้นักเรียนเห็นความสามารถและความถนัดของตนเอง ทำให้เข้าใจตนเองยิ่งขึ้น 4. ช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนและเข้าใจบทเรียนเพิ่มขึ้น 5. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะการสอบแต่ละครั้งนักเรียนจะต้องเตรียมตัวสอบเพื่อให้ได้คะแนนมาก ๆ จึงมีการทบทวนเนื้อหาวิชาที่จะสอบหรือมีการซักถาม ทบทวนกันระหว่างเพื่อนฝูง 6. ทำให้นักเรียนได้ทราบจุดมุ่งหมายในการเรียนเพราะก่อนประเมินผลครูจะต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียนทุกครั้ง
ครูผู้สอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ช่วยให้ครูทราบระดับความสามารถของผู้เรียนว่าเก่งอ่อนเพียงไร เก่งอ่อนด้านใดเพื่อหาทางช่วยเหลือและสนับสนุนให้ดีขึ้น 2. ช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ เพียงไร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเทคนิควิธีสอนที่ครูใช้ว่าเหมาะสมเพียงไร 3. ช่วยให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการสอนของครูว่ามีประสิทธิภาพเพียงไรจะพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 4. ช่วยให้ครูทราบแนวทางในการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 5. หากมีการจัดกลุ่มเพื่อการเรียนการสอนจะช่วยให้ครูสามารถจัดกลุ่มได้เหมาะสมยิ่งขึ้น 6. ใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเรียนยิ่งขึ้น 7. เป็นข้อมูลให้ครูได้เตรียมการสอนได้ดีขึ้น

ตาราง 1 (ต่อ)

ด้าน	ประโยชน์
ฝ่ายแนะแนว	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา 2. ช่วยให้เข้าใจปัญหาของนักเรียนมากขึ้น 3. ช่วยให้ครูสามารถแนะแนวทางแก้ปัญหาค่าเรียนและปัญหาส่วนตัวของนักเรียนได้ผลยิ่งขึ้น 4. ช่วยในการแนะแนวทางให้นักเรียนเลือกวิชาเรียนและอาชีพได้เหมาะสม 5. เพราะการวัดผลและประเมินผลจะช่วยให้เราทราบว่า ใครถนัดด้านใดอย่างไร 6. ช่วยให้ผู้ปกครองรู้จักและเข้าใจเด็กของตนยิ่งขึ้น 7. ช่วยให้ฝ่ายแนะแนวเสนอแนะทางปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนต่อผู้บริหาร
ฝ่ายบริหาร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทำให้ทราบสถานภาพต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น มาตรฐานความรู้ของนักเรียนว่าอยู่ในระดับใด ดีขึ้นหรือแย่ลง อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้ 2. ช่วยในการวางแผนการเรียนการสอนและการบริหารโรงเรียนให้ถูกต้องยิ่งขึ้น เช่น การจัดครูเข้าชั้น การส่งเสริมการสอนเด็กเรียนช้า การจัดการสอนซ่อมเสริม เป็นต้น 3. ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ การเลื่อน ชั้นการรับนักเรียนเข้าใหม่ การจัดชั้นเรียน และแนวทางการใช้หลักสูตรทำให้ทราบคุณภาพของครูในโรงเรียนว่ามีคุณภาพเพียงไร 4. ใช้เป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ประชาชนและผู้ปกครองทราบ 5. ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหาและการดำเนินการด้านต่างๆ

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน

การศึกษาเกี่ยวกับงานประเมินพบว่า มีการยอมรับในความสำคัญของการประเมินเข้าไว้เป็นส่วนหนึ่งของระบบงานในทุกสาขา การพัฒนารูปแบบการประเมินดำเนินการอย่างไม่หยุดยั้ง สิ่งสำคัญซึ่งเปรียบเสมือนกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาศาสตร์ด้านการประเมิน คือ แนวคิดในการสร้างหรือพัฒนารูปแบบการประเมิน ซึ่งมีผู้เสนอไว้หลายลักษณะด้วยกัน Nevo (1983 : 117 - 124) เป็นบุคคลหนึ่งซึ่งเสนอแนวคิดในเรื่องนี้ โดยได้เสนอให้ใช้คำถาม 5 คำ ถามหลัก 10 คำถามย่อย ในการพัฒนารูปแบบการประเมินโดยกำหนดประเด็นคำถามหลัก และคำถามย่อยดังตาราง 2

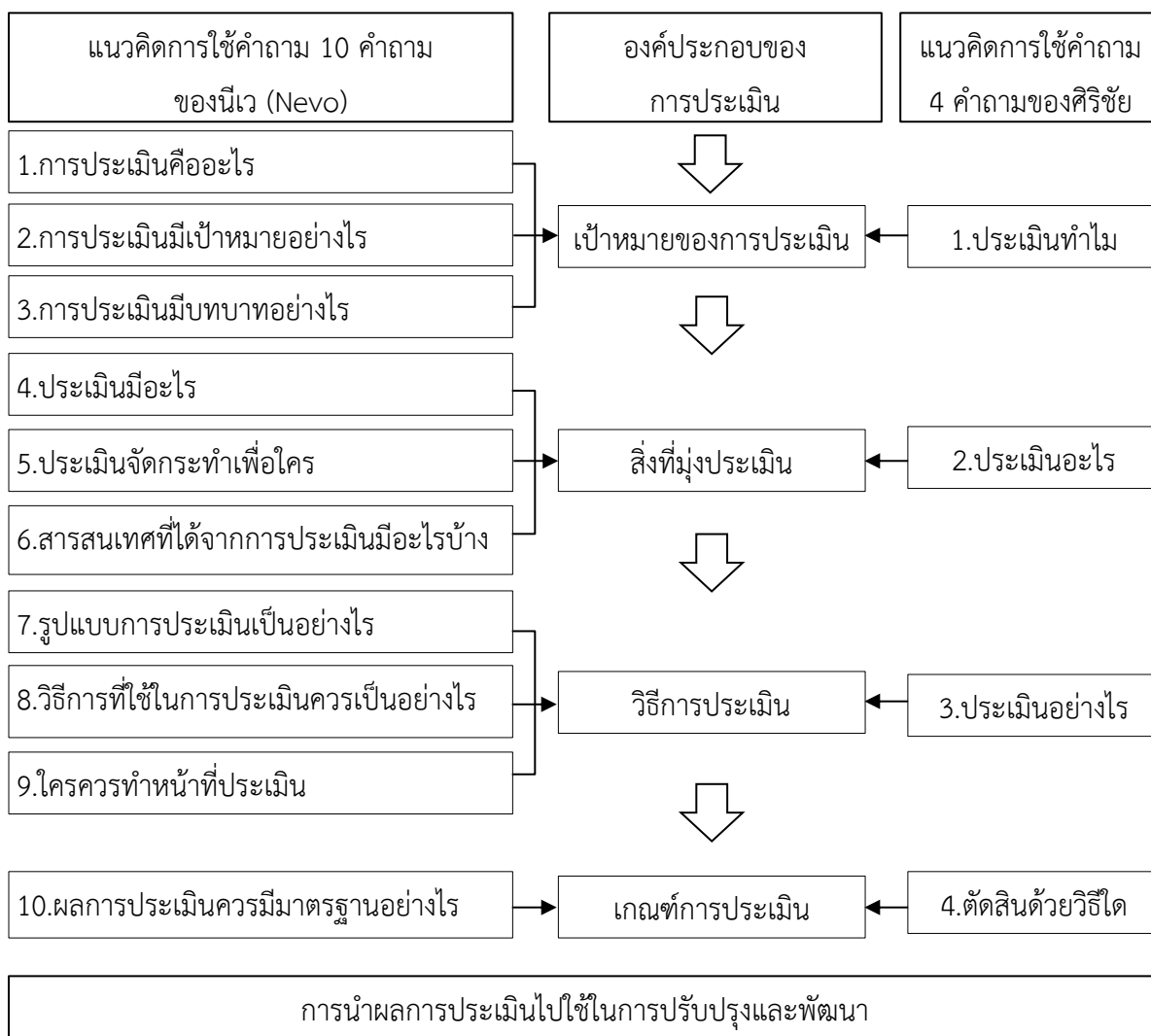
ตาราง 2 ประเด็นคำถามหลัก และคำถามย่อยในการการประเมิน

ประเด็นคำถามหลัก	ประเด็นคำถามย่อย
1. ทำไมต้องประเมิน (Why ?)	1. นิยามการประเมินว่าอย่างไร (Evaluation Definition) 2. การประเมินมีเป้าหมายอย่างไร (Evaluation Goal) 3. การประเมินมีบทบาทอย่างไร (Evaluation Role)
2. ประเมินอะไร (What ?)	4. จะประเมินอะไร (Evaluation Object)
3. ประเมินเพื่อใคร (Whom ?)	5. การประเมินควรจัดกระทำเพื่อใคร (Evaluation Audiences) 6. การประเมินควรให้สารสนเทศอะไรบ้าง (Evaluation Information)
4. ประเมินอย่างไร (How ?)	7. รูปแบบการประเมินเป็นอย่างไร (Evaluation Design) 8. กระบวนการประเมินอย่างไร (Evaluation Procedure) 9. ใช้อะไรเป็นมาตรฐานในการตัดสินผลการประเมิน (Evaluation Criteria)
5. ใครเป็นผู้ประเมิน (Who ?)	10. ใครควรทำการประเมิน (Evaluator)

ศิริชัย กาญจนวาสี (2543ข : 55 - 60) ได้เสนอคำถามหลัก 4 คำถามเพื่อใช้ประกอบการวางแผนการดำเนินกิจกรรมในกระบวนการประเมิน ประกอบด้วย 1) ประเมินทำไม (Why) 2) ประเมินอะไร (What) 3) ประเมินอย่างไร (How) และ 4) ตัดสินผลด้วยวิธีใด ซึ่งคำถามข้อแรกจะช่วยให้ผู้ประเมินกำหนดเป้าหมายของการประเมินได้ คำถามข้อสองจะช่วยให้ผู้ประเมินระบุสิ่งที่มุ่งประเมินได้ คำถามข้อสามจะช่วยให้ผู้ประเมินกำหนดวิธีการวัดและวิธีการประเมินได้เหมาะสมกับเป้าหมายหมายและสิ่งที่มุ่งประเมินได้ และคำถามสุดท้ายจะช่วยให้ผู้ประเมินกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมินได้ จะเห็นว่าทั้งสองแนวคิดนี้มีความสอดคล้องกัน

การศึกษาแนวคิดการประเมิน พบว่า งานประเมินเป็นงานที่มีลักษณะเฉพาะกรณี จึงไม่มีรูปแบบสำเร็จรูปที่จะใช้ได้กับการประเมินทุกสภาพการณ์ ดังนั้น นักประเมินแต่ละคนจึงใช้แนวคิด และหลักการที่แตกต่างกันไป นักประเมินบางคนอาศัยประสบการณ์ในการประเมิน เพื่อเสนอแนวคิดการประเมินในลักษณะของ “รูปแบบการประเมิน” บางคนใช้แนวคิดเกี่ยวกับคำถามหลัก เพื่อเป็นแนวในการพัฒนารูปแบบการประเมิน บางกรณีพยายามที่จะใช้ทฤษฎีต่างๆ มาสนับสนุน เพื่อให้รูปแบบมีความน่าเชื่อถือ (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2547 : 56) ดังนั้นในประเมินการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ

สื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดเกี่ยวกับคำถามหลักของ Nevo และแนวคิดคำถามหลัก 4 คำถามของศิริชัย กาญจนวาสี เป็นกรอบแนวคิดในการประเมินซึ่งจะทำให้ได้องค์ประกอบการประเมิน ประกอบด้วย เป้าหมายของการประเมิน สิ่งที่มีงประเมิน วิธีการประเมิน และเกณฑ์การประเมิน ดังภาพประกอบ 1

จากภาพประกอบ 1 ประเด็นคำถามหลัก และประเด็นคำถามย่อยของการประเมิน รายละเอียดของการประเมิน มีดังนี้

1. เป้าหมายของการประเมิน (Evaluation Goal) นักทฤษฎีการประเมิน มีความเชื่อในเป้าหมายของการประเมินยังมีความ แตกต่างกันขึ้นอยู่กับข้อตกลงเบื้องต้นของการประเมินว่า นักทฤษฎีเหล่านั้นยึดถือในแนวไหน ซึ่งอาจจำแนกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2552 : 7 - 8)

1.1 ประโยชน์นิยม (Unitarianism) นักทฤษฎีในแนวนี้เชื่อว่า เป้าหมายของการประเมิน คือ การสร้างประโยชน์สุขแก่สังคม การประเมินจะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อการประเมินนั้นเป็นประโยชน์ หรือทำให้เกิดความผาสุกแก่มนุษย์และสังคม การประเมินจะมีคุณค่าสูงสุดเมื่อสามารถนำผลที่ได้ไปพัฒนา ให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนมากที่สุด นักทฤษฎีในแนวนี้จึงเน้นการประเมิน ที่สามารถเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อระบบการบริหารงานการวางแผน การดำเนินโครงการ และการตัดสินใจในเชิงบริหาร โดยนักประเมินมีบทบาทเป็นผู้บ่อนสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ ไม่ควรเข้าไปมี บทบาทในการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ทำการประเมินด้วยตนเอง แต่ให้เป็นดุลยพินิจของผู้ใช้สารสนเทศ นั้นๆ เป็นผู้ชี้ขาดคุณค่าของสิ่งที่ทำการประเมิน นักทฤษฎีการประเมินที่สามารถจัดได้ว่ามีแนวคิดแบบ ประโยชน์นิยม เช่น Tyler (1950) Provus (1971) Stufflebeam and Others (1971) Stake (1976) Patton (1987) เป็นต้น

1.2 พหุนิยม (Pluralism) นักทฤษฎีในแนวนี้ เชื่อว่าเป้าหมายของการประเมินมิใช่หนึ่ง เดียวหรือเพื่อประโยชน์สุขแก่สังคมเพียงอย่างเดียว อาจสนองเป้าหมายอื่นๆ ควบคู่ไปด้วย เช่น ทำการ ประเมินเพื่อแสดงกลไกแห่งอำนาจในการติดตาม/ควบคุม/ดูแลการดำเนินงานต่างๆ การประเมินเพื่อ ตัดสินคุณค่าที่แท้จริงของสิ่งที่ทำการประเมินตามความรู้ และประสบการณ์ความเชื่อของนักประเมิน ซึ่ง อาจจะตรงหรือไม่ตรงกับความต้องการ ของผู้ใช้สารสนเทศก็ได้ เป็นต้น นักทฤษฎีในแนวนี้ส่วนใหญ่ ได้รับอิทธิพล จากแนวคิดอัจฉนคติญาณนิยม (Intuitionism) ซึ่งเชื่อว่านักประเมินได้ตัดสินคุณค่าของสิ่ง ที่มุ่งประเมินแล้ว ตามความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญของตน ส่วนผลที่ได้จะนำไปใช้ ประโยชน์หรือไม่ใช้ประโยชน์ได้เพียงใดนั้น ถือว่าเป็นบังจรรย์รอง นักทฤษฎีกลุ่มนี้ จึงเน้นการประเมินที่มี การเก็บรวบรวมข้อมูล ตามความเชื่อและประสบการณ์ของผู้ประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่ง ประเมิน ตามความเชี่ยวชาญของตน ในขณะที่เดียวกันก็พยายามสร้างศรัทธาและความน่าเชื่อถือ เพื่อ ให้ผลเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้สารสนเทศ นักทฤษฎีการประเมินที่สามารถจัดได้ว่ามีแนวคิดแบบพหุนิยม เช่น Scriven (1967) Stake (1967) Worthen and Sanders (1973) Eisner (1975) Guba and Lincoln (1981) เป็นต้น

การประเมินการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ครั้งนี้เป็นการตอบคำถามว่า ประเมินการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปทำไม (Why) จึงได้กำหนดเป้าหมายของการประเมิน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร

2. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน (Evaluation Objects) การประเมินนั้นมิใช่จะจำกัดอยู่เฉพาะในส่วน ของการประเมินนักเรียน ครู หรือ บุคลากรทางการศึกษาเท่านั้น แต่กล่าวได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษา อาจจะได้รับประเมินได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม การศึกษาสิ่งที่มีมุ่ง ประเมินให้เข้าใจถ่องแท้ เป็นส่วนสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งของการประเมินนอกจากนั้นในชั้นวางแผนการ ประเมินนั้นการทำความเข้าใจสิ่งที่มีมุ่งประเมินอย่างถ่องแท้ จะช่วยให้ตัดสินใจได้ว่าจะต้องรวบรวมข้อมูล

อะไรบ้าง และจะวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิธีใด ความชัดเจนในการจำแนกสิ่งที่มีมุ่งประเมิน จะช่วยในการกำหนดสิ่งที่มีมุ่งประเมินได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นในสิ่งที่มีมุ่งประเมิน ในการตอบคำถามว่า จะประเมินอะไร (What) ในการประเมินการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครั้งนี้ จึงประกอบด้วยองค์ประกอบในการประเมินการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2-7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนิยาม การเข้าถึง การจัดการ การบูรณาการ การประเมิน การสร้างสรรค์ และการสื่อสาร

3. วิธีการประเมิน (Evaluation Procedure) การประเมิน มีการเสนอวิธีวิจัยหลาย

รูปแบบที่เหมาะสมในการศึกษางานประเมิน แต่สิ่งที่นักเทคนิควิธีการประเมินมีความเห็นตรงกันเป็นส่วนใหญ่คือ ไม่มีวิธีการใดวิธีการหนึ่งสมบูรณ์ในตัว ต้องใช้วิธีการผสมผสาน นักประเมินที่ฉลาดจะต้องไม่ระบุจำกัดลงไปว่าจะใช้วิธีการเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง (Cronbach et al., 1980) เพราะในการประเมินนั้นเป็นงานที่ซับซ้อน อาจจะต้องเลือกปัญหาเฉพาะหนึ่ง ๆ มากกว่าที่ใช้วิธีการเพียงวิธีการเดียวในการประเมินใครควรทำ หน้าที่การประเมิน (Evaluator) เนื่องจากงานประเมินได้กลายเป็นงานในระดับวิชาชีพอย่างหนึ่ง จึงจำเป็นต้องระบุถึงคุณลักษณะของนักประเมินที่ดี เพื่อที่จะได้ฝึกให้ผู้ที่เข้ามาเป็นนักประเมินมีคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่ควรจะเป็น (Worthen, 1975) คุณสมบัติของนักประเมินที่สำคัญได้แก่

- 1) มีความสามารถในด้านเทคนิควิธีวิจัยและวัดผล
- 2) เข้าใจสภาพแวดล้อมทางสังคม และรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่จะประเมินเป็นอย่างดี
- 3) มีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
- 4) มีความซื่อสัตย์
- 5) มีความเป็นปรนัย
- 6) ความเป็นอิสระจากองค์การหรือสิ่งที่ประเมิน
- 7) มีความรับผิดชอบ

การที่จะให้นักประเมินเพียงคนเดียวมีคุณสมบัติครบถ้วนในทุกด้านเป็นเรื่องยาก ส่วนใหญ่จำเป็นต้องใช้นักประเมินเป็นทีมหรือเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่สุดกับงานประเมินเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้นการตอบคำถามว่า การประเมินการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างไร (How) จึงประกอบด้วย 1) แหล่งผู้ประเมิน 2) ขั้นตอนการประเมิน 3) เครื่องมือการประเมิน

4. เกณฑ์การประเมิน (Evaluation Criteria) เกณฑ์การประเมิน นับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของ

การประเมิน ดังที่ ศิริชัย กาญจนวาสี (2552 : 95) ได้กล่าวไว้ว่า เกณฑ์ เป็นระดับหรือมาตรฐานที่ถือว่าเป็นความสำเร็จของการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงาน เกณฑ์จึงเป็นตัวตัดสินคุณภาพของการปฏิบัติหรือผลที่ได้รับเกณฑ์การประเมิน

ตอนที่ 3 ประเภทของการประเมิน

3.1 การประเมินความก้าวหน้า (Formative assessment)

3.1.1 ความหมายและความสำคัญ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553 : 31) ได้ให้ความหมายของการประเมินความก้าวหน้า (Formative assessment) ว่า เป็นการประเมินผลระหว่างการเรียนรู้ ช่วยให้ทราบว่า พัฒนาการของผู้เรียนอยู่ในขั้นใด มีจุดดีหรือบกพร่องใดที่ต้องเสริมสร้างให้ดีขึ้น การประเมินผลลักษณะนี้ควรกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพและพัฒนาไปสู่คุณภาพตามมาตรฐาน

Bereiter and Scardamalia. (1989 : 361 - 392) ได้ให้ความหมายของการประเมินความก้าวหน้าว่าเป็นกระบวนการประเมินการเรียนรู้ที่เป็นมิตรระหว่างครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบในการรวบรวมพยานหลักฐานของการเรียนรู้โดยมีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงผลการเรียน

Gipps, McCallum and Hargreaves . (2000 : 6) ได้อธิบายว่าการประเมินความก้าวหน้าเป็นรูปแบบการประเมินที่โดดเด่น เป็นการใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อสะท้อนผลย้อนกลับไปใช้ในการเรียนการสอนและเพื่อกำหนดให้บุคคลหรือกลุ่มอภิบาลงานอีกครั้ง

The Centre for Educational Research and Innovation. (2005 : 15) ได้กำหนดแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลย่อยว่าเป็นการนำเสนอหลักฐานที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการศึกษจะทำให้เกิดทักษะที่มาจากการเรียนรู้ โดยบทบาทของการประเมินผลระหว่างเรียนจะเป็นเครื่องมือที่ใช้ระบุว่ามีอะไรที่ต้องปรับปรุงและส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพและเป็นการสร้างวัฒนธรรมของการประเมินผลในห้องเรียนอย่างเป็นระบบ

Perie M., Marion S., and Gong . (2007) ได้ให้ความหมายของการประเมินความก้าวหน้าว่า เป็นการประเมินโดยครูและนักเรียนในการปรับการเรียนการสอนเมื่อเทียบกับเวลา โดยการประเมินผลจะแจ้งให้ผู้กำหนดนโยบายหรือการศึกษาในห้องเรียน เพื่อเป็นการเปลี่ยนแปลงในห้องเรียน

Irons. R.D. (2008 : 7) ได้ให้ความหมายของการประเมินความก้าวหน้าว่า เป็นงานหรือกิจกรรมที่ให้ความคิดเห็นสำหรับนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้ โดยการประเมินความก้าวหน้าจะนำไปสู่การตัดสินใจปลายทาง

Black and Wiliam. (2009 : 10) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลย่อยว่าเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการโดยครูผู้สอนและนักเรียนที่ให้ข้อมูลของพวกเขาเป็นข้อเสนอแนะในการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนและในภาระงานของการเรียนรู้ของนักเรียน

Dunn and Mulvenon. (2009 : 2) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลย่อยว่าเป็นการสร้างหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สำคัญที่ระบุว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน

ความก้าวหน้า ซึ่งเรายืนยันว่าเป็นวิธีการประเมินผลที่นำไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ

3.1.2 องค์ประกอบและกระบวนการของการประเมินความก้าวหน้า

Susan M. Connie M. Moss and Brookhart . (2009 : 5) ได้ระบุองค์ ประกอบของการประเมินความก้าวหน้าว่ามีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันดังต่อไปนี้

- 1) การกำหนดเป้าหมายและเกณฑ์การเรียนรู้เพื่อความสำเร็จ
- 2) การสะท้อนความคิดเห็นเพื่อการทำกิจกรรมครั้งต่อไป
- 3) การกำหนดเป้าหมายของนักเรียน
- 4) การประเมินตนเองของนักเรียน
- 5) ครูตั้งคำถามเชิงกลยุทธ์
- 6) นักเรียนถามคำถามที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ

Brookhart. (2006 : 3) ได้กล่าวถึงกระบวนการของการประเมินเพื่อความก้าวหน้าคือการทำงานร่วมกันของผู้สอนและผู้เรียน ดังนี้

- 1) ให้ความสำคัญกับเป้าหมายการเรียนรู้
- 2) เป็นการสะสมประสบการณ์การทำงานที่สัมพันธ์กับเป้าหมาย
- 3) การทำงานเพื่อให้เข้าใจเป้าหมาย

Heritage. (2008 : 4) กล่าวว่า การประเมินความก้าวหน้ามีองค์ประกอบที่สำคัญคือ

1) การล้วงเอาหลักฐานเกี่ยวกับการเรียนเพื่อปิดช่องว่างระหว่างการปฏิบัติในปัจจุบันและความคาดหวังที่ต้องการ

- 2) การให้ข้อเสนอแนะให้กับนักเรียน
- 3) นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินและกระบวนการเรียนรู้

ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามเป็นพื้นฐานให้เกิดความก้าวหน้าในการเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นได้ ดังนี้

1. การล้วงเอาหลักฐานสำคัญเพื่อควมมีประสิทธิภาพ การประเมินความก้าวหน้าจะเป็นการรวบรวมข้อมูลหลักฐานจากการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อพัฒนาไปยังเป้าหมายที่ต้องการ โดย กระแสของการประเมินจะถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อแจ้งว่าหลังจากการดำเนินกิจกรรมการเรียน การสอนแล้วได้ข้อมูลอะไรจากการประเมิน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนจะต้องได้รับการประเมินอีกครั้งเพื่อปรับเปลี่ยนการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด นักเรียนจะต้องมีความชัดเจนในเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่แสดงถึงความก้าวหน้า ครูให้โอกาสนักเรียนในการวางแผนการเรียน การประเมิน วิธีการและผู้ที่จะประเมิน ถึงแม้ว่าการประเมินความก้าวหน้าจะเป็นธรรมชาติ ระหว่างการสอน การแปลความหมายของวิธีการเรียนรู้มีการพัฒนาตามวิธีการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนา โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินความก้าวหน้าและช่วยให้ครูผู้สอนระบุความสามารถของนักเรียนและวางแผนในสิ่งที่นักเรียนจะทำต่อไป

2. การให้ข้อมูลย้อนกลับกับนักเรียน การให้ข้อเสนอแนะให้กับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญต่อการประเมินความก้าวหน้า ซึ่งมีเอกสารจำนวนมากเกี่ยวกับการตอบสนองต่อคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านแรงจูงใจและการควบคุมตนเอง ความคิดเห็นของครูผู้สอนจะต้องมีคุณภาพและเชื่อมโยงกับเกณฑ์ที่ชัดเจน (ที่ทราบว่ามีนักเรียนมี) และให้ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงหรือที่ เรียกว่าเกณฑ์แห่งความสำเร็จ เกณฑ์เหล่านี้เป็นเป้าหมายสำหรับนักเรียนในการเรียนรู้และเป็นวิธีการสำหรับครูผู้สอนในการประเมินสถานะปัจจุบันของนักเรียนและเพื่อให้นักเรียนสะท้อนผลตนเองในการดำเนินงาน

3. การมีส่วนร่วมของนักเรียน ทฤษฎีความเข้าใจในการส่งเสริมอภิปัญญาในการเรียนรู้ของนักเรียน ในบริบทของการประเมินความก้าวหน้า อภิปัญญาเกี่ยวข้องกับนักเรียนในการตรวจสอบสิ่งที่พวกเขาเรียนรู้และเข้าใจในการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์ที่หลากหลาย เพื่อให้พวกเขาประสบความสำเร็จในเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งนักเรียนสามารถตรวจสอบการเรียนรู้ของพวกเขาได้และวิธีการตรวจสอบการเรียนรู้ของพวกเขาจะทำให้พวกเขาทราบว่าพวกเขาเรียนรู้ได้หรือไม่ เพื่อที่จะตอบคำถามเหล่านี้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเกณฑ์แห่งความสำเร็จและความตึงเครียดระหว่างการประเมินผลปลายทางที่จะเกิดขึ้นเป็นเงื่อนไขที่ใช้ในอดีตและในอนาคต ซึ่งจะเป็นการเดาสาเหตุที่ผ่านมา (อดีต) และการตรวจสอบเกี่ยวกับทางเลือก (อนาคต) “ซึ่งสามารถมีส่วนร่วมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมิน (รูบริคส์) ซึ่งเป็นการเขียนจุดประสงค์เพื่อแสดงความสามารถเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการวิจารณ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นเป้าหมายในระยะสั้นระหว่างการเรียนรู้ เพื่อให้โอกาสนักเรียนปรับปรุงการเรียนรู้ของพวกเขาในการตอบสนองต่อการสะท้อนตนเองและความคิดเห็นของครูและเพื่อน ดังตาราง 3

ตาราง 3 กระบวนการของการประเมินความก้าวหน้า (Torrance and Pryor. 1998 : 160 -161)

ลักษณะ	เป้าหมายของครู	ผลทางบวกที่มีต่อนักเรียน
1. ครูสังเกตการทำงาน of นักเรียน	นักเรียนเข้าใจหรือวิธีการใดที่ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จ	เพิ่มแรงจูงใจให้กับนักเรียนให้นักเรียนมีความสนใจมากขึ้น
2. การตรวจสอบเมื่องานเสร็จ	ผลที่เกิดจากความเข้าใจในกระบวนการเมื่องานเสร็จ	เพิ่มแรงจูงใจให้กับนักเรียนให้นักเรียนมีความสนใจมากขึ้น
3. ครูถามคำถามหลัก และนักเรียนตอบคำถาม	การเข้าใจในความรู้ของนักเรียน นักเรียนมีทักษะ	การส่งเสริม ทักษะการตระหนักถึงความเข้าใจ

ลักษณะ	เป้าหมายของครู	ผลทางบวกที่มีต่อนักเรียน
4. ครูชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในสิ่งที่จะทำ ; นักเรียนตอบกลับ	การทำความเข้าใจหรือยอมรับในสิ่งที่นักเรียนทำ	ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้น มีความตระหนักในตนเอง สามารถสะท้อนผลการประเมินได้
5. ครูใช้คำถามว่านักเรียนทำอย่างไร โดยมีเหตุผลเฉพาะเจาะจงไปที่กระบวนการ ; นักเรียนตอบกลับ	ทำความเข้าใจว่าจะใช้วิธีการใดให้นักเรียนประสบความสำเร็จ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมายและมอบหมายงาน	การรับมอบภาระงานด้วยความเข้าใจในงาน
6. ครูสื่อสารเกณฑ์ของการทำงาน (เพื่อให้งานเป็นไปตามเกณฑ์) หรือเจรจากับนักเรียนเกี่ยวกับเกณฑ์	เป้าหมาย และเกณฑ์ความสำเร็จ การสร้างความมั่นใจในการทำงานและปรับการทำงาน	เข้าใจในหลักการของการทำงาน
7. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับคุณภาพของงาน	การเพิ่มคุณภาพของงาน ในอนาคต : การสนับสนุนการทำงานอย่างเป็นอิสระ	เข้าใจในความคิดเกี่ยวกับคุณภาพเพื่อช่วยในการสำรวจติดตามในอนาคต
8. ครูวิจารณ์การทำงานของนักเรียน และบอกว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น	การเพิ่มคุณภาพของงาน ในอนาคต : การสนับสนุนการทำงานอย่างเป็นอิสระ	เข้าใจเกี่ยวกับคุณภาพของงาน เจื่อนไซ การฝึกปฏิบัติ การสำรวจตนเอง
9. ครูสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์และให้คำแนะนำ	การให้ข้อมูลหรือทางเลือกเพื่อเป็นที่ยอมรับของผลงาน	การเพิ่มคุณภาพของความรู้หรือความเข้าใจ
10. ครูให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินงานที่ทำเกี่ยวกับงานและความพยายามหรือ	ศึกษาอนุমানสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของ	นักเรียนมีแรงจูงใจที่ดีขึ้น และตระหนักในคุณค่า

ลักษณะ	เป้าหมายของครู	ผลทางบวกที่มีต่อนักเรียน
ความสามารถของนักเรียน (อาจจะเป็นตัวช่วยการอ้างอิงถึงอนาคตด้วยความสำเร็จของงานที่ผ่านมา)	นักเรียนเพื่อส่งเสริมการทำงานครั้งต่อไปของนักเรียน	ของตนเองในบริบทการเสริมสร้างพลังอำนาจในการเรียนรู้
11. ครูเสนอแนะหรือต่อรองกับนักเรียนในสิ่งที่จะทำต่อไป	ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมนักเรียนในทันทีและให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร	มีความรู้สึกดีในการเรียนและเข้าใจในวิธีการหลักการและขั้นตอนของการทำงาน
12. ครูเสนอแนะหรือต่อรองกับนักเรียนในสิ่งที่จะทำต่อไป	ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการขั้นต่อไปสำหรับการวางแผนทำกิจกรรมกลุ่ม	มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในกระบวนการ/หลักการการทำงาน
13. ครูกำหนดระดับเกณฑ์การศึกษาเพื่อตัดสินคุณภาพของชิ้นงาน โดยวิธีการเจรจาต่อรองกับนักเรียนในเกณฑ์ที่กำหนด	ครูได้ข้อมูลสำหรับสรุปผลปลายทาง ซึ่งเป็นการประเมินการสื่อสารที่มีคุณภาพ ต่อเกณฑ์การสอน/การสร้างแบบจำลองและทักษะในการประเมินสำหรับการประเมินตนเอง	นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างซื่อสัตย์และกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ระยะยาว
14. ครูให้รางวัลหรือไม่ให้รางวัลนักเรียน หรือแสดงให้เห็นถึงการอนุมัติหรือไม่อนุมัติ	การปรับปรุงและรักษาความสัมพันธ์กับนักเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพแรงจูงใจของนักเรียน	นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน

3.1.3 วัตถุประสงค์ของการประเมินความก้าวหน้า

นักวิชาการศึกษาเช่น แบล็คและวิลเลียม, สติงกินส์และ เฮอร์เทจ (Black and Wiliam. 1998 ; Sadler. 1998 ; Stiggins. 2007 ; Heritage. 2005) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินความก้าวหน้าช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการดีขึ้น ซึ่งเป็นแนวความคิดที่ง่าย แต่ครอบคลุมกลยุทธ์ที่แตกต่างกัน และมีกลยุทธ์จำนวนมากที่ได้ระบุว่าเป็นการประเมินความก้าวหน้า ดังนี้

1. เป็นการประเมินความรู้พื้นฐานของนักเรียน
2. เป็นการวางเป้าหมายร่วมกันกับนักเรียน
3. เป็นการสร้างเกณฑ์ร่วมกันกับนักเรียนและใช้งานร่วมกัน
4. เป็นการใช้งานที่หลากหลายและตอบสนองความท้าทายของนักเรียน
5. เป็นการระบุช่องว่างของนักเรียนระหว่างที่เป็นอยู่กับมาตรฐานที่ตั้งไว้
6. ให้คำติชมและบอกวิธีการปรับปรุงแก่นักเรียน
7. ใช้การประเมินตนเอง และเพื่อนประเมินเพื่อน
8. นักเรียนมีโอกาสปิดช่องว่างระหว่างปัจจุบันและเป้าหมายของการทำงาน
9. เป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าในการเรียนรู้

จากการศึกษาเอกสารพบว่า การประเมินความก้าวหน้าเป็นการประเมินที่ใช้วิธีการที่หลากหลาย โดยมุ่งที่จะนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันและหาวิธีการที่จะไปสู่เป้าหมายที่กำหนด โดยมีการประเมินผลและสะท้อนผลเป็นระยะทำให้เกิดความท้าทายในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความก้าวหน้ามาใช้ในประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการประเมินทุกระยะของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการประเมินและส่งเสริมความก้าวหน้าในการเรียนรู้

ตอนที่ 4 แนวคิดพื้นฐานของการกำกับตนเอง

การกำกับตนเอง (Self - regulation) เป็นแนวคิดสำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคม (Social Cognitive Theory) ของ บันดูรา (Bandura. 1986 : 57) ที่เชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลนั้นไม่ได้เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องมีปัจจัยส่วนบุคคล (Person) และพฤติกรรม (Behavior) เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งปัจจัยทั้ง 3

Bandura. (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2541 : 54-55 ; อ้างอิงจาก Bandura. 1986) มีความเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์เรานั้นไม่ได้มีสาเหตุมาจากการเสริมแรงและการลงโทษภายนอกแต่เพียงอย่างเดียว แต่ว่ามนุษย์สามารถกระทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อควบคุมความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตนวางไว้ ซึ่งความสามารถในการดำเนินการดังกล่าวนี้ บันดูราเรียกว่าเป็นการกำกับตนเอง

การกำกับตนเองเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนและพัฒนา โดยอาศัยกระบวนการสำคัญ 3 กระบวนการ คือ

1. กระบวนการสังเกตตนเอง (Self-observation) เป็นตัวให้ข้อมูลที่จำเป็นต่อการกำหนดมาตรฐานของการกระทำที่มีความเป็นไปได้จริง และประเมินการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่กระทำอยู่ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการกำกับตนเอง บุคคลจะต้องรู้ว่ากำลังทำอะไรอยู่ เพราะความสำเร็จของการกำกับตนเองนั้น ส่วนหนึ่งมาจากความชัดเจน ความสม่ำเสมอ และความแม่นยำของการสังเกตและการบันทึกตนเอง ในกระบวนการสังเกตตนเองนั้น บันดูรา ได้เสนอว่า ควรพิจารณาอยู่ด้วยกัน 4 ด้านคือ ด้านการกระทำ ความสม่ำเสมอ ความใกล้เคียง และความถูกต้อง ดังภาพประกอบ 2

การสังเกตตนเอง (Self-observation)	กระบวนการตัดสิน (Judgment Process)	การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-reaction)
<p>ด้านของการกระทำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพ - อัตราความเร็ว - ปริมาณ - ความริเริ่ม - ความสามารถในการเข้าสังคม - จริยธรรม - ความเบี่ยงเบน - ความสม่ำเสมอ - ความใกล้เคียง - ความถูกต้อง 	<p>มาตรฐานส่วนบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำหาย - ชัดแจ้ง - ความใกล้ชิด ทั่วๆ ไป <p>การกระทำเพื่ออ้างอิง</p> <ul style="list-style-type: none"> - บรรทัดฐานที่เป็นมาตรฐาน - การเปรียบเทียบทางสังคม - การเปรียบเทียบกับตนเอง - การเปรียบเทียบกับกลุ่ม <p>การให้คุณค่าของกิจกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้คุณค่าสูงมาก - กลาง ๆ - ไม่ให้คุณค่า <p>การอนุมานความสามารถในการกระทำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แหล่งภายในตนเอง - แหล่งภายนอก 	<p>การประเมินการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทางบวก - ทางลบ <p>การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองในลักษณะที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - รับรู้หรือจับต้องได้ - การให้รางวัล - การลงโทษ - ไม่มีปฏิกิริยาต่อตนเอง

ภาพประกอบ 2 กระบวนการของการกำกับตนเอง

การที่คนเราจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น การวินิจฉัยตนเองแต่การที่คนเราไม่ค่อยจะตระหนักกับสิ่งที่ตนเองกระทำจนเป็นนิสัย การสังเกตตนเองจะทำให้บุคคลสามารถวินิจฉัยได้ว่าเงื่อนไขใด ควรทำพฤติกรรมใด การวินิจฉัยตนเองนี้จะนำบุคคลไปสู่การตัดสินใจว่าพฤติกรรมใดควรจะเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้การจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือไม่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านการจูงใจตนเอง เนื่องจากพบว่าบางครั้งการสังเกตตนเองก็จะนำไปสู่ การเพิ่มของพฤติกรรม การลดพฤติกรรม และบางครั้งก็ไม่มีผลต่อพฤติกรรมที่สังเกตนั้นเลย ดังนั้น ก็น่าจะขึ้นอยู่กับ การจูงใจตนเองด้วย

2. กระบวนการตัดสินใจ (Judgment Process) ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตตนเองนั้นจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนเมื่อผ่านกระบวนการตัดสินใจ ถ้าข้อมูลดังกล่าวนั้นเป็นที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ โดยอาศัยมาตรฐานส่วนบุคคลที่ได้มาจากการถูกสอนโดยตรง การประเมินปฏิกิริยาตอบสนองทางสังคมต่อพฤติกรรมนั้นๆ และจากการสังเกตตัวเอง ซึ่ง บันดูรา ให้ความสำคัญอย่างมากต่อการถ่ายทอดมาตรฐานจากกระบวนการของตัวเอง

นอกจากการตัดสินใจที่ต้องอาศัยมาตรฐานส่วนบุคคลแล้ว ปัจจัยอีกปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ คือ การเปรียบเทียบกับกลุ่มอ้างอิงทางสังคม ที่ประกอบด้วย การเปรียบเทียบกับบรรทัดฐานของสังคม การเปรียบเทียบทางสังคม การเปรียบเทียบกับตนเอง และการเปรียบเทียบกับกลุ่ม กระบวนการตัดสินใจจะไม่ส่งผลใดๆต่อบุคคล ถ้าพฤติกรรมที่ตัดสินใจนั้นยังไม่มีคุณค่าพอแก่ความสนใจของบุคคล ถ้าพฤติกรรมนั้นมีคุณค่า การประเมินตนเองก็จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลทันที แต่อย่างไรก็ตามการที่บุคคลจะสนองตอบอย่างไรต่อกระบวนการตัดสินใจนั้น ก็ย่อมขึ้นอยู่กับอารมณ์สาเหตุในการกระทำ บุคคลจะรู้สึกภูมิใจ ถ้าการประเมินความสำเร็จของการกระทำมาจากความสามารถและการกระทำของเขา และจะรู้สึกไม่ พึงพอใจเท่าใดนัก ถ้าการกระทำนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก

3. การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self- Reaction) การพัฒนามาตรฐานในการประเมินและทักษะในการตัดสินใจนั้น จะนำไปสู่การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งล่อใจในการที่จะนำไปสู่ผลทางบวก ทั้งในแง่ของผลที่ได้เป็นสิ่งของที่จับต้องได้ หรือในแง่ของความพึงพอใจของตนเอง ส่วนมาตรฐานภายในของบุคคล ก็จะทำหน้าที่เป็นตัวเกณฑ์ที่ทำให้บุคคลคงระดับ การแสดงออก อีกทั้งเป็นตัวจูงใจให้บุคคลกระทำพฤติกรรมไปสู่มาตรฐานดังกล่าว

Bandura. (นภาพร ปรีชามารถ. 2545 : 30-31 ; อ้างอิงจาก Bandura. 1988) กล่าว ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำกับตนเอง มีดังนี้

1. ประโยชน์ส่วนตน (Personal Benefits) เมื่อบุคคลมีพฤติกรรมกำกับตนเองแล้ว บุคคลจะได้ประโยชน์โดยตรงต่อตนเอง บุคคลจะยึดมั่นต่อการกำกับตนเอง ทำให้กระบวนการกำกับตนเองคงอยู่ได้ เช่น บุคคลที่มีพฤติกรรมการติดบุหรี่แล้วใช้กระบวนการกำกับตนเองจนสามารถเลิกสูบบุหรี่ได้ เมื่อเลิกสูบบุหรี่ได้แล้ว บุคคลรู้สึกว่าร่างกายแข็งแรงขึ้น และยังสามารถประหยัดเงินได้อีกด้วย

ดังนั้นบุคคลจะยึดมั่นต่อการไม่สูบบุหรี่อีก

2. รางวัลทางสังคม (Social Reward) การที่บุคคลมีพฤติกรรมการกำกับตนเองแล้ว บุคคลในสังคมให้การยกย่องชมเชย สรรเสริญ ให้เกียรติ ให้การยอมรับ หรือให้รางวัล ซึ่งการให้รางวัลทางสังคมนี้จะมีส่วนช่วยให้กระบวนการกำกับตนเองของบุคคลคงอยู่ได้

3. การสนับสนุนจากตัวแบบ (Modeling Supports) บุคคลที่มีมาตรฐานในการกำกับตนเอง เช่น การพูดจาไพเราะ หากได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีแต่คนพูดจาไพเราะ คนที่พูดจาไพเราะเหล่านี้จะมีส่วนช่วยเป็นตัวแบบที่จะสนับสนุนซึ่งกันและกัน

4. ปฏิกริยาทางลบจากผู้อื่น (Negative Sanctions) บุคคลที่พัฒนามาตรฐานในการกำกับตนเองมาแล้ว หากภายหลังให้รางวัลตนเองต่ำกว่ามาตรฐาน จะได้รับปฏิกริยาทางลบจากบุคคลอื่นในสังคม ปฏิกริยาเหล่านี้จะส่งผลให้บุคคลย้อนกลับไปใช้มาตรฐานเดิมของตน

5. การสนับสนุนจากสภาพแวดล้อม (Contextual Supports) บุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมซึ่งในอดีตเคยส่งเสริมให้ตนกำกับตนเองด้วยมาตรฐานระดับหนึ่ง ย่อมมีโอกาสกำกับตนเองด้วยมาตรฐานนั้นอีก บุคคลเช่นนี้มีแนวโน้มจะหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่จะมีอิทธิพลให้ตนลดมาตรฐานลงไป

6. การลงโทษตนเอง (Self-Inflicted Punishment) การลงโทษตนเองจะช่วยลดความไม่สบายใจจากการทำผิดมาตรฐานของตนได้ และในหลายๆ กรณีเป็นการลดปฏิกริยาทางลบจากบุคคลอื่นได้ด้วย แทนที่จะถูกบุคคลอื่นลงโทษ และในบางกรณีการลงโทษตนเองก็เป็นการกระทำที่ได้รับความชมเชยจากบุคคลอื่น

การกำกับตนเองเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของบุคคลมาก เนื่องจากการเรียนรู้เป็นกระบวนการภายในตัวบุคคล การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในตัวบุคคลเช่นกัน ซึ่งนักจิตวิทยาในกลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคม ได้กำหนดข้อตกลงของการเรียนรู้ไว้หลายประการ ดังนี้ (วรรณิ ลิ้มอักษร. 2543 : 88-89 ; อ้างอิงจาก Ormrod. 1995)

1. บุคคลสามารถเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่น หรือการเรียนรู้จาก ตัวแบบ(Modeling) โดยไม่จำเป็นต้องลงมือทำ หรือทำการทดลองด้วยตนเองเสมอไป กล่าวคือสามารถเรียนรู้และได้รับประโยชน์จากประสบการณ์หรือการกระทำของบุคคลอื่นได้

2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการภายในตัวบุคคล อาจส่งผลให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมหรือไม่ก็ได้ นั่นคือการเรียนรู้บางอย่างส่งผลให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทันที อาจเป็นเพราะบุคคลมี “โอกาส” ในการแสดงพฤติกรรม แต่บางสิ่งบางอย่างที่บุคคลได้เรียนรู้ อาจต้องใช้เวลาสักกระยะหนึ่งจึงจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรืออาจไม่มีผลให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก็ได้

3. กระบวนการคิดมีบทบาทสำคัญในการกำหนดว่า บุคคลได้มีการเรียนรู้เกิดขึ้นแล้ว เพราะสิ่งที่บุคคลคิด วิธีคิดและการตีความของสภาพแวดล้อมที่บุคคลเผชิญ ล้วนเป็นภาพสะท้อนให้

ทราบถึงกระบวนการภายในหรือกระบวนการคิดที่ไม่อาจสังเกตได้โดยตรง และเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าคุณคนได้เรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างน้อยเพียงใดแล้ว

4. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะมุ่งไปสู่เป้าหมาย เป็นเป้าหมายที่คุณคนเป็นผู้กำหนดด้วยตนเอง โดยบุคคลจะพยายามกระทำและปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ในผู้เรียนแต่ละคนอาจกำหนดเป้าหมายในการเรียนเอาไว้มากมายแตกต่างกันไป จากการกำหนดเป้าหมายของตนจะส่งผลไปสู่การกำกับพฤติกรรมของตนเองต่อไป

5. บุคคลจะเป็นผู้กำกับพฤติกรรมของตนเอง (Self-regulation) เมื่อบุคคลเป็นผู้กำหนดเป้าหมายการกระทำของตนเอง บุคคลจะกำกับการเรียนรู้และพฤติกรรมของตนเองด้วย เช่น ในผู้เรียนที่กำหนดเป้าหมายว่าต้องคัดตัวหนังสือทุกตัวให้เหมือนกับแบบที่มีอยู่ในหนังสือ ถ้ายังไม่เหมือนก็จะพยายามทำซ้ำหลายๆ ครั้ง จนกว่าจะถึงเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ตนต้องการ และมีความพึงพอใจ

6. การเสริมแรงและการลงโทษ มีผลต่อพฤติกรรมและการเรียนรู้ของคุณคนทางอ้อมมากกว่าทางตรง กล่าวคือ บุคคลไม่จำเป็นจะต้องได้รับการเสริมแรงหรือการลงโทษจากการกระทำของตนเองโดยตรง เพียงแต่ได้สังเกตเห็นบุคคลอื่นได้รับการเสริมแรงหรือถูกลงโทษจากการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งและบุคคลก็จะสามารถนำสิ่งที่ได้สังเกตเห็นมากำหนดความคาดหวังให้กับตนเองในอนาคตได้ว่าถ้าตนทำอย่างนั้นผลที่จะตามมาจากการกระทำคืออะไร ซึ่งความคาดหวังนี้จะมีผลต่อการเลือกแสดงพฤติกรรมของคุณคนในอนาคตเป็นอย่างมาก

จากเอกสารข้างต้น สรุปได้ว่า การกำกับตนเองเป็นแนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคม ของ บันดูรา กระบวนการของการกำกับตนเอง เริ่มต้นจากการสังเกตตนเองเพื่อช่วยให้คุณคนได้รับข้อมูลที่จำเป็นต่อการกำหนดมาตรฐานให้กับตนเอง และสามารถที่จะประเมิน การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่กระทำอยู่ของตนเองได้ โดยข้อมูลที่ได้จากการสังเกตจะช่วยให้คุณคนสามารถตัดสินใจ โดยการเปรียบเทียบกับมาตรฐานส่วนบุคคล หรือมาตรฐานของกลุ่มอ้างอิงทางสังคม ซึ่งนำไปสู่การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองและเป็นกระบวนการจูงใจให้คุณคนแสดงพฤติกรรมต่างๆ และเมื่อคุณคนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายการกระทำของตนเอง บุคคลจะกำกับการเรียนรู้และพฤติกรรมของตนเองด้วย

ความหมายของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง

คำว่า Self-regulated Learning นักการศึกษาบางท่านใช้คำว่า Self-regulation Learning และมีชื่อเรียกเป็นภาษาไทยหลายชื่อ เช่น การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง, การกำกับตนเองในการเรียน หรือการควบคุมตนเองในการเรียน สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คำว่า “การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง” ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

Zimmerman. (1989 : 329) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนสามารถกำกับตนเอง โดยใช้การรู้คิดของตนเอง มีแรงจูงใจ และมีการกระทำพฤติกรรม ร่วมใน

กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

Pintrich and De Groot. (1990 : 33) กล่าวว่า การเรียนรู้โดย การกำกับตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนมีการรู้คิดในการวางแผน ควบคุม และปรับกระบวนการรับรู้ของตนเองมีการจัดการและควบคุมตนเองมีความพยายามที่จะเรียนรู้ รวมทั้งการใช้กลยุทธ์ทางปัญญาในการเรียน

จิราภรณ์ กุณสิทธิ์ (2541 : 7) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง หมายถึง การที่บุคคลมีการกำกับตนเองเพื่อให้มีความรู้และทักษะต่างๆ โดยมีการรู้คิดของตนเองในสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ ควบคุมการกระทำ และแรงจูงใจ จัดการสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองและใช้กลยุทธ์ทางปัญญาในการเรียนรู้

ระพีพันธ์ ฉายวิมล (2544 : 187-188) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองเป็นการผสมผสานทักษะและเจตจำนงของบุคคลซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ ความรู้ (Knowledge) การจูงใจ(Motivation) และการมีวินัยในตนเอง (Self-discipline)

1. ความรู้ บุคคลที่มีการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองนั้น ต้องมีความรู้เกี่ยวกับตนเองหลายประการ เช่น มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา มีความรู้เกี่ยวกับงาน มีความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์ในการเรียนรู้ และมีความรู้เกี่ยวกับบริบทที่จะนำความรู้ไปใช้

2. การจูงใจ นักเรียนที่มีการกำกับตนเองจะมีการจูงใจตนเองในการเรียนทำทำงานต่างๆ ในห้องเรียนเป็นสิ่งที่น่าสนใจ มีคุณค่าต่อการเรียน เพราะพฤติกรรมการเรียนไม่ได้กระทำเพื่อให้คนอื่นชมว่าดี แต่รู้ตัวเองว่า “ทำไม่จึงศึกษา” เรื่องดังกล่าว การเลือกกลยุทธ์การทำงานเกิดจาก ตัวนักเรียนมากกว่าบุคคลอื่นกำหนดให้

3. วินัยในตนเอง เป็นเจตจำนง (Will Power) ของนักเรียนโดยนักเรียนที่มีการกำกับตนเองจะรู้ว่า จะปกป้องตนเองจากสิ่งที่ยุ่บรบกวนสมาธิ (Distraction) ต่างๆ อย่างไร รู้ว่าจะไปศึกษาที่ใด จึงจะไม่ถูกรบกวนหรือขัดจังหวะ รู้ว่าเมื่อเกิดความรู้สึกวิตกกังวลแล้วจะปฏิบัติตนอย่างไร เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนมีการรู้คิดในการวางแผน จัดการ ควบคุม และการใช้กลยุทธ์ทางปัญญาปรับปรุงพฤติกรรมในการเรียนของตน โดยเกิดจากการจูงใจตนเองไม่มีใครบังคับ ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถบรรลุเป้าหมายในการเรียนที่กำหนดไว้ได้

กลยุทธ์การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง

Zimmerman. (1989 : 330) กล่าวว่าโดยทั่วไปมีกลยุทธ์ 3 ประเภท ที่มีอิทธิพลต่อการควบคุมกระบวนการส่วนบุคคล ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่สร้างขึ้นเพื่อควบคุมพฤติกรรม สิ่งแวดล้อม หรือแม้กระทั่งกระบวนการภายใน

1. การกำกับตนเองด้านพฤติกรรม (Behavioral Self-regulation) นักเรียนใช้กลยุทธ์การประเมินตนเอง เช่น การตรวจการบ้านคณิตศาสตร์ จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับความถูกต้อง และให้ข้อมูลว่าการตรวจสอบต้องทำต่อไปหรือไม่ ซึ่งเป็นข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากการกระทำตามกลยุทธ์

อธิบายได้ว่า การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองเริ่มจากการที่บุคคลมีการนำกลยุทธ์ไปใช้ และมีการกำกับตนเองผ่านทางการรับรู้ความสามารถของตนเอง

2. การกำกับตนเองด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Self-regulation) นักเรียนใช้กลยุทธ์จัดการกับสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดสถานที่ให้เงียบ หาห้องที่ไม่มีเสียงรบกวน แสงสว่างเพียงพอ และจัดสถานที่สำหรับเขียนเพื่อให้ทำการบ้านได้ การที่จะใช้กลยุทธ์นี้ต่อไปขึ้นอยู่กับความรู้ผลลัพธ์ที่ได้จากกลยุทธ์นี้มีประสิทธิภาพเพียงใด คือ ต้องได้รับข้อมูลย้อนกลับจากสิ่งแวดล้อม แม้ว่ากลยุทธ์การเรียนรู้จะเกิดจากสิ่งแวดล้อม เช่น จากการสอน จะไม่ถือว่านักเรียนกำกับตนเองจนกว่า การกำกับตนเองเกิดขึ้นภายใต้อิทธิพลของกระบวนการส่วนบุคคล เช่น การตั้งเป้าหมาย และการรับรู้ความสามารถของตนเอง

3. การกำกับตนเองภายใน (Covert Self-regulation) กระบวนการภายในส่วนบุคคลมีผลต่อกันและกันเช่นเดียวกัน ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคม มีความสนใจผลของกระบวนการรู้คิด (Meta Cognitive) ต่อกระบวนการอื่นๆ ในบุคคล เช่น ความรู้ หรือสภาวะทางอารมณ์

Zimmerman and Martinez-Pons. (1988 : 284 - 290) ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของรูปแบบกลยุทธ์การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักเรียน โดยการสัมภาษณ์นักเรียน การประเมินโดยครูผู้สอนและการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า กลยุทธ์การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง (Self-regulated Learning Strategies) ที่ผู้เรียนใช้โดยทั่วไปมีด้วยกัน 14 กลยุทธ์ ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 กลยุทธ์ของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง

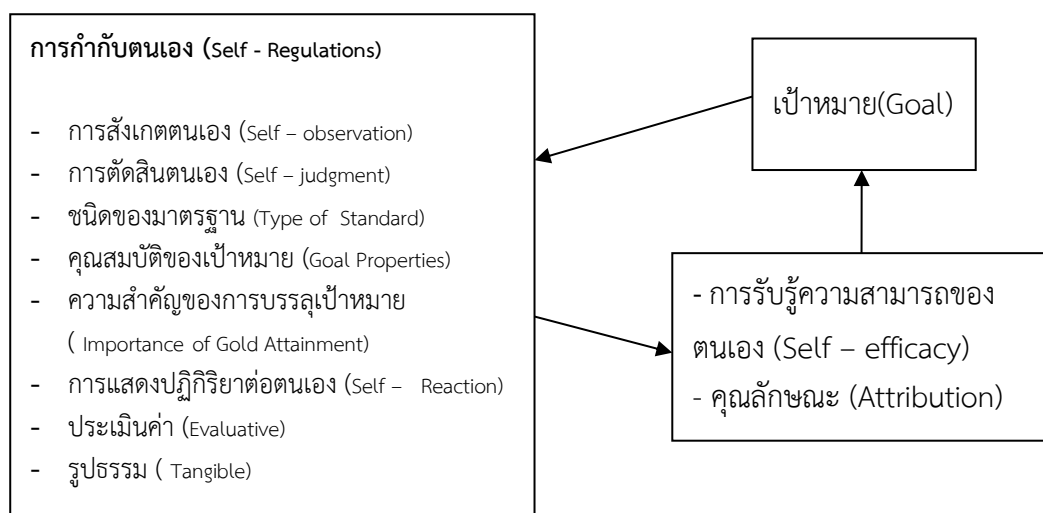
ประเภท / กลยุทธ์	คำนิยาม
1. การประเมินตนเอง (Self-Evaluation)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีภาระริเริ่มประเมินคุณภาพหรือความก้าวหน้าของงาน เช่น “ฉันตรวจงานของฉันเพื่อให้แน่ใจว่าทำถูกต้อง”
2. การจัดรูปแบบและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ (Organizing and Transforming)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีภาระริเริ่มปรับปรุงโครงสร้างของเนื้อหาในการเรียนโดยเปิดเผยหรือปกปิดเพื่อพัฒนา การเรียน เช่น “ฉันทำโครงร่างก่อนที่จะเขียนรายงาน”
3. การตั้งเป้าหมายและการวางแผน (Goal Setting and Planning)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีภาระริเริ่มตั้งเป้าหมายในการศึกษา หรือเป้าหมายระยะยาว และวางแผนสำหรับขั้นตอน เวลา และทำกิจกรรมให้สำเร็จตามเป้าหมาย เช่น “ฉันเริ่มศึกษาเนื้อหา 2 สัปดาห์ก่อนจะสอบ และทำด้วยตัวฉันเอง”

ตาราง 4 (ต่อ)

ประเภท / กลยุทธ์	คำนิยาม
4. การสืบค้นสารสนเทศ (Seeking Information)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีการริเริ่มพยายามที่จะให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมขึ้นจากแหล่งข้อมูลอื่นที่ไม่ใช่ข้อมูลทางสังคม เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงาน เช่น “ก่อนที่จะเริ่มเขียนรายงาน ฉันจะไปห้องสมุดเพื่อค้นหาข้อมูลให้ได้มากๆ เกี่ยวกับเรื่องที่จะทำรายงาน”
5. การบันทึกและการตรวจสอบ (Keeping Records and Monitoring)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีการริเริ่มพยายามที่จะบันทึกเหตุการณ์หรือคำตอบต่างๆ เช่น “ฉันจดบันทึกคำอภิปรายในชั้นเรียน” หรือ “ฉันทำบัญชีคำศัพท์ที่ฉันไม่เข้าใจ”
6. การจัดสิ่งแวดล้อม (Environmental Structuring)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีการริเริ่มพยายามที่จะเลือกหรือจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อที่จะทำให้ง่ายในการเรียนรู้ เช่น “ฉันแยกตัวออกจากสิ่งที่จะมารบกวนฉัน” หรือ “ฉันปิดวิทยุเพื่อให้มีสมาธิในการทำงาน”
7. การให้รางวัลต่อความสำเร็จและการลงโทษต่อความล้มเหลวของตนเอง (Self-consequences)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีการจัดหรือจินตนาการถึงรางวัลหรือการลงโทษต่อความสำเร็จและความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้น เช่น “ถ้าฉันสอบได้คะแนนดี ฉันจะไปดูภาพยนตร์”
8. การฝึกซ้ำและการจำ (Rehearsing and Memorizing)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีการริเริ่มพยายามที่จะจดจำสิ่งต่างๆ โดยการฝึกทั้งที่แสดงออกและไม่แสดงออกมาภายนอก เช่น “ในการเตรียมตัวสอบคณิตศาสตร์ ฉันจะฝึกเขียนสูตรต่างๆ จนกระทั่งฉันจำได้”
9-11. การขอความช่วยเหลือจากสังคม (Seeking Social Assistance)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีการริเริ่มพยายามที่จะขอความช่วยเหลือจากเพื่อน(9),ครู(10),และบุคคลทั่วไป(11) เช่น “ถ้าฉันมีปัญหาเกี่ยวกับการบ้านคณิตศาสตร์ ฉันจะถามเพื่อน”
12-14. การทบทวนจากบันทึกต่างๆ (Reviewing Records)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีการริเริ่มพยายามที่จะทบทวนสมุดบันทึก(12),ข้อสอบ(13),และตำราเรียน (14) เพื่อเตรียมตัวสำหรับการเรียนหรือการทดสอบ เช่น “เมื่อเตรียมตัวสอบ ฉันจะทบทวนสมุดบันทึกของฉัน”

ภาพประกอบ 3 การกำกับตนเองตามรูปแบบของทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคม

1. การสังเกตตนเอง (Self-observation) การสังเกตตนเองเป็นการเอาใจใส่ต่อพฤติกรรมของตนเอง ผู้เรียนไม่สามารถกำกับพฤติกรรมตนเองจนกว่าจะรู้ว่าตัวเองจะทำอะไร การประเมินพฤติกรรมเบื้องต้นทำได้ในหลายมิติ เช่น ด้านปริมาณ คุณภาพ อัตราและความริเริ่ม การประเมินพฤติกรรมช่วยวัดความก้าวหน้าไปสู่เป้าหมาย การสังเกตตนเองเป็นแรงจูงใจได้อีกด้วย ผู้เรียนที่มีนิสัยการเรียนไม่ดีมักจะแปลกใจที่ตัวเองเสียเวลาไปกับสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อการเรียน ความรู้นี้จะเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนปรับปรุงการเรียนของตนเอง การบันทึกตนเองช่วยให้สังเกตตนเองได้ดี เป็นการบันทึกเกี่ยวกับการเกิดพฤติกรรม เช่น เวลา สถานที่ และความต่อเนื่องที่เกิดขึ้น ถ้าหากไม่มีการบันทึก การสังเกตอาจไม่สะท้อนพฤติกรรมที่แน่นอน เนื่องจากการเลือกที่จะจำ การสังเกตตนเองมีหลักสำคัญ 2 ประการ คือ ความสม่ำเสมอ (Regularity) และความใกล้เคียง (Proximity) ความสม่ำเสมอ คือ การสังเกตพฤติกรรมเป็นระยะด้วยความถี่คงที่ ความไม่สม่ำเสมอในการสังเกตจะเป็นผลให้เข้าใจผิดได้ ความใกล้เคียง คือ การสังเกตพฤติกรรมนั้นมีเวลาใกล้เคียงกับการเกิดเหตุการณ์ ไม่ทิ้งระยะเวลาให้ยาวนาน การบันทึกพฤติกรรมทันทีที่เกิดเหตุการณ์ ดีกว่ารอให้เกิดเหตุการณ์อีกครั้ง

2. การตัดสินตนเอง (Self - judgment) การสังเกตตนเองเป็นสิ่งจำเป็นแต่ไม่เพียงพอสำหรับสนับสนุนให้เกิดการกำกับตนเอง กระบวนการที่สองคือการตัดสินตนเอง เป็นการเปรียบเทียบผลงานในปัจจุบันกับเป้าหมายของตนเอง การตัดสินตนเองได้รับอิทธิพลมาจากชนิดของมาตรฐาน (Type of Standards) คุณสมบัติของเป้าหมาย (Goal Properties) และความสำคัญของการบรรลุเป้าหมาย (Importance of Goal Attainment)

เป้าหมายที่ผู้เรียนใช้ในการตัดสินตนเองนี้อาจอยู่ในรูปมาตรฐานที่กำหนดไว้แน่นอนกับเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งหรือมาตรฐานที่อิงบรรทัดฐานของสังคม เช่น นักเรียนมีเป้าหมายว่าจะอ่านหนังสือ 15 หน้า ในเวลา 1 ชั่วโมง การวัดความก้าวหน้า โดยการเปรียบเทียบกับมาตรฐานนี้ ระบบเกรดจำนวนมากที่มีเกณฑ์มาตรฐาน (เช่น $A = 93 - 100$, $B = 85 - 92$) มาตรฐานอิงบรรทัดฐานของ

สังคมมีผลงานของผู้อื่นเป็นฐาน และมักได้มาจากการสังเกตแม่แบบ การเปรียบเทียบผลงานของตนเอง กับสังคมเป็นการช่วยให้ผู้เรียนประเมินพฤติกรรมของตนเองว่าความเหมาะสมหรือไม่ การเปรียบเทียบกับ สังคมมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เมื่อไม่มีเกณฑ์มาตรฐานหรือมีแต่ไม่ชัดเจน

มาตรฐานให้ความรู้และเป็นแรงกระตุ้น การเปรียบเทียบผลงานของตนเองด้วย มาตรฐานเป็นข้อมูลของการก้าวหน้าไปสู่เป้าหมาย นักเรียนคนใดที่สามารถทำงาน 3 หน้า เสร็จ ภายใน เวลา 10 นาที และตามเวลาที่กำหนด ก็น่าจะมีบรรลุเป้าหมายได้เป็นผลสำเร็จ ความเชื่อที่ว่าตนเองกำลัง ก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self - efficacy) และสนับสนุน แรงจูงใจ (Motivation) ของผู้เรียน คุณสมบัติของเป้าหมาย คือ เป็นลักษณะเฉพาะ ,ความใกล้เคียง และระดับความยาก เป้าหมายที่มีมาตรฐานของผลงานเป็นลักษณะเฉพาะมีแนวโน้มที่จะส่งเสริมการ เรียนรู้มากกว่าการประเมินตนเองโดยเป้าหมายทั่วไป เป้าหมายที่เป็นลักษณะเฉพาะระบุถึงความ พยายามที่จำเป็นต้องทำงานให้สำเร็จ และช่วยกระตุ้นการรับรู้ความสามารถของตนเอง เพราะสามารถ วัด ความก้าวหน้าได้ง่าย เป้าหมายระยะใกล้มีผลจูงใจมากกว่าเป้าหมายระยะไกล ง่ายต่อการวัด ความก้าวหน้าไปสู่เป้าหมาย และช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเอง เป้าหมายระยะใกล้มี อิทธิพลต่อเด็กเล็กเป็นพิเศษ เนื่องจากเด็กเล็กยังไม่มี การคิดถึงเป้าหมายระยะยาว ความยากของ เป้าหมาย (Goal Difficulty) เป็นตัวกำหนดความสามารถในการทำงานว่าต้องมีในระดับใด โดย เปรียบเทียบกับมาตรฐาน ซึ่งมีอิทธิพลต่อความพยายามของผู้เรียน ถ้าผู้เรียนมีทักษะในการทำงานแล้ว ผู้เรียนจะทุ่มเทความพยายามให้บรรลุเป้าหมายที่ยากมากกว่ามาตรฐานที่ต่ำกว่า ในครั้งแรกผู้เรียนอาจ สงสัยว่าตนจะสามารถบรรลุเป้าหมายยากๆได้หรือไม่ แต่ความก้าวหน้าของการทำงานจะค่อยๆสร้าง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การตัดสินใจตนเองมีผลมาจากความสำคัญของการบรรลุเป้าหมาย เมื่อ ผู้เรียนไม่ค่อยสนใจว่าตนจะทำได้ดีเพียงใด ผู้เรียนอาจจะไม่ประเมินผลงานของตนเองหรือไม่เพิ่มความ พยายามทำงานให้ดีขึ้น ผู้เรียนจะตัดสินใจความก้าวหน้าก็ต่อเมื่อเป้าหมายนั้นเป็นสิ่งที่มีความ

3. การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self - reaction) การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองไปสู่ ความก้าวหน้าของเป้าหมาย อาจจะมี 2 ลักษณะ คือ ปฏิกิริยาเชิงประเมิน (Evaluative Reaction) และปฏิกิริยาเชิงรูปธรรม (Tangible Reaction) ปฏิกิริยาเชิงประเมิน เกี่ยวข้องกับความเชื่อของ ผู้เรียนเกี่ยวกับความก้าวหน้าของตนเอง ความเชื่อว่าตนเองกำลังก้าวหน้าร่วมกับความคาดหวังว่า ตนเองจะเกิดความพึงพอใจเมื่อทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย ช่วยส่งเสริมการรับรู้ความสามารถ และ สนับสนุนแรงจูงใจของตนเอง การประเมินในทางลบไม่เป็นการลดแรงจูงใจ ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่า สามารถปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นได้ (เช่น เพิ่มความพยายามมากขึ้น หรือใช้กลยุทธ์ที่ดีกว่าเดิม) แรงจูงใจ จะไม่เพิ่มขึ้น ถ้าผู้เรียนไม่เชื่อว่าตนเองจะสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ การพยายามมากขึ้นหรือใช้ กลยุทธ์ที่ดีขึ้นก็ไม่สามารถช่วยได้ ในบางครั้งผู้เรียนจะกระตุ้นใจตนเอง เพื่อให้ทำงานได้สำเร็จ เช่น ชื่อ ของบางสิ่งที่เขาต้องการหรือออกไปเที่ยวกลางคืน การให้รางวัลส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของ ตนเองเมื่อผู้เรียนทำได้สำเร็จตามเป้าหมาย

สรุปได้ว่า กระบวนการกำกับตนเองทั้งสามที่กล่าวมานั้นมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันสูง เพราะในขณะที่ผู้เรียนสังเกตตนเองในด้านต่างๆ ผู้เรียนจะตัดสินใจพฤติกรรมของตน โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานทั้งทางบวกและทางลบ การประเมินและแสดงปฏิกิริยานั้นจะกำหนดขั้นตอนในการสังเกตพฤติกรรมนั้นหรือพฤติกรรมอื่นๆ ต่อไป นักเรียนที่ตัดสินใจว่ากระบวนการเรียนรู้ไม่พอเพียง อาจจะขอความช่วยเหลือจากครู ในทางกลับกันครูอาจจะสอนกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะได้ใช้ในการเรียนรู้ต่อไป องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยพัฒนาการกำกับตนเอง โดยเฉพาะปัจจุบันนักศึกษามีการสนับสนุนให้สอนกลยุทธ์การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองมากขึ้น

ตอนที่ 5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self - Efficacy)

5.1 ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง

Bandura. (1986 : 391) ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ว่า หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองสามารถกระทำพฤติกรรมบางอย่างในสภาพการณ์ที่เฉพาะเจาะจงได้หรือไม่ ซึ่งในสภาพการณ์นั้นบางครั้งอาจมีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน มีความแปลกใหม่ ไม่สามารถทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ และสถานการณ์เหล่านั้นมักจะทำให้บุคคลเกิดความเครียดขึ้นได้ ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองนี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับทักษะที่บุคคลมีอยู่ในขณะนั้น หากแต่ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของบุคคลว่าเขาสามารถทำอะไรได้ด้วยทักษะที่เขาอยู่การรับรู้ความสามารถของตนเองนี้สามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้

Shell, Murphy and Bruning. (1989 : 91) สรุปความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ว่า หมายถึง ความมั่นใจในตนเองของบุคคลว่าจะสามารถปฏิบัติภารกิจที่กำหนดให้สำเร็จหรือไม่

Schunk. (2000 : 108) ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ว่า หมายถึง ความเชื่อมั่นของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถที่จะเรียนรู้ หรือกระทำพฤติกรรมตามความสามารถที่มีอยู่ซึ่งไม่เหมือนกับการที่เราจะรู้ว่าทำอะไร เป็นการประเมินทักษะและความสามารถของบุคคลออกมา ซึ่งเป็นการกระทำตามระดับความสามารถที่มีอยู่

กัญญาวดี แสงงาม (2543 : 10) ได้สรุปความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองว่า หมายถึง การประเมินความสามารถของตนเองของบุคคลในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ว่า จะกระทำได้ดีเพียงใด

วรรณกร หมอยาดี (2544 : 45) การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก โดยสามารถประเมินได้ว่า ตนเองจะประสบผลสำเร็จเพียงใดในแต่ละสถานการณ์ การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อการเลือกกระทำ ความพยายามและความอดทนต่อความยากลำบาก เพื่อให้การกระทำนั้นประสบผลสำเร็จและยังสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้

จากความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ของนักการศึกษาและผู้ทีศึกษา เกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองทั้งในและต่างประเทศนั้นสามารถสรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง ความเชื่อของบุคคลว่าจะสามารถกระทำพฤติกรรมนั้นได้ดีเพียงใด โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้ตัดสินใจในการกระทำด้วยตนเอง และยังส่งผลต่อการแสดงออกถึงความพยายามที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นให้ได้ตามความสามารถที่บุคคลนั้นเชื่อว่ามีอยู่

5.2 ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง

Bandura. (1986 : 23) กล่าวถึงการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีพื้นฐานมาจาก ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ก่อนที่จะกล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานของ ทฤษฎีนี้ ผู้วิจัยขอกล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2541 : 48) กล่าวถึง บันดูรา ให้ความหมายของการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งมีความหมายไม่แตกต่างจากการเรียนรู้ของนักจิตวิทยาคนอื่น ๆ แต่ บันดูรา ให้ความสำคัญจากที่นักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยมตีความ เนื่องจากนักจิตวิทยากลุ่ม พฤติกรรมนิยมมองการเปลี่ยนแปลงในแง่ของการแสดงออกหรือที่เรียกว่า Performance นั่นคือ บุคคลจะต้องแสดงออกในพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจึงจะเรียกว่าเกิดการเรียนรู้ แต่บันดูรา กลับมองว่าการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องพิจารณาในแง่ของการแสดงออก หากแต่ว่าการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ๆ (Acquired) ถือว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้วไม่ว่าจะยังไม่มีการแสดงออกก็ตาม ดังนั้น การเรียนรู้ของ Bandura นั้นมักจะเน้นที่การเปลี่ยนแปลงที่พฤติกรรมภายในโดยไม่จำเป็นต้องมีการแสดงออก ซึ่งเขามีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล เป็นผลเนื่องมาจากการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ระหว่างองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ พฤติกรรม อิทธิพลของสภาพแวดล้อม ปัญญาและองค์ประกอบส่วนบุคคล โดยทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ จะทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน(Receprocal Determinism)

Bandura. (1977 : 79) กล่าวถึงการรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรม การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ

1. ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง (Efficacy Expectation) บันดูรา ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการประมาณความสามารถของบุคคลว่า ตนสามารถทำพฤติกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ให้ เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น เป็นความคาดหวังที่เกิดขึ้นก่อนการกระทำ สำหรับความคาดหวังในความสามารถของตนเองนั้น ในระยะต่อมา บันดูรา ได้เปลี่ยนจากคำว่า (Self Efficacy) เป็น (Perceive Self Efficacy) เป็นการที่บุคคลรับรู้ความสามารถของตนเองที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายตามที่คาดหวังไว้

2. ความคาดหวังในผลที่จะเกิดขึ้น (Outcome Expectation) หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลประมาณค่าถึงพฤติกรรมเฉพาะอย่างที่จะปฏิบัติได้ จะนำไปสู่ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ เป็นการหวังในผลที่จะเกิดขึ้น ที่เนื่องมาจากพฤติกรรมที่ได้กระทำไปแล้ว

ตอนที่ 6 การรับรู้ความสามารถของตนเองกับการเรียนรู้

การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในหลาย ๆ ด้านด้วยกัน โดยผ่านกระบวนการหลัก 4 ประการ ดังนี้ (วิลลาสลักซ์ม์ ชัววลลี. 2542 : 175-176)

1. กระบวนการรู้คิด (Cognitive Process) การรับรู้ความสามารถของตนเองมีแบบแผนการคิดที่สามารถส่งเสริมหรือบั่นทอนผลการปฏิบัติงานได้ บุคคลจะตีความสถานการณ์และคาดการณ์ในอนาคตอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับว่าเขามีความเชื่อในความสามารถของตนเอง คนที่เชื่อว่าตนเองมีความเชื่อในความสามารถสูง จะมองสถานการณ์ที่เป็นภาพความสำเร็จและเป็นสิ่งที่น่าสนใจของการกระทำของเขา ส่วนคนที่ตัดสินว่าตนเองด้วยความสามารถจะตีความสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนว่าเป็นความเสี่ยงและมีแนวโน้มจะมองเห็นภาพความล้มเหลวอยู่ในอนาคต

2. กระบวนการจูงใจ (Motivation Process) ความสามารถที่จะจูงใจตนเองและกระทำตามที่ตั้งเป้าหมายจะมีพื้นฐานมาจากกระบวนการคิด ขณะที่คิดคาดการณ์ในอนาคตจะทำให้เกิดแรงจูงใจและการควบคุมการกระทำของตนเองได้ กล่าวคือ สิ่งที่คิดเอาไว้ล่วงหน้าจะถูกเปลี่ยนให้เป็นสิ่งจูงใจและการกระทำซึ่งถูกควบคุมด้วยการกำกับตน บุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนเองและตั้งเป้าหมายไว้สูงจะมีแรงจูงใจในการกระทำและจะปฏิบัติงานได้ดีกว่าคนที่สงสัยในความสามารถของตนเอง

3. กระบวนการด้านความรู้สึก (Affective Process) การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลกระทบต่อประสบการณ์ทางอารมณ์โดยผ่านการควบคุมตนเองทางด้านการคิด การกระทำ และความรู้สึกในด้านการคิด ความเชื่อในความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อความสนใจและการตีความเหตุการณ์ในชีวิตที่อาจให้ความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบก็ได้ การรับรู้ความสามารถของตนเองจะจัดการกับสภาวะทางอารมณ์ โดยการส่งเสริมการกระทำที่มีประสิทธิผลเพื่อเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมในลักษณะที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ได้ ส่วนด้านความรู้สึกจะเกี่ยวข้องกับการรับรู้ว่าคุณสามารถทำให้สภาวะทางอารมณ์ของคุณที่ไม่ดีให้ดีขึ้นได้หรือไม่

4. กระบวนการเลือก (Selection Process) บุคคลมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงกิจกรรมและสภาพการณ์ที่เขาเชื่อว่ายากเกินความสามารถของเขา และบุคคลจะกระทำกิจกรรมและเลือกสิ่งแวดล้อมที่เขาแน่ใจว่ามีความสามารถที่จะจัดการได้ ผู้ที่ยังมีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะเลือกกิจกรรมที่มีความท้าทาย

จากการศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองกับการเรียนรู้จะเห็นได้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลโดยผ่านกระบวนการ 4 กระบวนการ คือ กระบวนการรู้คิด กระบวนการจูงใจ กระบวนการด้านความรู้สึกและกระบวนการเลือก ดังนั้นการที่ครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ต้องการเพิ่มระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองก็ควรที่จะส่งเสริมนักเรียนผ่านกระบวนการทั้ง 4 กระบวนการนี้

ตอนที่ 7 ความพึงพอใจในการเรียนรู้

7.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจหรือความพอใจ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

ลักขณา สิริวัฒน์ (2549 : 132) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง พฤติกรรมที่สนองความต้องการของมนุษย์และเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ประสาท อิศรปริดา (2541 : 300) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง พลังที่เกิดจากพลังทางจิตที่มีผลไปสู่เป้าหมายที่ต้องการและหาสิ่งที่ต้องการมาตอบสนอง

มณี โภธิแสน (2543 : 12) ให้ความหมายเกี่ยวกับความพอใจว่า ความรู้สึกที่ดีเจตคติที่ดีของบุคคลเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการของตน ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีในสิ่งนั้น

มนูพันธ์ุ จำปาวงศ์ (2546 : 48) ได้สรุปความหมายความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกที่ดี หรือทัศนคติในทางที่ดีของบุคคล ซึ่งมักเกิดจากการตอบสนองตามที่ตนเองต้องการก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีในสิ่งนั้น ตรงกันข้าม หากความต้องการที่ตนเองไม่ได้รับการตอบสนอง ความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

ภัสนี ป้องกัน (2546 : 31) สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ คือ อารมณ์ที่เต็มไปด้วยความยินดี ที่เจตคติ หรือความรู้สึก ความต้องการได้รับการตอบสนองในทางบวก สัมกับที่ใจต้องการ หรือการบรรลุวัตถุประสงค์ในสิ่งที่ได้ปฏิบัติตามแนวทางที่ตั้งใจไว้

แนนน้อย พงษ์สามารถ (2549 : 259) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ทำที่ต่อสิ่งต่าง ๆ 3 อย่าง คือ ปัจจัยเกี่ยวกับงานโดยตรง ลักษณะเฉพาะเจาะจงของแต่ละคน และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มในสิ่งที่อยู่นอกหน้าที่การงาน

สเตาส์ และเซลเลส (Stuass and Sayles. 1960 : 119 - 121) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจในงานที่ทำ เนื่องจากงานนั้นให้ประโยชน์ตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเขาได้

กู๊ด (Good. 1973 : 320) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพคุณภาพ หรือระดับความพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจต่างๆ และทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้นๆ

โวลแมน (Wolman. 1979 : 384) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ คือความรู้สึกมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย

เดวิส (Davis. 1981 : 83) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับผลประโยชน์ที่ได้รับ

รีเบอร์ (Reber. 1985 : 660) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง สภาวะทางอารมณ์ (Emotional State) ของบุคคลที่นำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จ

แอปเปิ้ลไวท์ (Apple White. 1988 : 6) กล่าวว่า ความพึงพอใจนั้นเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความหมายรวมไปถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพในที่ทำงานด้วย ได้แก่ การมีความสุขได้ทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานที่เข้ากันได้ มีทัศนคติที่ดีต่องาน และมีความพึงพอใจกับสิ่งที่ได้รับ

จากความหมายของความพึงพอใจที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจต่อการเรียน คือ ความคิดเห็นของผู้เรียนว่า มีความพอใจหรือไม่พอใจต่อการเรียนหรือการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการได้รับประสบการณ์หรือการได้รับการตอบสนองจากการเรียน ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอน ครูควรคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และเกิดการเรียนรู้ต่อไป

7.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

มาสโลว์ (Maslow. 1954) เห็นว่ามนุษย์ถูกกระตุ้นจากความปรารถนาที่จะครอบครองความต้องการเฉพาะอย่าง ซึ่งความต้องการนี้เขาได้สมมติไว้ว่ามนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นจะเข้ามาแทนที่ ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นจะเข้ามาแทนที่ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง จึงเป็นสิ่งจูงใจต่อไปนั้น ความต้องการของมนุษย์จึงมีลำดับชั้นตามความสำคัญ 5 ขั้นตอนตามลำดับ

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการในเรื่องของอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย ความต้องการทางเพศ ความต้องการทางด้านร่างกาย จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนก็ต่อเมื่อความต้องการทั้งหมดของคนยังไม่ได้มีการตอบสนอง
2. ความต้องการความปลอดภัยหรือความมั่นคง (Security of Safety Needs) ถ้าหากความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้วมนุษย์ต้องการในขั้นสูงต่อไป คือ เป็นความรู้สึกที่ต้องการความปลอดภัยหรือมั่นคงในปัจจุบันหรืออนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่น
3. ความต้องการทางสังคม (Social or Belonging Needs) ภายหลังจากที่คนได้รับการตอบสนองในสองขั้นตอนดังกล่าวแล้วก็จะมีความต้องการในขั้นสูงขึ้นคือ ความต้องการทางสังคมเป็นความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน
4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่อง ให้เกียรติ และเห็นความสำคัญของตน อยากรเด่นในสังคม รวมถึงความสำเร็จ ความรู้ ความสามารถ ความเป็นอิสระและเสรีภาพ

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self Actualzation) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ ส่วนมากจะเป็นการอยากจะเป็น อยากจะได้ ตามความคิดของตน หรือต้องการจะเป็นมากกว่าที่ตนเองเป็นอยู่ในขณะนี้

ทฤษฎีของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg. 1959 : 113 - 115) ได้เสนอทฤษฎี 2 องค์ประกอบ โดยอธิบายว่า ในการทำงานต่างๆ การที่จะทำให้คนมีความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ มีองค์ประกอบอยู่ 2 ประเภท คือ

1. ปัจจัยจูงใจ เป็นปัจจัยที่สร้างความพึงพอใจในงานให้เกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยให้บุคคลรักและชอบงานที่ปฏิบัติอยู่ และทำให้บุคคลในองค์การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย

1.1 ความสำเร็จในงาน หมายถึง บุคคลสามารถแก้ไขปัญหาจากการทำงานได้จนทำให้งานสำเร็จ จึงเกิดความพึงพอใจในผลสำเร็จนั้น

1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ หมายถึง การได้รับการยอมรับในความความสามารถทั้งจากผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และบุคคลอื่นในองค์การ

1.3 ลักษณะงาน หมายถึง งานที่น่าสนใจท้าทายความสามารถให้ต้องลงมือทำตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นงานที่ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.4 ความรับผิดชอบ หมายถึง การได้รับมอบหมายงานให้รับผิดชอบ และมีอำนาจตัดสินใจงานนั้นอย่างเต็มที่โดยปราศจากการควบคุมอย่างใกล้ชิด

1.5 ความก้าวหน้าในงาน หมายถึง การได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น รวมทั้งการได้รับการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

2. ปัจจัยค้ำจุน เป็นปัจจัยที่กำจัดความไม่พึงพอใจในงานและเป็นปัจจัยที่ช่วยให้บุคคลยังคงปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา ประกอบด้วย

2.1 ค่าตอบแทน หมายถึง อัตราเงินเดือนและผลประโยชน์อื่นที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน

2.2 โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต

2.3 สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง การติดต่อสื่อสารและสัมพันธภาพระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ร่วมงาน หรือระหว่างเพื่อนร่วมงานด้วยกัน

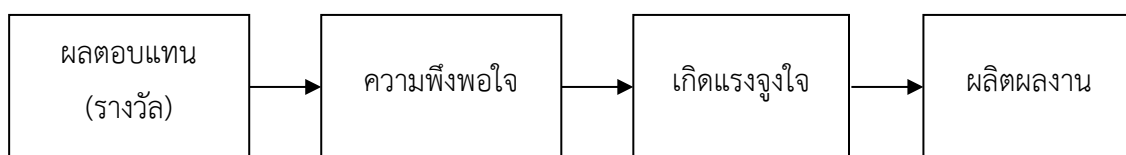
2.4 ความมั่นคงปลอดภัยในงาน หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในหน้าที่การงาน

2.5 สภาพการทำงาน หมายถึง ตารางการทำงานวัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

2.6 นโยบายขององค์การ หมายถึง นโยบายการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์การการปฏิบัติงาน

หลักการของทฤษฎีการจูงใจของเฮิร์ซเบิร์ก สรุปลงได้ 2 ประการ คือ การปรับปรุงปัจจัยจูงใจสามารถเพิ่มความพึงพอใจในงานได้ และการปรับปรุงปัจจัยค้ำจุนสามารถป้องกัน หรือ กำจัดความไม่พึงพอใจในงานได้ เฮิร์ซเบิร์กได้เน้นเรื่องปัจจัยจูงใจ ได้แก่ ความสำเร็จในงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะงาน ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้า เพราะปัจจัยเหล่านี้มีผลโดยตรงต่อการเกิดแรงจูงใจ การดำเนินการจัดการเรียนการสอน การสร้างความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญเพราะจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมหรือทำงานที่ได้รับมอบหมาย เกิดการเรียนรู้ และบรรลุผลตามจุดประสงค์หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ดังนั้น ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนโดยการสร้างความพึงพอใจในการเรียนหรือการทำงาน โดยมีแนวคิดพื้นฐานสำคัญดังนี้ คือ 1. ความพึงพอใจนำไปสู่ผลงาน นักจิตวิทยามนุษยนิยมเชื่อว่า บุคคลจะสร้างผลงานที่ดีก็ต่อเมื่อเขาได้รับการตอบสนองความต้องการ จนเป็นที่น่าพอใจแล้ว แนวทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ 2 องค์ประกอบของเฮิร์ซเบิร์กจะพยายามตอบสนองความต้องการของบุคคล ไม่ว่าจะป็นรางวัลภายในหรือภายนอกให้เป็นที่น่าพอใจของบุคคลก่อน บุคคลเหล่านี้จะมีความพอใจเกิดขึ้น ซึ่งความพอใจของเขาจะช่วยทำให้เขาเกิดแรงจูงใจในการทำงาน ทำให้ผลงานออกมาดีได้ ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 แผนภูมิการให้ผลตอบแทนก่อนการลงมือทำงานจะทำให้รู้สึกพอใจในการผลิตผลงาน

แนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องคำนึงหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องและตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียน และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการให้รางวัลหรือการเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจและเป็นการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียน

ผลงานทำให้เกิดความพึงพอใจ

พอร์เตอร์ ลอว์เลอร์ และแฮ็กแมน (สิริอร วิชชาวุธ. 2544 : 226 ; อ้างอิงมาจาก Porter, Lawler and Hackman. 1975 : unpage) มีความเชื่อว่า คนเราได้รับรางวัลภายในจากการทำงานสำเร็จ ทำให้เขาเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและได้รับรางวัลภายนอก เช่น การยกย่องชมเชย ซึ่งถ้ารางวัลเหล่านี้ถูกรับรู้ว่าเป็นเหมาะสมตรงตามที่ตนคาดหวังไว้ก็จะเกิดความพอใจ ความพอใจในงานเกิดจากการได้ผลงานและได้รับผลตอบแทนจากผลงานตามที่คาดหวังไว้

ดังนั้น ในการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนและผลการปฏิบัติงานที่ดี ควรนำไปประยุกต์ใช้ทั้งสองแนวทาง โดยครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในความต้องการพื้นฐานของผู้เรียน และตอบสนองต่อความต้องการนั้น ๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการสร้างผลงานของ

ตนเองและเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน หรือให้โอกาสเขาได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ เมื่องานสำเร็จก็เปรียบเสมือนว่าเขาได้รับรางวัลภายในไปในตัว รวมทั้งจะต้องมีรางวัลภายนอกที่เหมาะสมและยุติธรรม จึงจะเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนหรือการทำงาน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ทรงศักดิ์ ศรีภาพสินธุ์ (2520 : 10 -12) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจมีดังนี้

1. ด้านเกี่ยวกับองค์กร จากผลการวิจัยที่ได้ศึกษาพบว่า ระบบที่ผู้บริหารรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง ความพึงพอใจจะมีต่ำกว่าบุคลากรจะมีความพึงพอใจสูง
2. ด้านเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป พบว่าปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจนั้นจะเป็นสาเหตุที่เกี่ยวข้องภายในกิจกรรมของงานนั่นเอง ส่วนสาเหตุที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจจะเป็นสาเหตุที่ไม่ค่อยจะเกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ มากนัก ทั้งนี้เพราะผลการวิจัยพบว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจไม่ใช่ชนิดเดียวกันกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ
3. ด้านเกี่ยวกับจิตวิทยา สิ่งจูงใจของมนุษย์ในการทำงานให้เกิดผลสำเร็จ ทั้งในระดับบุคคลและในระดับสังคมพบว่า สิ่งจูงใจที่สำคัญที่สุดของมนุษย์คือ ความต้องการสัมฤทธิ์ผลซึ่งหมายถึงความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และเมื่อทำสำเร็จแล้วก็จะเกิดความสบายใจอันเป็นแหล่งจูงใจที่จะทำต่อไปอีก

กิเซลล์ และคณะ (ฉายา บุญเฉลิม. 2533 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Gisell and thers. n.d : unpagged) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความพอใจในการทำงาน 8 ประการ คือ

1. ระดับอาชีพ หมายถึง สถานะหรือความนิยมของคนต่ออาชีพ ถ้าอาชีพนั้นอยู่ในสถานะสูงเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปก็จะเป็นที่พึงพอใจ
2. สถานภาพทางสังคมและสถานภาพการทำงาน การทำงานที่อยู่ในสภาพที่ดีเหมาะสมแก่สภาพของผู้ปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานเป็นเวลานาน ถ้าได้ตำแหน่งดี หรือได้รับการยกย่องจากผู้ร่วมงานก็จะเกิดความพึงพอใจ
3. อายุ ผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุระหว่าง 25 - 34 ถึง 35 - 44 ปี และระหว่าง 45 - 54 ปี มีความพึงพอใจในการทำงานน้อยกว่าผู้ที่มีอายุน้อย
4. สิ่งจูงใจในอุดมคติ ได้แก่ ความพึงพอใจของบุคคลที่ได้แสดงฝีมือและความรู้สึกที่ได้ทำงานอย่างเต็มที่
5. สิ่งจูงใจที่เป็นความดึงดูดใจทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์อันดีมิตรในหมู่เพื่อนร่วมงาน การยกย่องนับถือซึ่งกันและกัน
6. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพการทำงาน ได้แก่ การปรับปรุงวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถและให้สอดคล้องกับเจตคติของแต่ละบุคคล

7. สิ่งจูงใจที่เอื้อโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงาน ได้แก่ การมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมงานทุกชนิดที่หน่วยงานจัดขึ้น

8. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพของการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความพอใจของบุคคลที่ได้อยู่ร่วมกัน การรู้จักกันอย่างกว้างขวาง ความสนิทสนมกลมเกลียว การร่วมมือในการทำงาน

7.3 การวัดความพึงพอใจ

หน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้ความสนใจกับความพึงพอใจมาก นักจิตวิทยาอุตสาหกรรมได้สร้างแบบวัดความพึงพอใจ ตามนิยามศัพท์เฉพาะและตามจุดมุ่งหมายของการวัด การแบ่งแบบวัดมีหลายลักษณะ ดังนี้ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2532 : 138 - 140)

การแบ่งแบบวัดตามลักษณะข้อความที่ถามออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. แบบสำรวจปรนัย เป็นแบบวัดที่มีคำถามและคำตอบใช้เลือกตอบ โดยที่ผู้ตอบตอบตามที่ตนเองมีความคิดเห็นและความรู้สึกเป็นข้อมูลที่มีการวิเคราะห์ด้วยเชิงปริมาณ
2. แบบสำรวจเชิงพรรณนา เป็นแบบสอบถามที่ผู้ตอบตอบด้วยคำพูดและข้อเขียนของตนเอง เป็นแบบสัมภาษณ์หรือคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบโดยอิสระเป็นข้อมูลที่ได้ในเชิงคุณภาพ

แบบวัดยังสามารถแบ่งได้ตามคุณลักษณะของงานเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. แบบวัดความพึงพอใจงานโดยทั่วไป เป็นแบบวัดที่วัดความพึงพอใจของบุคคลที่มีความสุขอยู่กับงานโดยส่วนรวม ตัวอย่างแบบวัดชนิดนี้ ได้แก่ แบบวัดของแฮคแมน และโอมแฮม (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2532 : 138 ; อ้างอิงมาจาก Hackman and Oldham. 1975 : unpagged) ซึ่งมีข้อความเพียง 5 ข้อ เป็นลักษณะแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่ามีข้อ 2 และข้อ 5 เป็นคำถามนิเสธ

2. แบบวัดความพึงพอใจเฉพาะเกี่ยวกับงานของแบบวัดนี้เป็นการวัดความพึงพอใจในแต่ละด้าน ตัวอย่างแบบวัดชนิดนี้ ได้แก่ แบบวัดของแฮคแมนและโอมแฮม แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มีข้อความเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านรายได้ ความมั่นคงในงาน มิตรสัมพันธ์ ผู้บังคับบัญชา และความก้าวหน้า

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจต่อการเรียนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งหากผู้เรียนได้รับการตอบสนองตามความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ก็จะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน

พิกุล เอกวารงกูร (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยและพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการระดับประถมศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทดลองใช้และประเมินระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสุเหล่าร่วมใจและโรงเรียนบ้านประชานิยม จำนวนทั้งสิ้น 31 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการทดสอบ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติบรรยายและการวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การสนับสนุนของผู้บริหาร การพัฒนาครูและหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ องค์ประกอบด้านกระบวนการ ได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตั้งแต่การวางแผนการวัด การออกแบบการวัด การดำเนินการวัดและการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยอาศัยการบริหารจัดการและการทำงานเป็นทีม องค์ประกอบด้านผลที่เกิดขึ้นจากระบบ ได้แก่ พัฒนาการของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์และ พัฒนาการของครูผู้สอนในด้านความรู้ ทักษะและเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการ และองค์ประกอบด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการ 2) ผลการทดลองใช้ระบบพบว่า ทีมครูผู้สอนสามารถนำระบบไปใช้วัดและประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) และการประเมินสรุปรวม (Summative Evaluation) รวมทั้งการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของตนเองได้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงขึ้น ส่วนครูผู้สอนมีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการและมีเจตคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการ 3) ผลการประเมินระบบ พบว่า ทั้งผู้บริหาร ทีมครูผู้สอน และผู้เรียนมีความพึงพอใจและเห็นว่าระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้อง ครบคลุม มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง

Simon (1999 : Abstract) ได้ศึกษาบทบาทของการประเมินตามสภาพจริงในการประเมินการคิดวิจารณ์ญาณ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การประเมินผลตามสภาพจริงในการตรวจสอบการคิดวิจารณ์ญาณ โดยได้แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1) การประเมินเชิงธรรมชาติซึ่งครูใช้การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการคิดของนักเรียนระหว่างเรียนในเวลาปกติ 2) การประเมินการปฏิบัติสิ่งทีนักเรียนถูกคาดหวังให้ปฏิบัติภาระงานที่มีความซับซ้อน 3) การประเมินแฟ้มสะสมผลงานซึ่งเป็นการรวบรวมงานของนักเรียนที่ใช้เพื่อแสดงถึงความสามารถของนักเรียน

Judith T.M.Gulikers et al. (2004 : 73) ได้ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง (Five – dimensional model for authentic assessment) ดังนี้ 1. การประเมินตามสภาพจริงจากภาระงาน (Authentic Assessment Tasks) ประกอบด้วย 1) ภาระงานตามสภาพจริงแต่สถานการณ์ใหม่ 2) การบูรณาการ 3) การเชื่อมโยงที่สำคัญกว่าความรู้ 2. บริบทของการประเมิน (Physical or Virtual Context) ประกอบด้วย 1) บริบทที่สามารถปฏิบัติได้จริง 2) แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) เวลา 4) บริบททางสังคม (Social Context) 5) ผลของการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment Result) 6) เกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Criteria)

Wiliam. et. All. (2004 : Online) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติของการประเมินความก้าวหน้า (หรือการประเมินผลเพื่อการเรียนรู้) ที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูง จะถูกอ้างถึงบ่อยครั้งในโรงเรียนที่ต้องการปรับปรุงผลที่เกิดกับนักเรียนในการทดสอบจากภายนอก รายงานฉบับนี้เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ครูผู้สอนได้พัฒนากลยุทธ์การประเมินความก้าวหน้า โดยศึกษาจากครูทั้งหมด 24 คน ซึ่งได้รับการสนับสนุนในระยะเวลา 6 เดือนในการสำรวจและการวางแผนวิธีการประเมินความก้าวหน้า โดยเริ่มเมื่อต้นเดือนกันยายนปี 1999 ครูนำแผนเหล่านี้ไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนที่เลือก ในการคำนวณขนาดอิทธิพล วัดจากความสำเร็จอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มโดยเทียบในแต่ละชั้น (แต่ละชั้นเรียนปกติเทียบการเรียนการสอนในแต่ละปีโดยครูที่สอนเป็นครูคนเดียวกัน) เฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.32

James et.all . (2007 : 51) รายงานโครงการการประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ จาก 8 โรงเรียน พบว่าโรงเรียนเอกชนทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการ มีความพยายามอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาปรับปรุงการประเมินผลเพื่อการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนการสอน และการเรียนรู้ในโรงเรียนของตนเอง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงข้อมูลในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนทั้ง 8 โรงเรียนมีแนวทางที่ชัดเจนร่วมกัน เพื่อตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งหมดในทุกรายวิชา ซึ่งผู้บริหารและครูจำเป็นต้องทำงานร่วมกันเพื่อแสดงถึงความเป็นมืออาชีพและจะช่วยพัฒนาแรงจูงใจของผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบตามที่พวกเขาได้รับการสนับสนุน ซึ่งโครงการนี้ได้แสดงหลักฐานและผลกระทบของ AFL เกี่ยวกับมาตรฐานที่ตั้งไว้ในระดับมาก คือ ก) ทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้ระหว่างการปฏิบัติที่ดีและผลกระทบต่อนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียน ข) มีระบบติดตามความก้าวหน้า (เช่น ผ่านการพิจารณาจากการสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอน) การบันทึกผลกระทบต่อบุคคลและกลุ่มวิชาที่แตกต่างกัน

Sarah M. McManus. (2008 : 74) ได้ศึกษาการศึกษาการประเมินความ ก้าวหน้า และการทดสอบระดับชาติ : ปัญหาการรับรู้ความสามารถของนักเรียนและมุมมองของครูในห้องเรียน คณิตศาสตร์ พบว่า ในยุคของการใช้การทดสอบในการวัดความสามารถของนักเรียนแสดงให้เห็นว่า

การประเมินมุ่งไปที่ปลายทาง ทำให้เกิดการชะงักของของการพัฒนาการประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียน งานวิจัยนี้ได้เสนอแนะให้ครูใช้การประเมินอย่างสมดุลระหว่างการประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียนและการทดสอบของรัฐ การประเมินปลายทางและการประเมินผลระหว่างเรียน ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาร่วมกันระหว่างครูสี่คนจากโรงเรียนมัธยม 2 โรงเรียน ในรัฐนอร์ท คาโรรีนา ที่เข้าร่วมในการประเมินผลความก้าวหน้าระหว่างเรียนจำนวน 16 สัปดาห์ เป็นโครงการที่ร่วมกับนักวิจัยการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพประกอบด้วย 4 บทเรียนในการประยุกต์ใช้การประเมินความก้าวหน้าในทางปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของชุมชน การประเมินความก้าวหน้าเป็นการประเมินผลในระยะสั้น ได้กำหนดเป็นกระบวนการที่ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งจากการศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐานทำให้ทราบว่า 1) ลักษณะของการประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียนที่เหมาะสมในยุคที่มีการทดสอบอย่างหลากหลาย 2) พฤติกรรมใหม่หรือทัศนคติของนักเรียนจากการดำเนินการประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสังเกตภาคสนาม บทสัมภาษณ์และการแสดงความคิดเห็น ซึ่งข้อมูลสนับสนุนเป็นข้อสรุปว่ามุมมองของครูเกี่ยวกับการประเมินได้เปลี่ยนไป นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินมากขึ้น นักเรียนมีหลักฐานในการประเมินที่มีประสิทธิภาพ การประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียนทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนคณิตศาสตร์สูงขึ้น

Webb. M. and Jones. J. (2009 : 165) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติในชั้นเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยได้ร่วมพัฒนาโปรแกรมที่ใช้ในการประเมินความก้าวหน้าในชั้นเรียนของพวกเขา โปรแกรมได้พัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญของครูผู้สอนเพื่อให้การประเมินความก้าวหน้าสนับสนุนและปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน การศึกษาครั้งนี้เป็นการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติของครูในห้องเรียน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน การตัดสินใจการสอนและความท้าทายของการสอนโดยครูและนักเรียนในการพัฒนาการประเมินผลการเรียนรู้ ทฤษฎีกิจกรรมที่ใช้เป็นการวิเคราะห์เครื่องมือของการประเมินผลย่อย

Edmund Song and Kim Koh. (2010 : 22 -27) ได้ทำการวิจัยการประเมิน ผลเพื่อการเรียนรู้ : ความเชื่อ การปฏิบัติและความเข้าใจของครู พบว่าการประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ในการเรียนการสอนในชั้นเรียนแบบวันต่อวันเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักเรียนเกิดสมรรถนะการเรียนรู้ของศตวรรษที่ 21 เช่น การเรียนรู้วิธีการคิดและการคิดของตนเองเกี่ยวกับการวางแผน การตรวจสอบความเข้าใจและการประเมินตนเอง อย่างไรก็ตามครูผู้สอนจะต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลที่มักได้รับอิทธิพลที่มาจากความเชื่อของพวกเขาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเชื่อของครูเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนและความสัมพันธ์กับการประเมินผลความก้าวหน้าของครู เบื้องต้นผลการวิจัยพบว่าครูเชื่อว่านักเรียนจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และร่วมประเมินความเข้าใจของตนเอง หลักฐานของความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความก้าวหน้าทำให้เข้าใจในความก้าวหน้าโดยผ่านความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินความก้าวหน้าโดย

เพื่อนและตัวเอง และความชัดเจนเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินความสำเร็จของงาน เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ทำให้ได้ข้อมูลอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆซึ่งเป็นรากฐานความเชื่อของครูเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนและการประเมินความก้าวหน้าของพวกเขา ผลการประเมินสรุปมาจากการสัมภาษณ์ครูเป็นการส่วนตัวที่เชื่อว่าความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันกับการประเมินผลการเรียนรู้

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ดำเนินการโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนการดำเนินการ 2 ระยะหลัก ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีและบริบททั่วไปและสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ในชั้นเรียน เป็นการศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ในชั้นเรียน การประเมินความก้าวหน้า เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนิยาม องค์ประกอบ และแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สำหรับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียน มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และนำมาสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ตรวจสอบความเหมาะสมกระบวนการและเครื่องมือประกอบการใช้กระบวนการโดยผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 2 การทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียน ไปทดลองใช้ในห้องเรียนเพื่อดูความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง และประเมินคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยประเมินจาก

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการกำกับตนเอง
3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการประเมินตนเอง
4. ระดับความพึงพอใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21

โดยทำการเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ในชั้นเรียน และการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระยะการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียน ได้แสดงรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและบริบททั่วไป

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ

1. การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้
2. การประเมินความก้าวหน้า
3. การประเมินในชั้นเรียน
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เกี่ยวกับองค์ประกอบ ลักษณะการประเมิน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการฯ

ร่างกรอบแนวคิดกระบวนการฯ

สร้างกระบวนการฯ

สร้างคู่มือประกอบกระบวนการฯ

ตรวจสอบความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องและคู่มือประกอบการใช้กระบวนการโดยผู้เชี่ยวชาญ

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ระยะที่ 2 ทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ในชั้นเรียน

ทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ฯ
กับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียน
ในรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียน

กลุ่มทดลอง

กลุ่มควบคุม

ประเมินจากผลที่เกิด
จากผู้เรียน

มิติที่ 1 พัฒนาการโดยการ
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนและหลัง
การใช้กระบวนการฯ

มิติที่ 2 พัฒนาการหลังการใช้
กระบวนการโดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
การกำกับตนเองในการเรียนรู้
ความสามารถในการประเมิน
ความพึงพอใจกระบวนการจัดการเรียนรู้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีและบริบททั่วไปและสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ในชั้นเรียน เป็นการศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ในชั้นเรียน การประเมินความก้าวหน้า เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนิยาม องค์ประกอบ และแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สำหรับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียน มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และนำมาสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ตรวจสอบความเหมาะสมกระบวนการและเครื่องมือประกอบการใช้กระบวนการโดยผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเพื่อการเรียนรู้ การประเมินผลในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวทางการวัดและประเมินผล
2. นำผลการวิเคราะห์เอกสารมาสรุป เพื่อนำมาเป็นแนวคิดพื้นฐานในการสร้างการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21
3. กำหนดองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21
4. กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 จากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ในชั้นเรียนในรูปแบบหรือลักษณะต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบนิยาม องค์ประกอบ และแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21

2.1 วิธีดำเนินการ

2.1.1 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับองค์ประกอบ และแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ในชั้นเรียน

2.1.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ด้วยการสร้างข้อสรุปจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2.2 แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจงด้วยการกำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอนหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง จำนวน 3 คน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบองค์ประกอบ และแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขด้านเนื้อหาและภาษาเรียบร้อยแล้ว ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21

ประเด็นที่ 2 ประเด็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21 และลักษณะการประเมินควรเป็นอย่างไร

ประเด็นที่ 3 เป็นประเด็นถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิล่วงหน้าเพื่อนัดวันและเวลาที่จะทำการสัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเองทุกคน

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบ พฤติกรรมบ่งชี้และรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยการสร้างข้อสรุปจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 3 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 มาพัฒนาเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

3.1 วิธีดำเนินการ

3.1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยและทฤษฎีทางจิตวิทยา ได้แก่ จิตวิทยาพัฒนาการเกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียนเรื่องการเรียนรู้ความสามารถของตนเองและการกำกับตนเองในการเรียนรู้

3.1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ การประเมินตนเอง การประเมินเพื่อน การใช้คำถาม การสะท้อนผลการประเมินและสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 2

3.2.3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน

3.2.4 สร้างแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ที่สร้างขึ้น

4.1 วิธีดำเนินการ

4.1.1 ตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 พร้อมสอบถามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4.2.2 ปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.2 แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจงด้วยการกำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลหรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลหรือจบปริญญาเอกทางวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน 3 คน

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ว่ามีความเหมาะสมในการเสริมสร้างการเรียนรู้ตนเอง การกำกับตนเองและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้หรือไม่ พร้อมสอบถามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้าเพื่อนัดวันและเวลาในการนำส่งและรับแบบประเมินความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.5.1 การประเมินความเหมาะสมเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มาแปลงเป็นคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4
เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3
เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1

จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดและนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2553 : 121)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.51 – 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.51 – 4.50	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.51 – 3.50	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.51 – 2.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00 – 1.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการประเมินความเหมาะสมรายข้อใดที่อยู่ในระดับปานกลางถึงน้อยที่สุดผู้วิจัยนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4.5.2 วิเคราะห์เนื้อหาความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

ระยะที่ 2 การทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการวิจัยในชั้นเรียน ไปทดลองใช้ในห้องเรียนเพื่อดูความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง มีขั้นตอนดังนี้

หลังจากได้ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สามารถนำไปใช้ได้จริงและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้วิจัยจึงได้ทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Non - equivalent Control Group Design (Christensen. 1988 : 257) ดังนี้

กลุ่มทดลอง	Y ₁	X ₁	Y ₂
กลุ่มควบคุม	Y ₁	X ₂	Y ₂

เมื่อ Y₁, Y₂ แทน การวัดครั้งที่ 1 (Pretest) และ การวัดครั้งที่ 2 (Posttest) ตามลำดับ

X₁ แทน กลุ่มที่จัดการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

X₂ แทน กลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ

ขณะที่ทำการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาขึ้นว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และมีส่วนใดที่ยังต้องปรับปรุงเพิ่มเติมอีกหรือไม่อย่างไร ซึ่งในการประเมินคุณภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยขั้นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การประเมินคุณภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์ ในประเด็นต่อไปนี้

1.1 วัตถุประสงค์ที่เกื้อหนุนกับนักเรียนโดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การรับรู้ตนเอง (self - efficacy) การกำกับตนเอง (self - regulated) ความสามารถในการประเมินตนเอง และการประเมินเพื่อนของผู้เรียน

1.2 ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

2. เกณฑ์การประเมินประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

หลังจากศึกษาผลการวิเคราะห์ที่ได้รับจากเครื่องมือประเมินประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงทำการประเมินประสิทธิผลด้วยเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

2.1 การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้แบบประเมินเพื่อตรวจสอบและประเมินการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ว่าสามารถพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ การรับรู้ตนเองในการเรียนรู้ และการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป

2.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบความสามารถในการรับรู้ตนเอง การกำกับตนเองของผู้เรียน ความสามารถทางการประเมินของผู้เรียนหลังจากทดลองใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับร้อยละ 80 ขึ้นไป

2.5 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนที่เข้าร่วมการทดลองอยู่ในระดับมากขึ้นไป

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้ดำเนินการสร้างและมีคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำราและแนวคิดที่เกี่ยวกับการประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้การประเมินผลในชั้นเรียน การประเมินผลย่อยระหว่างเรียน การออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อกำหนดเป็นประเด็นสัมภาษณ์

1.2 สร้างแนวคำถามในแบบสัมภาษณ์ตามโครงสร้าง ประกอบด้วย ประเด็นคำถามที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์การสัมภาษณ์

1.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา รวมทั้งความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของประเด็นการสัมภาษณ์

1.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จนมีความสมบูรณ์พร้อมนำไปใช้จริง

2. แบบวัดการกำกับตนเองในการเรียนรู้

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดการกำกับตนเอง โดยมีรายละเอียดของวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 กำหนดความมุ่งหมายในการสร้างแบบวัด โดยกำหนดโครงสร้างเนื้อหาการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง ประกอบด้วย 6 ประเด็น ได้แก่ การประเมินตนเอง การตั้งเป้าหมายและการวางแผน การบันทึกและตรวจสอบตนเอง การจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียน การให้รางวัลต่อความสำเร็จและการลงโทษต่อความล้มเหลวของตนเองและการขอความช่วยเหลือจากสังคม

2.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัด

2.3 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ จากแนวทางการศึกษาศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาเขียนนิยามตามลักษณะที่ต้องการวัด และจัดทำผังเขียนข้อคำถาม เพื่อให้ครอบคลุมตามลักษณะที่ต้องการวัด

2.4 เขียนข้อความของแบบวัดการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง ให้มีความครอบคลุมตามโครงสร้างของนิยามปฏิบัติการและเป็นไปตามสัดส่วนของผังออกข้อคำถาม และมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ

2.5 นำแบบวัดที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมและความครอบคลุมของเนื้อหาตลอดจนการใช้ภาษาในการเขียนข้อคำถาม และใช้เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 -1.00

2.6 นำแบบวัดที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้(Try Out) กับ นักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 38 คน

2.7 จัดพิมพ์เป็นแบบวัดความสามารถในการกำกับตนเองที่สมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวม ข้อมูลต่อไป

3. แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนรู้

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดของ วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 นำแบบวัดให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง ความถูกต้อง เหมาะสม และความครอบคลุมของเนื้อหาตลอดจนการใช้ภาษาในการเขียนข้อคำถาม และใช้เกณฑ์ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

3.2 นำแบบวัดที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้(Try Out) กับ นักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 38 คน

3.3 จัดพิมพ์เป็นแบบวัดความสามารถในการรับรู้ความสามารถของตนเองที่สมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีการดำเนินการสร้างดังนี้

4.1 ศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา (ปรับปรุง พ.ศ.2556) และ คำอธิบายรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียน (กศ 043010)

4.2 ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบ และวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และจุดประสงค์จากหนังสือ การวิจัยเบื้องต้นของบุญชม ศรีสะอาด (2553. : 94 – 104)

4.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นข้อสอบแบบอิงเกณฑ์ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 90 ข้อ ต้องการจริง 60 ข้อ

4.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อทำการตรวจสอบความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิง พฤติกรรม

4.5 วิเคราะห์ข้อมูลหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภัทธิยธนี. 2541 : 220 - 221) โดยข้อสอบแต่ละข้อ จะต้องมีความสอดคล้องตามเกณฑ์การยอมรับ ตั้งแต่ 0.6 – 1.00

4.6 นำแบบทดสอบ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 38 คน

4.7 นำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบเป็นรายข้อและ คัดเลือกข้อสอบค่าอำนาจจำแนก (B) ที่มีค่าตั้งแต่ .20 ถึง 1.00 ปรากฏว่าค่าอำนาจจำแนก (B) ที่มีค่า ตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.70 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.977 ได้ข้อสอบที่เข้าเกณฑ์จำนวน 60 ข้อ

4.8 เลือกข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไปจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบเพื่อเก็บ รวบรวมข้อมูลต่อไป

5. แบบวัดความสามารถในการประเมิน

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความสามารถในการประเมินตนเองและประเมินเพื่อนของผู้เรียน โดยมี รายละเอียดของวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

5.1 นำแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง ความ ถูกต้องเหมาะสมและความครอบคลุมของเนื้อหาตลอดจนการใช้ภาษาในการเขียนข้อคำถาม และใช้ เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.00

5.2 นำแบบวัดที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับ นักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 38 คน จากนั้นนำผลการตอบ แบบวัดมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่า Item – total Correlation และวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบัค (Cronbach) โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือก คือข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่า ความเชื่อมั่นของแบบวัดตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) เท่ากับ 0.939

5.3 จัดพิมพ์เป็นแบบวัดความสามารถในการประเมินตนเองและประเมินเพื่อนของผู้เรียนที่ สมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

6. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบ อำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

6.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามคือต้องการสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่ มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากการทดลองใช้

6.2 เขียนข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่กำหนด

6.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง ความ ถูกต้องเหมาะสมและความครอบคลุมของเนื้อหาตลอดจนการใช้ภาษาในการเขียนข้อคำถาม และใช้ เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 - 1.00

6.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับ นักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 38 คน จากนั้นนำผลการตอบ แบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่า Item – total Correlation และ

วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบัค (Cronbach) โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือก คือข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) เท่ากับ 0.893

6.5 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนน(Arithmetic Means) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 124)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
$\sum X$	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 126)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
$\sum$	แทน	ผลรวม

2. สถิติวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก(B) ของแบบทดสอบโดยวิธีของ Brennan (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 105 - 107)

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}$$

เมื่อ	B	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	U	แทน	จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
	L	แทน	จำนวนผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
	n ₁	แทน	จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์
	n ₂	แทน	จำนวนผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 112)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ	r _{cc}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	X _i	แทน	คะแนนแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

2.3 หาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 195)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

2.4 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของเครื่องมือการวิจัยที่เป็นแบบวัดและแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 130 - 131)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง X กับ Y
$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนชุด X
$\sum Y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนชุด Y
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองของคะแนนชุด X
$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองของคะแนนชุด Y
$\sum XY$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่าง X กับ Y
N	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่ม

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดและแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 117)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานการวิจัย

3.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของผลต่างระหว่างการทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียนจากคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การเปรียบเทียบค่า (t - test) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 133)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
D	แทน	ผลต่างระหว่างคู่คะแนน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

3.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของผลต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
 ที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การเปรียบเทียบค่า (t - test) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2553
 : 137)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right) \left(\frac{n_1 + n_2}{n_1 n_2} \right)}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติในการแจกแจง
 แบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency)
df	แทน	ค่าองศาอิสระ (Degrees of Freedom)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติในการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
N	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มทดลองหรือกลุ่มควบคุม

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การนำเสนอแนวคิดทฤษฎีที่นำมาสังเคราะห์เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ตอนที่ 2 นำเสนอกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การนำเสนอแนวคิดทฤษฎีที่นำมาสังเคราะห์เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ผู้วิจัยได้แนวคิดพื้นฐานในการสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการเรียนรู้ ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลการสังเคราะห์แนวคิดเพื่อใช้ในการสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อ
มอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

แนวคิด	หลักการ	แนวทางในการประเมินผลการเรียนรู้
การประเมินเพื่อ การเรียนรู้	การให้ผลย้อนกลับกับผู้เรียนที่มี ประสิทธิภาพ (Effective feedback)	การสะท้อนผลกลับกับผู้เรียนทันที โดยทั้งจากการ สะท้อนผลโดยตัวผู้เรียน จากเพื่อนและจากผู้สอน พร้อมทั้งบอกแนวทางแก้ไขในส่วนที่ต้องปรับปรุง และส่วนที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้
	เกณฑ์การประเมินเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับ โดยทั่วไป ผู้เรียนจะต้องทราบและ เข้าใจเกณฑ์การประเมินเพราะผู้เรียน จะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของการ เรียนรู้ได้ถ้าผู้เรียนยังไม่ทราบเกณฑ์ การประเมิน	การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด เป้าหมายของการประเมินและสร้างเกณฑ์การ ประเมินพร้อมกับฝึกให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ประเมินเพื่อนโดยใช้เกณฑ์การประเมิน โดยเกณฑ์ การประเมินภาระงานที่มีลักษณะดังนี้ 1. สะท้อนให้เห็นถึงผลการปฏิบัติได้จริง 2. ผู้ประเมินและผู้รับการประเมินสามารถทำ ความเข้าใจในเกณฑ์การประเมินตรงกัน 3. ครอบคลุมภาระงานที่ต้องการประเมิน 4. ผู้เรียนสามารถนำเกณฑ์การประเมินไป ประเมินตนเองหรือประเมินเพื่อนในภาระงาน เดียวกันได้
	ยอมรับการประเมินผลที่มีอิทธิพลต่อ แรงจูงใจและเห็นคุณค่าในตนเองของ ผู้เรียน (Empowerment)	ผู้เรียนอยู่ที่ไหน โดยผู้เรียนจัดทำเป้าหมายของการ เรียนรู้ของตนเองให้ชัดเจนและผู้เรียนเชื่อว่า สามารถไปยังเป้าหมายนั้นได้
	การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการ เรียนการสอน (Adjusting teaching)	การนำผลจากข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) และ การกำกับติดตามมาช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องนำ สารสนเทศนั้นมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุง กิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพและ เกิดการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน
	ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้	ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนโดยมีเป้าหมายเป็น แรงจูงใจในการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละคนจะมีเป้าหมาย แตกต่างกันตามความแตกต่างระหว่างบุคคล โดย มีเกณฑ์การประเมินช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนอยู่จุดใด และเหลืออีกเท่าใดจึงจะไปถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้
	ผู้เรียนประเมินตนเองและเข้าใจถึง วิธีการปรับปรุง (Objectivity)	ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองได้และรู้จักยอมรับ การประเมินของผู้อื่น ซึ่งผู้เรียนจะต้องรู้ว่า เป้าหมายของการเรียนรู้คืออะไร เกณฑ์การ ประเมินเป็นอย่างไรและจะใช้เกณฑ์การประเมิน อย่างไร

ตาราง 5 (ต่อ)

แนวคิด	หลักการ	แนวทางในการประเมินผลการเรียนรู้
การประเมินผลระดับชั้นเรียน	ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการคิดทางปัญญา (Cognitive Process)	ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้ และสามารถปรับเปลี่ยนกลวิธีการคิดที่เหมาะสมได้
	เป็นการประเมินร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	การประเมินในชั้นเรียนต้องการความร่วมมือจากผู้เรียนในการประเมิน โดยผู้สอนพิจารณาสิ่งที่จะประเมินจาก <ol style="list-style-type: none"> ทักษะและความรู้ อะไรที่จำเป็นที่ผู้สอนจะสอน ผู้สอนจะรู้ได้อย่างไรว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนจะช่วยผู้เรียนได้อย่างไร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้นกว่าเดิม การมีส่วนร่วมการประเมินของผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องมีกรอบแนวคิด ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> ผู้เรียนจะต้องตั้งจุดประสงค์หรือเป้าหมายในการเรียนรู้ ประเมินตนเองว่า ขณะนี้อยู่ตรงไหนของเป้าหมาย พยายามที่จะไปถึงเป้าหมายได้โดยวิธีใดอย่างไร
	มีความเหมาะสมกับบริบททั้งของผู้สอนและผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> การประเมินในชั้นเรียนจะคำนึงถึงลักษณะ เฉพาะบุคคลของผู้เรียน มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยนำผลที่ได้มาพัฒนาผู้เรียนทันที โดยทำเช่นนี้จนเป็นวงจร (Feedback Loop)
การออกแบบการเรียนรู้	กำหนดจุดมุ่งหมายที่พึงประสงค์	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ โดยมีจุดมุ่งหมายที่กำหนดขึ้นเป็นจุดมุ่งหมายรวมสำหรับห้องเรียนและจุดมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าตนเองอยู่ที่ใดและจุดมุ่งหมายที่ตนเองต้องการอยู่ที่ใด
	การกำหนดหลักฐานที่แสดงว่าผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมาย	การแจ้งให้ผู้เรียนทราบเกี่ยวกับหลักฐานการประเมิน ผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างของหลักฐานชิ้นงานที่ดีเพื่อให้ทราบว่าผลงานของตนเองต้องมีลักษณะอย่างไรจึงจะบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ได้
	การวางแผนประสบการณ์การเรียนรู้และการสอน	การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องมีการบูรณาการให้มีการประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน เพื่อเป็นการตรวจสอบ โดยอาจจะเป็นการประเมินจากการสื่อสารส่วนบุคคลเช่น การตอบคำถาม การแสดง ออกของผู้เรียน

ตาราง 5 (ต่อ)

แนวคิด	หลักการ	แนวทางในการประเมินผลการเรียนรู้
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และให้เป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา	จัดให้มีการประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ วางแผนการประเมิน และประเมินผลตามแผนที่วางไว้เพื่อเป็นการกำกับติดตามการปฏิบัติงานของตนเองให้บรรลุเป้าหมายกำหนดไว้ โดยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากผลการประเมินอย่างต่อเนื่อง
	ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการสำคัญ จะทำให้ผู้เรียนจดจำได้ดี มีความหมายต่อผู้เรียนและเกิดความคงทนของความรู้	ผู้สอนเสนอภาระงานการเรียนรู้ที่มีความซับซ้อน เพื่อให้ผู้เรียนต้องค้นคว้าหาความรู้ และความคิดระดับสูง หรือใช้การบูรณาการความรู้สาขาวิชาต่าง ๆ ในการทำงาน
	การเรียนรู้ต้องยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ มีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และการเรียนรู้ยังเกิดขึ้นจากแหล่งต่าง ๆ ได้	จัดให้มีการประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ประเมินโดยผู้สอน และมีการสะท้อนผลทำให้เกิดการเรียนรู้จากข้อเสนอแนะที่ได้จากการประเมิน
	การเรียนรู้ที่ดีผู้เรียนต้องเรียนรู้จากความเข้าใจ และเรียนรู้ด้วยความหมาย คือผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ของตนเอง พร้อมกับการประเมินตนเองเพื่อเป็นการฝึกให้ค้นหารูปแบบในการเรียนรู้ของตนเองสามารถใช้ความรู้ นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
	ควรเน้นกระบวนการ (process) ควบคู่ไปกับผลงาน (product) ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	มีการประเมินและสะท้อนผลการเรียนรู้ในระดับกระบวนการ ระดับผลงาน และระดับตนเอง

ตอนที่ 2 นำเสนอกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

หลังจากที่ผู้วิจัยสังเคราะห์แนวคิดหลักที่สำคัญที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร ได้แก่ การประเมินผลระดับชั้นเรียน การประเมินเพื่อการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแล้วพบว่า การประเมินเพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาเป็นการประเมินที่เน้นบูรณาการให้การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพและมีหลักฐานการประเมินที่มีคุณภาพ มีความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่นที่ทั้งผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินยอมรับ มีการใช้ผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียน และนอกจากนี้ยังนำมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของผู้สอน ดังนั้นตลอดเวลาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงมีการบูรณาการให้มีการประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ทั้งการใช้คำถาม การสังเกต และทำการสัมภาษณ์ข้อมูลที่ไม่

สามารถสังเกตได้ รวมถึงการประเมินตนเองของผู้เรียน หรือประเมินโดยเพื่อน และจากการตรวจหลักฐานเอกสารที่แสดงการปฏิบัติภาระงานที่มีคุณค่ามีความหมายและมีประโยชน์ จากการศึกษาแนวคิดหลักการที่สำคัญในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาคำตอบของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้ 6 ขั้นตอนต่อไปนี้

- ขั้นตอนที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินและสิ่งที่ต้องการพัฒนา
  - ขั้นตอนที่ 2 กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์แห่งความสำเร็จ
  - ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบวิธีการเรียนรู้และกำหนดวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
  - ขั้นตอนที่ 4 บูรณาการการประเมินร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
  - ขั้นตอนที่ 5 สะท้อนผลการประเมินเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้
  - ขั้นตอนที่ 6 การใช้ผลการประเมินปรับปรุงนักเรียน
- รายละเอียดมีดังนี้

1. พิจารณาสาระการเรียนรู้และกำหนดมาตรฐานของการประเมินและสิ่งที่ต้องการพัฒนา ในขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินและสิ่งที่ต้องการพัฒนาหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน คือการกำหนดคุณลักษณะและสิ่งที่ต้องการจะวัด เมื่อทราบจุดมุ่งหมายของการวัดแล้ว จะต้องกำหนดสิ่งที่จะวัดทั้งด้านเนื้อหา พฤติกรรมและด้านเจตคติทั้งนี้เพื่อให้วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง ซึ่งถ้าสามารถกำหนดและเข้าใจถึงสิ่งที่จะวัดได้อย่างถูกต้องแล้วจะทำให้ผลการวัดเป็นตัวแทนคุณลักษณะที่แท้จริงได้

2. กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ความสำเร็จ ในขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดตัวชี้วัดคือระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยควรมีการกำหนดจำนวนตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับธรรมชาติรายวิชา

3. ออกแบบวิธีการเรียนรู้และกำหนดวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นการออกแบบวิธีการเรียนรู้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ผู้สอนจะต้องพิจารณาและเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ โดยผ่านขั้นตอนการทำกิจกรรมอย่างเป็นระบบซึ่งในขั้นตอนนี้การออกแบบวิธีการเรียนรู้และกำหนดวิธีการประเมิน โดยต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินเพื่อการเรียนรู้ ดังนี้

- 3.1 วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 3.2 เครื่องมือประเมิน
- 3.3 กลยุทธ์ในการประเมิน
- 3.4 เกณฑ์การประเมิน
- 3.5 กรอบคำถาม

4. จัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ โดยมีการประเมินทุกระยะ ขั้นตอนนี้ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ได้ออกแบบไว้ในระยะที่ 1 โดยมีการประเมินทุกระยะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งประกอบไปด้วย

- 4.1 การประเมินแบบเป็นทางการ
- 4.2 การประเมินแบบไม่เป็นทางการ
- 4.3 การประเมินโดยผู้สอน
- 4.4 การประเมินโดยเพื่อน
- 4.5 การประเมินตนเอง

5. การสะท้อนผลการประเมินเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ในขั้นตอนนี้ เป็นกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนแต่ละบุคคลหรือแต่ละกลุ่มเพื่อทำความเข้าใจ (Understand) พฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมาให้ดีขึ้น โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ 2 ประการ คือการใช้เป็นเครื่องมือวินิจฉัยการเรียนการสอน (Instruction) และเป็นการเตรียมข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ไปสู่ผู้เรียน กุญแจสำคัญของการประเมินผลเพื่อให้เกิดการพัฒนาในตัวผู้เรียนก็คือ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือการทำงานของผู้เรียนย้อนกลับไปยังผู้เรียนทั้งในระหว่างการดำเนินกิจกรรมหรือหลังกิจกรรมการเรียนการสอนสิ้นสุดลง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความก้าวหน้าของตนเองและได้รู้ว่าพฤติกรรมที่เขาแสดงออกมาหรือชิ้นงานที่เขาทำนั้นมีข้อดีหรือข้อด้อยมากน้อยเพียงใด บกพร่องผิดพลาดจุดไหน คนอื่นคิดอย่างไรกับตัวเขาหรือผลงานของเขา แล้วจึงนำข้อดีข้อด้อยเหล่านั้นมาวิเคราะห์ ศึกษาและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

6. การใช้ผลการประเมินปรับปรุงผู้เรียน ในขั้นตอนนี้เป็นการใช้ผลการประเมินปรับปรุงผู้เรียนเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการสะท้อนผล มาวางแผนในการพัฒนาผู้เรียนที่ยังไม่เข้าเกณฑ์ตามที่ตั้งไว้โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

6.1 ทำการวินิจฉัยผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 4-5 โดยสำรวจข้อบกพร่องของผู้เรียนเป็นรายบุคคลจากผลการประเมินในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการสะท้อนผล และนำผลการสะท้อนจากการประเมินทั้งจากตัวผู้เรียน จากเพื่อน และจากผู้สอนมาหาข้อสรุปว่าสาเหตุที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินเป็นเพราะเหตุใด

6.2 จำแนกผู้เรียนตามสารสนเทศของการประเมิน เพื่อพิจารณาว่าจะจัดกิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

6.3 กำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการปรับปรุงผู้เรียนตามข้อมูลที่ได้จากการสะท้อนผล โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสนอแนะกิจกรรมการเรียนรู้

6.4 กำหนดช่วงเวลาที่จะดำเนินการซึ่งควรเป็นเวลาที่ไม่ใช่ในเวลาทำการเรียนการสอนปกติหรือบูรณาการบางส่วนให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนปกติแต่ไม่กระทบกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

6.5 ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีปัญหา โดยใช้การประเมินในทุกๆระยะที่มีการจัดกิจกรรมตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการสะท้อนผลตามการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ซึ่งในการประเมินทุกระยะการเรียนรู้เป็นการช่วยพัฒนาผู้เรียนจากการประเมิน

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

จากการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไปทดลองใช้ในรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียน ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 1 ภาคเรียน โดยทดลองกับนักศึกษาปี 4 ห้อง 1 (40 คน) เป็นกลุ่มทดลอง และนักศึกษาปี 4 ห้อง 2 (40 คน) เป็นกลุ่มควบคุม จากการทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีรายละเอียด ดังนี้

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังตาราง 6

ตาราง 6 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การประเมิน	กลุ่มทดลอง(N=40)		กลุ่มควบคุม(N=40)		Sig
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
ก่อนเรียน	15.68	1.68	15.44	1.67	.588
หลังเรียน	24.92	1.34	22.82	2.68	0.00*
t	0.00*		0.00*		

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 6 พบว่า

1) ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

2) ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากลุ่มทดลองหลังการทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการกำกับตนเอง (self - regulated)ในการเรียนรู้ระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังตาราง 7

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการกำกับตนเอง (self - regulated) ระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การประเมิน	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ก่อนเรียน	29.17	.84	28.99	.15	.398
หลังเรียน	37.32	1.86	29.39	.89	.000*
Sig	.000*		.000*		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 7 พบว่า

1) ค่าเฉลี่ยคะแนนการกำกับตนเอง (self - regulated) ในการเรียนรู้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

2) ค่าเฉลี่ยคะแนนการกำกับตนเอง (self - regulated) ในการเรียนรู้ของนักศึกษากลุ่มทดลองหลังการทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบด้านความสามารถในการประเมินของผู้เรียน ระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการประเมินของผู้เรียนระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การประเมิน	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		Sig
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	$\bar{X}$	
ก่อนเรียน	13.95	.83	14.06	1.09	.625
หลังเรียน	18.44	.66	14.16	1.04	.000*
Sig	.000*		.375		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 8 พบว่า

1) ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการประเมินของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

2) ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการประเมินของนักศึกษาในกลุ่มทดลองหลังการทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังตาราง 9

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหา สารการเรียนรู้			
1.1 เนื้อหาเป็นเรื่องที่น่าสนใจ	4.53	0.50	มาก
1.2 มีแหล่งเรียนรู้ที่ค้นคว้าหาคำตอบ	4.56	0.50	มาก
1.3 นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.60	0.23	มากที่สุด
1.4 เวลาเรียนเหมาะสมกับสารการเรียนรู้	4.48	0.50	มาก
1.5 ภาษาชัดเจน ไม่สับสนและน่าสนใจ	4.37	0.49	มาก
รวมเฉลี่ย	4.48	0.44	มาก
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้			
2.1 สอดคล้องกับสารการเรียนรู้	4.52	0.50	มากที่สุด
2.2 สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.56	0.50	มากที่สุด
2.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกิจกรรมการเรียนรู้	4.45	0.50	มาก
2.4 ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม	4.42	0.49	มาก
2.5 ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.46	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย	4.48	0.51	มาก
3. ด้านสื่อการเรียนรู้			
3.1 ใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม	4.37	0.66	มาก
3.2 สื่อเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน	4.42	0.66	มาก
3.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	4.48	0.67	มาก
3.4 ผู้เรียนสามารถเตรียมอุปกรณ์และปฏิบัติงานตามขั้นตอนในแต่ละเรื่องได้	4.46	0.70	มาก
3.5 ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ จนมีความมั่นใจและกล้าแสดงออก	4.42	0.69	มาก
รวมเฉลี่ย	4.43	0.68	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
4. ด้านการวัดผลประเมินผล			
4.1 ผู้เรียนทราบผลการประเมินผลงานของตนเอง	4.37	0.69	มาก
4.2 สนองกับพฤติกรรมที่คาดหวัง	4.39	0.69	มาก
4.3 สมาชิกในกลุ่มมีความพึงพอใจในผลงานของตนเองและของกลุ่ม	4.33	0.74	มาก
4.4 ใช้เครื่องมือวัดผลได้อย่างเหมาะสม	4.33	0.71	มาก
4.5 ผลการประเมินทำให้นักเรียนปรับปรุงแก้ไขผลงานตนเองและพัฒนาส่วนที่บกพร่องของงาน	4.50	0.67	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.38	0.70	มาก
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	4.44	0.58	มาก

จากตาราง 9 พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เรียนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 มีความพึงพอใจโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย เป็นรายด้านดังนี้ ด้านเนื้อหา สาระการเรียนรู้และด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ด้านสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ด้านการวัดผลประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 แสดงว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจ รวมทั้ง 4 ด้าน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ 4.44

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21” ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยเรียงลำดับตามหัวข้อต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย กระบวนการประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ในชั้นเรียน คู่มือการใช้กระบวนการประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ในชั้นเรียน ที่สามารถประเมินและพัฒนาผู้เรียนไปพร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยตรวจสอบจากผลที่เกิดขึ้นจากผู้เรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) ของผู้เรียนหลังใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21
- 2.2 ด้านความสามารถในการประเมิน (Assessing Capabilities) ของผู้เรียน
- 2.3 ด้านการกำกับตนเอง (self - regulated) ในการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2.4 ด้านความพึงพอใจ (Satisfaction) ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

2. สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เรียนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้และความสามารถในการประเมิน สูงกว่าก่อนการทดลอง

2. นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เรียนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้และความสามารถในการประเมิน สูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุม

3. สรุปผลการวิจัย

3.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 มี 6 ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินและสิ่งที่ต้องการพัฒนา
- ขั้นตอนที่ 2 กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์แห่งความสำเร็จ
- ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบวิธีการเรียนรู้และกำหนดวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- ขั้นตอนที่ 4 บูรณาการการประเมินร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- ขั้นตอนที่ 5 สะท้อนผลการประเมินเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้
- ขั้นตอนที่ 6 การใช้ผลการประเมินปรับปรุงนักเรียน

รายละเอียดมีดังนี้

1. พิจารณาสาระการเรียนรู้และกำหนดมาตรฐานของการประเมินและสิ่งที่ต้องการพัฒนา ในขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินและสิ่งที่ต้องการพัฒนาหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน คือการกำหนดคุณลักษณะและสิ่งที่ต้องการจะวัด เมื่อทราบจุดมุ่งหมายของการวัดแล้ว จะต้องกำหนดสิ่งที่จะวัดทั้งด้านเนื้อหา พฤติกรรมและด้านเจตคติทั้งนี้เพื่อให้วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง ซึ่งถ้าสามารถกำหนดและเข้าใจถึงสิ่งที่จะวัดได้อย่างถูกต้องแล้วจะทำให้ผลการวัดเป็นตัวแทนคุณลักษณะที่แท้จริงได้

2. กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ความสำเร็จ ในขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดตัวชี้วัดคือระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยควรมีการกำหนดจำนวนตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับธรรมชาติรายวิชา

3. ออกแบบวิธีการเรียนรู้และกำหนดวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นการออกแบบวิธีการเรียนรู้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ผู้สอนจะต้องพิจารณาและเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ โดยผ่านขั้นตอนการทำกิจกรรมอย่างเป็นระบบซึ่งในขั้นตอนการออกแบบวิธีการเรียนรู้และกำหนดวิธีการประเมิน โดยต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินเพื่อการเรียนรู้ ดังนี้

3.1 วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.2 เครื่องมือประเมิน

3.3 กลยุทธ์ในการประเมิน

3.4 เกณฑ์การประเมิน

3.5 กรอบคำถาม

4. จัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ โดยมีการประเมินทุกระยะ ขั้นตอนนี้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ได้ออกแบบไว้ในระยะที่ 1 โดยมีการประเมินทุกระยะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งประกอบไปด้วย

4.1 การประเมินแบบเป็นทางการ

4.2 การประเมินแบบไม่เป็นทางการ

4.3 การประเมินโดยผู้สอน

4.4 การประเมินโดยเพื่อน

4.5 การประเมินตนเอง

5. การสะท้อนผลการประเมินเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ในขั้นตอนนี้ เป็นกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนแต่ละบุคคลหรือแต่ละกลุ่มเพื่อทำความเข้าใจ (Understand) พฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมาให้ดีขึ้น โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ 2 ประการ คือการใช้เป็นเครื่องมือวินิจฉัยการเรียนการสอน (Instruction) และเป็นการเตรียมข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ไปสู่ผู้เรียน คุณค่าสำคัญของการประเมินผลเพื่อให้เกิดการพัฒนาในตัวผู้เรียนก็คือ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือการทำงานของผู้เรียนย้อนกลับไปยังผู้เรียนทั้งในระหว่างการดำเนินกิจกรรมหรือหลังกิจกรรมการเรียนการสอนสิ้นสุดลง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความก้าวหน้าของตนเองและได้รู้ว่าพฤติกรรมที่เขาแสดงออกมาหรือชิ้นงานที่เขาทำนั้นมีข้อดีหรือข้อด้อยมากน้อยเพียงใด บทพร้อมผิดพลาดจุดไหน คนอื่นคิดอย่างไรกับตัวเขาหรือผลงานของเขา แล้วจึงนำข้อดีข้อด้อยเหล่านั้นมาวิเคราะห์ ศึกษาและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

6. การใช้ผลการประเมินปรับปรุงผู้เรียน ในขั้นตอนนี้เป็นการใช้ผลการประเมินปรับปรุงผู้เรียนเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการสะท้อนผล มาวางแผนในการพัฒนาผู้เรียนที่ยังไม่เข้าเกณฑ์ตามที่ตั้งไว้โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

6.1 ทำการวินิจฉัยผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 4-5 โดยสำรวจข้อบกพร่องของผู้เรียนเป็นรายบุคคลจากผลการประเมินในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการสะท้อนผล และนำผลการสะท้อนจากการประเมินทั้งจากตัวผู้เรียน จากเพื่อน และจากผู้สอนมาหาข้อสรุปว่าสาเหตุที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินเป็นเพราะเหตุใด

6.2 จำแนกผู้เรียนตามสารสนเทศของการประเมิน เพื่อพิจารณาว่าจะจัดกิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

6.3 กำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการปรับปรุงผู้เรียนตามข้อมูลที่ได้จากการสะท้อนผลโดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสนอแนะกิจกรรมการเรียนรู้

6.4 กำหนดช่วงเวลาที่ดำเนินการซึ่งควรเป็นเวลาที่ไม่ใช่ในเวลาทำการเรียนการสอนปกติหรือบูรณาการบางส่วนให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนปกติแต่ไม่กระทบกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

6.5 ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีปัญหา โดยใช้การประเมินในทุกๆระยะที่มีการจัดกิจกรรมตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการสะท้อนผลตามการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งในการประเมินทุกระยะการเรียนรู้เป็นการช่วยพัฒนาผู้เรียนจากการประเมิน

3.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้ และความสามารถในการประเมินของผู้เรียนก่อนการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่านักศึกษากลุ่มทดลองและนักศึกษากลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้ และความสามารถในการประเมินของผู้เรียนไม่แตกต่างกัน

3.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้ และความสามารถในการประเมินของผู้เรียน ระหว่างก่อนและหลังทดลองใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า หลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้ และความสามารถในการประเมินของผู้เรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้ และความสามารถในการประเมินของผู้เรียน หลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและควบคุม พบว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้ และความสามารถในการประเมินของผู้เรียน สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 นักศึกษากลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีความพึงพอใจต่อใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย เป็นรายด้านดังนี้ ด้านเนื้อหา สารการเรียนรู้และด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ด้านสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ด้านการวัดผลประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 แสดงว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจ รวมทั้ง 4 ด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ 4.44

4. การอภิปรายผลการวิจัย

4.1 กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มี 6 ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินและสิ่งที่ต้องการพัฒนา
- ขั้นตอนที่ 2 กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์แห่งความสำเร็จ
- ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบวิธีการเรียนรู้และกำหนดวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- ขั้นตอนที่ 4 บูรณาการการประเมินร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- ขั้นตอนที่ 5 สะท้อนผลการประเมินเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้
- ขั้นตอนที่ 6 การใช้ผลการประเมินปรับปรุงนักเรียน

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ได้จริง เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเป็นการบูรณาการการวัดและประเมินผลร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน ผู้เรียนได้กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้และหาแนวทางที่จะพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ได้ เน้นการแข่งขันกับตนเองด้วยการตั้งเป้าหมายเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 5) และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของวิกกินส์ (Wiggins. 1989 : 47-63) ที่ว่าการประเมินผลเป็นการประเมินการปฏิบัติงานที่ใช้ความรู้การให้เหตุผล การคิดระดับสูง มากกว่าได้จากการตอบคำถามถูกหรือผิดของผู้เรียน ดังนั้นผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ จะต้องมาจากการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อผู้เรียน ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องทราบเกณฑ์การปฏิบัติที่ดีซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป โดยให้การประเมินผลเป็นกระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้เรียนและเพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบวิธีการเรียนรู้ของตนเอง และกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ยังผ่านกระบวนการสร้าง ออกแบบและวิจัยที่เชื่อถือได้ และได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การวัดและประเมินผล โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนต่างๆ ที่ผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินและสิ่งที่ต้องการพัฒนา ขั้นตอนที่ 2 กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์แห่งความสำเร็จ และขั้นตอนที่ 3 ออกแบบวิธีการเรียนรู้และกำหนดวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งในขั้นตอนที่ 1 - 3 นี้จะเป็นระยะที่เกี่ยวข้องกับผู้สอนที่ต้องศึกษาหลักสูตร เพื่อกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์แห่งความสำเร็จ และออกแบบวิธีการเรียนรู้และกำหนดวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไตรรงค์ เจนการ (2547 : 85) เกี่ยวกับองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 1) ประเด็นคำถามหรือหัวข้อเรื่องของหน่วยการเรียนรู้ 2) มาตรฐานการเรียนรู้ 3) หลักฐานร่องรอยผลการเรียนรู้ที่เป็นชิ้นงาน ผลงาน ภาระ

งาน 4) เกณฑ์การประเมินผล 5) แนวการให้คะแนน 6) ตัวอย่างผลงาน ชิ้นงาน และกิจกรรมการเรียนการสอน และสอดคล้องกับแนวคิดของ Navarrete & Gustke. (1996 : 10-13) เกี่ยวกับการประเมินผลที่ดีควรมีลักษณะที่สำคัญคือ มีการเชื่อมโยงกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดให้กับผู้เรียน เน้นการประเมินการปฏิบัติในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและต้องมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและสอดคล้องกับแนวคิดของ North Central Regional Education Laboratory. (1999 : 1-11) ที่มีแนวคิดในการออกแบบการประเมินว่า ผู้ออกแบบการประเมินจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมิน จากการนิยามผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน กำหนดวิธีการประเมิน และกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและสอดคล้องกับแนวคิดการออกแบบการเรียนรู้ (Understanding by Design : UbD) และการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ตามแนวคิดการออกแบบย้อนกลับ (Backward design) โดยผู้สอนมีการดำเนินการตั้งแต่กำหนดจุดมุ่งหมายที่พึงประสงค์ การกำหนดหลักฐานที่แสดงว่าผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่พึงประสงค์ และการวางแผนประสบการณ์การเรียนรู้และการสอน (Grant Wiggins and Jay Mc Tighe 2005 : 18) และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Brookhart. (2006 : 3) เกี่ยวกับกระบวนการของการประเมินคือการทำงานร่วมกันของผู้สอนและผู้เรียน คือ 1) ให้มีความสำคัญกับเป้าหมายการเรียนรู้ 2) เป็นการสะสมประสบการณ์การทำงานที่สัมพันธ์กับเป้าหมาย 3) การทำงานเพื่อให้เข้าใจเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 4 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยบูรณาการการประเมินให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ซึ่งในขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนที่บูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมกับการประเมิน โดยในการเรียนรู้แต่ละครั้งหรือแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะต้องมีการแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และแจ้งเกณฑ์ในการปฏิบัติงานให้ผู้เรียนทราบ เพื่อให้ผู้เรียนได้เปรียบเทียบความรู้เดิมกับเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ และผู้เรียนสามารถตรวจสอบหรือเสนอแนะเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินได้ ซึ่งเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมิน และมีการตั้งเกณฑ์ของห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Assessment Reform Group. (1999 : 3) เกี่ยวกับการประเมินเพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนคือเป้าหมายเกี่ยวกับการเรียนรู้เป็นการใช้งานร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ถ้าผู้เรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้และเป้าหมายของพวกเขา จะทำให้ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะบรรลุจุดประสงค์ได้ และในขั้นตอนที่ 4 นี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน และผู้สอนประเมินรวมทั้งการประเมินแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยเฉพาะการใช้คำถามได้มีการฝึกให้ผู้เรียนใช้คำถามและตอบคำถาม ผู้สอนและเพื่อนเป็นผู้ประเมินจากการตอบคำถามว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนได้ดีเพียงไร ซึ่งสอดคล้องกับ อุทุมพร จามรมาน (2540: 2) ที่ว่าการประเมินตามสภาพจริงเป็นการวัดและประเมินกระบวนการทำงานของสมองและจิตใจของผู้เรียนโดยตรงไปตรงมาตามสิ่งที่เขาทำ โดยพยายามตอบคำถามว่าเขาทำอะไรและทำไมทำอย่างนั้นการได้ข้อมูลว่า “เขาทำอย่างไร” “ (How)” และ “ทำไม” “Why” จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนของผู้เรียนและเกิดความ

อยากเรียนรู้ต่อไปซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Black & William. (2003 : 1-20) ได้นำเสนองานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าคำถามของครูมักจะมีคำตอบไว้ในใจและจะมองหาเด็กเพื่อยืนยันความคิดของพวกเขาเอง การประเมินเพื่อการเรียนรู้เป็นการสนับสนุนให้ผู้สอนได้ใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงคำตอบอย่างหลากหลาย เกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขาู้และเข้าใจ และในขั้นตอนนี้ก็เรียนจะได้ประเมินตนเองโดยไม่ต้องกังวลกับคะแนน แต่เป็นการประเมินเพื่อหาจุดดีหรือจุดด้อยของตนเองและมีการแนะนำจากเพื่อนและผู้สอนเพื่อให้ไปสู่เป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับนักวิชาการหลายท่าน ดังเช่น แบล็คและวิลเลียม ครูค แซดเลย์ และ สติงกิน (Black & William, 1998 : 1-20 ; 2003 ; Crooks, 1988 ; Sadler, 1998 ; Stiggins. 2001) ได้อธิบายลักษณะสำคัญของการประเมินผลการเรียนรู้ที่สำคัญไว้ว่ามี 5 ข้อ คือ (1) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสื่อสารร่วมกันและเข้าใจในการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนา (2) ผู้เรียนประเมินตนเองและรับข้อเสนอแนะเชิงบรรยายเกี่ยวกับการเรียนในระหว่างการเรียนรู้ (3) ผู้เรียนเก็บรวบรวมข้อมูล จัดระเบียบและสามารถอธิบายหลักฐานการเรียนรู้ของตนเองและคนอื่น ๆ ได้ (4) มีการปรับการเรียนการสอนและตอบสนองข้อมูลจากการประเมินอย่างต่อเนื่อง และจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้มีความปลอดภัย ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้จากความผิดพลาด ช่วยให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายและวิธีการสนับสนุนการเรียนของตนเองอย่างรอบคอบ

ขั้นตอนที่ 5 การสะท้อนผลการประเมินเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์เอาแนวคิดการสะท้อนผลของ Hattie และ Timperley (2007 : 87) คือ 1) ระดับภาระงาน เป็นการสะท้อนผลเกี่ยวกับชิ้นงานที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ โดยผู้เรียนต้องเข้าใจว่าผลงานที่ดีเป็นอย่างไร การที่ผู้เรียนจะเข้าใจว่าผลงานที่ดีเป็นอย่างไรผู้เรียนจะต้องเข้าใจเกณฑ์การประเมินและเทียบกับผลงานของผู้เรียน ของเพื่อนว่าผลงานนั้นอยู่ในระดับใด ฯลฯ เช่น ผลงานของผู้เรียนประเมินแล้วผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำหรือไม่ 2) ระดับกระบวนการ เป็นการสะท้อนเกี่ยวกับกระบวนการทำงานเช่น การแสดงวิธีทำ เป็นไปตามขั้นตอนกระบวนการหรือไม่ การทำรายงานมีการนำเสนอถูกต้องตามขั้นตอนหรือไม่ และ 3) ระดับการควบคุมตนเองในการทำงาน เป็นการประเมินและสะท้อนผลของผู้เรียนเอง เช่น ผู้เรียนตั้งใจทำงานหรือไม่ ผู้เรียนทำงานเสร็จทันเวลาหรือไม่อยู่ในระดับใด ซึ่งการสะท้อนผลจะทำให้ผู้เรียนทราบระดับความสามารถของตนเองจากเพื่อนและผู้สอน พร้อมกับแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองด้วย และสอดคล้องกับ Sadler. (1998 : 119) ได้เสนอแนวคิดการสะท้อนผลไว้เป็นการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำหรือกระบวนการของผู้เรียนเพื่อเป็นการเติมเต็มช่องว่างระหว่างสิ่งที่เข้าใจและจุดประสงค์เป็นการตรวจสอบความเข้าใจในการเรียนรู้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Shute. (2008 : 153 – 159) ว่า ในการกำหนดการสะท้อนผลกลับเพื่อเป็นข้อมูลสื่อสารไปยังผู้เรียนโดยมีวัตถุประสงค์ของการสะท้อนผลเพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงพฤติกรรมในการเรียนรู้ ผู้เรียนอาจจะทำไม่ได้ตามข้อเสนอแนะทั้งหมดแต่ก็ทำให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงพฤติกรรมในการเรียนรู้ได้

ขั้นตอนที่ 6 การใช้ผลการประเมินปรับปรุงการเรียนการสอน ขั้นตอนนี้เป็นการนำเอาผลการประเมินมาสรุปเป็นสารสนเทศและหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการสอนของผู้สอนรวมถึงการวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งต่อไปรวมถึงการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2544) ได้ให้ความหมายของ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้จัดหรือดำเนินการให้สอดคล้องกับผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถทางปัญญา วิธีการเรียนรู้ โดยบูรณาการคุณธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจด้วยวิธีการ กระบวนการและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงทั้งในและนอกห้องเรียน มีการวัดผล ประเมินตามสภาพจริงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานและสอดคล้องกับปริวรรต เชื้อนแก้ว (2551: 241) ซึ่งพบว่าการจัดการเรียนรู้ที่พบในงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน พบว่า เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ซึ่งไม่ยึดติดกับวิธีการสอนแบบใดแบบหนึ่ง หรือทฤษฎีการสอนแบบใดแบบหนึ่งแต่จะปรับใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบต่างๆตามความเหมาะสมและสภาพของปัญหาหรือสภาพของนักเรียน การประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนมีทั้งในระหว่างเรียนและหลังจากเรียนในแต่ละบทเป็นรายบุคคล

4.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้ และความสามารถในการประเมินของผู้เรียนก่อนการทดลองใช้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้ และความสามารถในการประเมินของผู้เรียนก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคามได้มีการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น จึงทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้ และความสามารถในการประเมินของผู้เรียนโดยเฉลี่ยก่อนการทดลองใช้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

4.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนและหลังทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มทดลอง พบว่า หลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ได้เปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการประเมินผลในชั้นเรียน และมีผลต่อการออกแบบการจัดการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น มิใช่เป็นแต่เพียงแค่การกำกับดูแลการเรียนรู้ของผู้เรียนเท่านั้น แต่จากหลักฐานจากผลการวิจัยที่ได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนนับร้อยเรื่อง ที่ทำการศึกษาอย่างจริงจังทั่วโลกในระยะเวลา 10 กว่าปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าการยึดมั่นในหลักการนำการประเมินเพื่อการเรียนรู้ไปใช้ สามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก้าวหน้าขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมาตลอดปี ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญพอที่จะทำให้เกิดความก้าวหน้าตาม

เป้าหมายการเรียนรู้ได้ตลอดทั้งปี และทำให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นได้อย่างแท้จริง (Rick Stiggins . 2005 : 324) จากการใช้การประเมินความก้าวหน้าที่ใช้เป็นวิธีการสื่อสารในชั้นเรียน ซึ่งเป็นนโยบายของสหรัฐอเมริกาและในประเทศอื่น ๆ ที่เปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นเหมือนกล่องดำ และองค์ประกอบของกล่องดำเป็นระบบที่เปิดกว้างและมีความสำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยการผลิตบางอย่างจากภายนอก เช่น ผู้สอน ผู้เรียน ทรัพยากรอื่น ๆ รวมถึงกฎระเบียบและการจัดการ

4.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านการกำกับตนเองในการเรียนรู้ ระหว่างก่อนและหลังทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มทดลอง พบว่า หลังเรียนมีการกำกับตนเองสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบความแตกต่างกันด้านการกำกับตนเองหลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีการกำกับตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งนี้เนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ และต่อรองเกณฑ์การเรียนรู้พร้อมทั้งให้ผู้เรียนได้สะท้อนผลการเรียนรู้ และกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ยังมีความยืดหยุ่นในตัวเอง สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกสถานการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง เป็นการฝึกฝนผู้เรียนให้รู้จักการกำหนดเป้าหมายการทำงานและหาวิธีที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง โดยผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมวางแผนการประเมิน ควบคุมและตรวจสอบประเมินผลการทำงานของตนเอง และประเมินผลงานของเพื่อน มีโอกาสได้แก้ไขปัญหาและเรียนรู้จากการสะท้อนผลการประเมินอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Schunk. (1994) ที่พบว่า ผู้เรียนที่มีเป้าหมายและมีการประเมินตนเองในการเรียนจะมีความสามารถในการกำกับตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่มีการประเมินตนเอง นอกจากนี้กระบวนการต่างๆ ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงแนวคิดของตนเองที่มีต่อผลงานรวมถึงการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนางานอย่างหลากหลายทั้งจากเพื่อนและผู้สอน ทำให้ผู้เรียนได้รับความคิดและกลวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประสบการณ์เหล่านี้จะสะสมเป็นความรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำมาเชื่อมโยงกับความคิดอันจะนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนรู้และผลงานของตนเองซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Zimmerman (1989 : 332 – 336) ที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการกำกับตนเอง ว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลได้แก่ความรู้ของผู้เรียนทั้งที่เป็นความรู้ในเนื้อหาและความรู้ในการกำกับตนเอง การรู้เกี่ยวกับกระบวนการคิดของตนเอง และเป้าหมายในการเรียนรู้

4.5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านความสามารถทางการประเมิน ระหว่างก่อนและหลังทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มทดลอง พบว่า หลังเรียนมีความสามารถทางการประเมินสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบความแตกต่างกันด้านความสามารถทางการประเมินหลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถทางการประเมินสูงกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งนี้เนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมิน ตั้งแต่การกำหนดเกณฑ์การประเมิน การประเมินเพื่อน ประเมินตนเอง มีการใช้เกณฑ์การ

ให้คะแนนแบบบูรณาการในการประเมินซึ่งสอดคล้องกับ การพัฒนาความสามารถทางการประเมิน (evaluation capacity building) มีการจัดใน 2 ประเภท คือ ประเภทแรก มีการจัดทำเป็นหลักสูตรขึ้นมาโดยเฉพาะ มีการจัดการเรียนการสอนตามปกติในโรงเรียน มีการสร้างโมเดลต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา ๆ ได้เลย เช่น America's Choice School Design Model Different Ways of Knowing Model, etc. (McCarty, 2000, 11-12) และประเภทที่ 2 เป็นฝึกทักษะด้านการประเมินแทรกอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน การทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะออกมาในรูปของการส่งเสริมสนับสนุน การอำนวยความสะดวก การให้คำชี้แนะ ในการสร้างทักษะทางการประเมิน และใช้ยุทธวิธีที่หลากหลายในการสนับสนุนการประเมิน (Woodland & Hina, 2002 ; McDonald, 1999. 163 -174)

4.6 นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้ทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 มีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย เป็นรายด้านดังนี้ ด้านเนื้อหา สารการเรียนรู้และด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ด้านสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ด้านการวัดผลประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 แสดงว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจ รวมทั้ง 4 ด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ 4.44 ทั้งนี้เนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนตั้งแต่การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการประเมิน ต่อรองเกณฑ์ในการประเมิน ผู้เรียนมีโอกาสได้ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน และการประเมินโดยผู้สอน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินผลการประเมินโดยใช้เกณฑ์การประเมินในการตัดสิน และได้รับคำแนะนำจากการสะท้อนผลการประเมิน และตลอดระยะเวลาที่ทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ ผู้เรียนมีโอกาสได้รับรู้ผลการประเมินตลอดเวลา และได้นำผลการประเมินไปพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงผลงานของตนเองและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสนับสนุนแนวคิดของ Wiggins (ทรงศรี ตุ่นทอง. 2545 : 164; อ้างอิงจาก Wiggins. 1989: 47 - 63) ที่ว่าการประเมินการปฏิบัติงานที่ใช้ความรู้ การให้เหตุผล การคิดระดับสูงมากกว่าได้จากการตอบคำถาม ถูกหรือผิดของผู้เรียน ดังนั้นผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้จึงต้องได้จากการปฏิบัติงานที่ใช้ความคิดระดับสูง ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีประโยชน์กับผู้เรียน ผู้สอนต้องเสนอแนะและให้ความสะดวกแก่ผู้เรียนได้ค้นพบ สิ่งที่ผู้เรียนต้องการด้วยตนเอง ก่อนให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติภาระงานผู้เรียนต้องทราบเกณฑ์การปฏิบัติงานด้วย เพื่อเป็นแรงจูงใจและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้เรียน การประเมินผลการเรียนรู้จะเป็นกระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้เรียน และเพื่อช่วยให้ผู้เรียนค้นพบกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

5.1.1 การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำกับตนเองในการเรียนรู้ และความสามารถทางการประเมิน ในการนำไปใช้ควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลา และความสามารถของผู้เรียน

5.1.2 การเตรียมความพร้อมของผู้สอน ผู้สอนต้องเตรียมตัวในการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี เพราะจะทำให้ไม่เกิดปัญหาระหว่างการดำเนินกิจกรรม

5.1.3 ผู้บริหารควรตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยส่งเสริมการประเมินเพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียน ด้วยการสนับสนุนให้อาจารย์ได้นำกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ ไปใช้ในรายวิชาต่างๆ และนำผลการประเมินไปทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ และพัฒนาคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน

5.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียนเท่านั้น ดังนั้นจึงควรมีการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในรายวิชาอื่นๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ไตรรงค์ เจนการ. (2550). **การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้** แปลและดัดแปลงจาก Assessment for Learning , Rick Stiggins. : 2005. และ Georgia Department of Education : 2000. กรุงเทพฯ : กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและประเมินผล กระทรวงศึกษาธิการ.
- นภาพร ปรีชามารถ. (2545). **จิตวิทยาการปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8 . กรุงเทพฯ : สวีริยาสาส์น จำกัด
- ไพศาล หวังพานิช. (2545). **การวัดผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2539). **การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ระพีพันธ์ ฉายวิมล. (2544). **จิตวิทยาการศึกษา**. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณิ ลิ้มอักษร. (2543). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วิจารณ์ พานิช. (2557). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี. (2542). “การรับรู้ความสามารถของตน”. **สารานุกรมศึกษาศาสตร์ฉบับเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม**. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศตายุ เชื้อโชติ. (2556). **การพัฒนารูปแบบการประเมินเพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2534). **การเรียนรู้ของผู้เรียนกับการวัดและประเมินผลการศึกษา**. จิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการวัดและประเมินผลการศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2541). **การวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2541). **วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2541). **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). รายงานผลการดำเนินโครงการนำร่องระดับชาติ เรื่อง กระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ : การประเมินและการประกัน. กรุงเทพฯ : โครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สกศ.
- อำนาจ เลิศขยันดี. (2542). การประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศิลปะสนองการพิมพ์.
- Assessment Reform Group . (1999). **Assessment for Learning : Beyond the Black Box.** University of Cambridge, Faculty of Education.
- Airasian, P.W. (1997). **Classroom Assessment.** (3rd Edition). NY : McGraw-Hill.
- Alastair Irons. (2008). **Enhancing Learning Through Formative Assessment and Feedback.** Canada : Rutledge is an imprint of the Taylor & Francis Group, an inform a business .
- Black, P., Harrison Ch., Lee C., Marshall B. and Wiliam D. (2003). **Assessment for Learning : Putting It in to Practice.** Maidenhead : Open University Press.
- Black, P., & Wilson, M. (2009). **Learning Progressions to Guide Systems of Formative and Summative Assessment.** Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association, San Diego, CA.
- Butler, D.L. & Winne, P.H. (1995) **Feedback and Self-regulated Learning : A Theoretical Synthesis, *Review of Educational Research*, 65(3), 245-281.**
- Cathays Park. (2010). **Developing Thinking and Assessment for Learning Programmed Guidance Document No : 037/2010.** Curriculum and Assessment Division Department for Children, Education, Lifelong Learning and Skills Welsh Assembly Government.
- Cooper B., Cowie B. (2010) . **Collaborative Research for Assessment for Learning.** Teaching and Teacher Education 26.
- Dylan Wiliam .et.all. (2004) .**Teachers Developing Assessment for Learning : Impact on Student Achievement** [cited 2010 October 6] Available from : www.eprints.ioe.ac.uk/1131/1/William2004Teachers_developingarticle.pdf.
- Dunn, K., & Mulvenon, S. A. (2009). **Critical Review of Research on Formative Assessments : The Limited Scientific Evidence of The Impact of Formative Assessments in Education.** Practical assessment research & Evaluation.

- Emily Sue McKenna. (2011) **STUDENT USE OF FORMATIVE ASSESSMENTS AND PROGRESS CHARTS OF FORMATIVE ASSESSMENTS IN THE 7TH GRADE SCIENCE CLASS**. A professional paper submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree . MONTANA STATE UNIVERSITY.
- Harris, Ben M. (1996) **Developmental Teacher Evaluation** . Massachusetts : Ally and Bacon.
- Kulhavy, R. W. (1977). Feedback in written instruction. **Review of Educational Research**, 47(1), 211–232
- McDonald, D. (1999). **Developing guidelines to enhance the evaluation of overseas development projects**. *Evaluation and Program Planning* 22: 163-174.
- Lorraine Lauf and Shelley Dole. (2010) **Assessment for Learning Tasks and The Peer Assessment Process**. [cited 2010 October 6] Available from : http://www.merga.net.au/documents/MERGA33_Lauf&Dole.pdf .
- Ross, M. H. 2000. **Action Evaluation in The Theory and Practice of Conflict Resolution**. [cited 6 December. 2010] Available from : available : www.aepro.org/inprint/conference/stobbe.html.
- Schunk, Dale H. (1994). Self-regulation of self-efficacy and attributions in academic Setting. In **Self-Regulation of Learning and Performance : Issue and Educational Applications**. Dale H. Schunk; & Barry j. Zimmerman. pp. 75-99. New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates.
- Stiggins R. (2005) **From Formative Assessment to Assessment for Learning : A Path to Success In Standards - Based Schools**, Phi Delta Kappan, Vol. 87, No. 04, December. 2005.
- Western and Northern Canadian Protocol for Collaboration in Education. (2006). **Rethinking Classroom Assessment with Purpose In Mind**. [cited 2010 October 6] Available from : http://www.edu.gov.mb.ca/k12/assess/wncp/rethinking_assess_mb.pdf.
- William. D. et. All. (2004). **Teachers Developing Assessment for Learning : Impact on Student Achievement**. To appear in *Assessment in Education: Principles, Policy and Practice*.
- Zimmerman, B.J. & Schunk, D.H. (2001) **Self-regulated Learning and Academic Achievement : Theoretical Perspectives** (Lawrence Erlbaum Associates, New Jersey).